

74
बौद्धस्तोत्रसंग्रहः

BAUDDHA-STOTRA-SAMGRAHAH

OR

A COLLECTION OF BUDDHIST HYMNS.

VOLUME I

स्रग्धरा स्तोत्रम्

SRAGDHARĀ-STOTRAM

ཐོང་བ་འཛིན་པའི་བརྗོད་པ་

OR

A HYMN TO TARĀ IN SRAGDHARĀ METRE

BY

BHIKṢU SARVAJÑA MITRA OF KĀSMĪRA

WITH

THE SANSKRIT COMMENTARY OF JINA BAKṢITA, TOGETHER
WITH TWO TIBETAN VERSIONS

EDITED BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA,
M.A., PH.D.,

*Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta ;
Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal ;
and Fellow of the Calcutta University.*

CALCUTTA:

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BEN
AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1908.

BI 166

2943

~~BI 079 A.S~~

(1)

SL no 19388

1611

INTRODUCTION.

The text of the Sragdharā-stotra and the commentary on it printed in this fasciculus, are based on the undermentioned Sanskrit manuscripts and Tibetan block-prints:—

- A. Sragdharā-stotram, No. B. 63, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- B. Sragdharā-stotra-tikā, No. B. 64, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- C. Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Phren-wa-hdsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 40b—44b of the Tibetan Tangyur, section Rgyud, volume La.
- D. Sragdharā-stotram, called in Tibetan: Me-tog-phren-hdsin-gyi-ḥstod-pa, extending over leaves 44b—48a of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.
- E. Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Hphag-ma-grol-maḥi-me-tog-phren-wa-hdsin-paḥi-ḥstod-pa, extending over leaves 49a—52b of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

For the collation of the Sanskrit text included in this fasciculus, I consulted A and B, while for that of the Sanskrit commentary I had to depend on B alone. Of the two Tibetan texts of the Sragdharā-stotra embodied in the fasciculus, the first is mainly based on C, supplemented here and there by D, while the second is entirely a reprint of E. A short notice of A, B, C, D and E has been given below under Nos. 92, 93, 13, 14 and 15 respectively.

The volume La (of the Tangyur, section Rgyud) in which are included C, D and E, was very kindly given as a loan to me by the Government of India, out of the numerous Tibetan books and manuscripts brought down to Calcutta, during the British expedition to Tibet in 1903-4, before they had been distributed

as presents to the British Museum and other important centres of learning in Europe and America. *

I regret I have been able to examine neither the Sragdharā-stotra-ṭippanī nor the vernacular commentary kindly mentioned in a letter¹ to me by Mr. F. W. Thomas, Librarian of the India Office, London.

A List of Tibetan Works on Tārā.

1. सर्वतथावृत्तमर्तुकाराद्या विश्वकर्मभवो नाम तन्त्रम्,² Sarva-Tathāgata-mātus Tārāyā viśvakarmabhavo nāma Tantram, Tibetan: དེ་བཞིན་ལ་ཤེས་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྐྱོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐུད་—

¹ An extract from the letter dated the 16th June 1905, from Mr. F. W. Thomas, is made here to show how graciously that Tibetan scholar of eminence helped me in my literary pursuits:—

"... I am glad that you have decided to publish the Sragdharā-stotra. As you conjectured, a Tibetan rendering of the Stotra is found in the Tanjur, Bgyud ལ. In fact, there are three, apparently different, versions of which I will now write down the colophons. . . . I cannot find any commentary in the Tibetan collection. You are doubtless acquainted with the Sanskrit MSS. mentioned in Professor Bendall's Cambridge Catalogue (two with a vernacular commentary), with the copies in the Royal Asiatic Society's Collection (one with *śikā*, see Cowell and Eggeling's Catalogue) and in general with the copies sent to Europe by Mr. Hodgson. We have two such copies, one of which contains on the outside of its first leaf the end and colophon of a Sragdharā-stotra-ṭippanī."

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—*सर्वतथावृत्त-मानवीमार विश्वकर्म भव तन्त्र नाम ।* which does not appear quite correct from the point of view of classical Sanskrit. The Sanskrit title has, therefore, been modified in conformity with the Tibetan title.

(On this point Mr. F. W. Thomas, in his letter dated the 19th April 1907, kindly observes:—

"As regards the Sanskrit titles in the Kanjur and Tanjur, which you often find so imperfect, it seems to me clear that in many cases they have been reconstructed from the Tibetan (or other sources) by persons imperfectly acquainted with Sanskrit. For modern works I can prove this decisively, and unless my memory deceives me, for the Tanjur also..... Hence it is often lost labour to correct the grammar of such titles."

INTRODUCTION.

A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457b—480a of the Kangyur, section Rgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by Śākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དབང་ལྷ་ཀྱི་གནས), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Chog-kyi-bzan-po.

2. आर्ष-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,¹ Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-satakam, Tib: ཇི་བུའོན་ས་འབགས་མ་སྒྲེལ་མའི་མཚན་

བཟུང་ཙུ་བཟུང་བ - One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480a—483a of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have ever been repeated by the mighty Avalokiteśvara.

3. तारादेवी-नामाष्टोत्तर-शतकम्,² Tārā-devi-nāmāṣṭottara-satakam, Tibetan: ལྷ་སོ་སྒྲེལ་མའི་མཚན་བཟུང་ཙུ་

བཟུང་བ - One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves 483a—487b of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the great goddess Tārā.

4. आर्ष-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्याराज, Ārya-agra-pradīpa-dhā-
rāpi-vidyārāja, Tibetan: འབགས་པ་རིག་སྒྲེལ་ཀྱི་རྒྱལ་

¹ The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—आर्षतारा शत नाम अष्टकम्। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—तारादेवी नाम अष्टकम्।

INTRODUCTION.

It was translated into Tibetan by the Sakya Gelong Rin-chen-grub and Bsoq-namg-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanam, Tibetan: སྐྱེལ་མའི་སྐྱེབ་

ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1b—8a of the Tangyur, section Rgyud, volume La, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhanā, which has sprung from the ocean-like Tārā-tāntṛa, is the work of Ārya Nāḍārjuna (འདམགས་པ་རྒྱལ་བ་). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་) named 'Chos-kyi-blo-gros of the monastery of Chos-ḥkhor-hjo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devi-stotram-ekaviṃśatika-sādhanam-nāma, Tibetan: ལྷ་མོ་

སྐྱེལ་མའི་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་མ་གཅིག་པའི་སྐྱེབ་ཐབས་ཞེས་བ་

བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8a—11b and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kūśmirian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྤྲེལ་བ་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañ-jusri and the Tibetan interpreter Mal-gyo Blo-gros-gyags-pa.

9. [तारादेवीविंशतिकसंक्षेपम्, Tārā-ekaviṃśatikāṅga-sūtre samkṣepaḥ], Tibetan: སྐྱེལ་མ་ཉི་ཤུ་མ་གཅིག་པའི་

ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་སྤོར་བསྐྲུན་པ་—A summary of the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

¹ The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restored here from the Tibetan title.

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་) resident of the great land (ས་ཚེན་པོ་ Kāsmira).

12. **आर्ष-तारा-स्तोत्रम्**, Ārya-Tārā-stōtram, Tibetan: འཕགས་སྐྱེལ་མ་ལ་བཞུང་བ་—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39b—40b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughosa (འཇམ་དབྱངས་)!

The author of this work is the Kāsmirian teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhu-kirti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-songe, and afterwards revised in the Saṅkya monastery.

13. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stōtram, Tibetan: སྐྱེང་བ་འཛིན་པའི་བཞུང་བ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40b—44b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña-mitra (ཐུས་ས་ཅན་སྐུ་མཁེན་པའི་བཤེས་པ་ཉིན་)!

14. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stōtram, Tibetan: མེད་ཤོག་སྐྱེང་བ་འཛིན་གྱི་བཞུང་བ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44b—48b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Sarvajña mitra (ཐུས་ས་ཅན་སྐུ་མཁེན་པའི་བཤེས་པ་ཉིན་). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kanaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grag, and afterwards revised by the great Paṇḍita Mañjika-Srijñāna.

15. आर्य - तारा - स्रग्धरा - स्तोत्रम्, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotraṃ, Tibetan: འཕགས་མ་སྐྱེལ་མའི་མེ་དོག་སྤྱང་བ་འཛིན་བའི་བསྟོན་བ།—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49a—52b of the Tangyur, Rgyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་མཁྱིེན་བའི་བཤེས་གཞིན།). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (ལྷ་བ་གཞིན་ཏུ།) |

16. तारादेवी-कार्पण्य-देव्य-नाम-स्तोत्रम्,¹ Tārā-devī-kārapya doṣana - itāma - stotram, Tibetan: ལྷ་མོ་སྐྱེལ་མ་ལ་སྐྱེ་སྤྱགས་ཀྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་བ། — A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53a—54a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Sākya-śrī and the Tibetan interpreter Byang-pa.

17. [तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram],² Tibetan: སྐྱེལ་མ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་བསྟོན་བ།—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54a of the Tangyur, Rgyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dipaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

¹ The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus:—
 ཇི་བོ་མར་རྒྱུ་ལ་ ཇི་མཁའ་མཁའ་ ཇི་བཟོ།
 Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is तारा-
 देवी कार्पण्य देव्य नाम स्तोत्रम् ।

² The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

[In the 16th volume of the *Klön-ṅdol-gsuñ-hbum* it is stated that the Tibetan interpreter *Nag-tshul-khrims-rgyal-wa*, better known as *Nag-tsho-lo-tā-va*, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited *Magadha* and resided for three years at the monastery of *Vikramaśīla* for the purpose of taking *Śrījñāna-Atiśa* to Tibet. While a professor in the monastery of *Vikramaśīla* in *Magadha*, *Atiśa* visited Tibet in the company of *Nag-tsho* in 1038 A.D.]

18. *स्रग्धरा-साधनम्*, *Sragdharā-sādhanam*, Tibetan: *མེ་དོག་*
ཕྱིང་འཛོལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས—Propitiation of *Tārā* in
the *Sragdharā* metre.

It extends over leaves 54a—57a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to Blessed *Tārā*. The author of this work was the great *Paṇḍita Tathāgata-rakṣita*.

19. *सून्यता-भावना*, *Sūnyatā-bhāvanā*, Tibetan: *ཕྱིང་བཞིན་*
བསྒྲུབ་པ—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57a—57b of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Tārā*, the holder of flower-*garlands*.

20. *कुवृष्टि-दूषण-निर्धार*,¹ *Ku-dṛṣṭi-dūṣaṇa-nirhāra*, Tibetan: *འོག་པར་བལྟ་བ་སྲུན་དགུང་བ*—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57b—58a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Bhṛkṣi-Tārā* (*འོག་པའི་མེ་དོག་སྐྱབ་པ*) |

21. *चोरबन्ध*, *Corā-bandha*, Tibetan: *ཚོས་ཀླན་བཅོངས་པ*—
Fetters of a thief.

¹ The word *निर्धार* to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has *དགུང་བ* (= *निर्धार*, expulsion) in it.

It consists of the leaf 58a—58b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to *Asoka-Tārā* (མྱ་ངན་མེད་པའི་སྒྲོལ་མ།) |

22. *विद्यावर्धनी*, *Vidyā-varḍhani*, Tibetan: རིག་པ་བསྐྱེད་པ་ -
Generator of sciences.

It extends over leaves 58b—59b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to *Vidyā-kari Tārā* (*Veda Tārā* ? རིག་བྱེད་སྒྲོལ་མ།) |

23. *मृत्यु-कितव*,¹ *Mṛtyu-kitava*, Tibetan: འཇི་བ་བསྐྱེད་པ་ -
A deceiver of death.

It extends over leaves 59b—60a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to *Sri-Mahā-Tārā* (དབང་ལྡན་སྒྲོལ་མ་ཚེས་མོ།) |

The author of this work was the great Paṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter *Mya-nan-med-pahi-dpal*.

24. *आर्यो-तारादेवो-कोत्र-सर्वार्थसाधन-नाम-कोत्रराज*, *Ārya-Tārā-devi-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra-rāja*, Tibetan: འཕགས་པའི་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པ།

དོན་གསལ་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཀླུ་པ་པོ།

A hymn to goddess *Ārya-Tārā*—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60a—62b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord *Avalokiteśvara* (ལྷོན་ངམ་བཞིན་པ།) |

The author of the work was the teacher *Mātr-cetas*.

¹ The original Tibetan book has མཁའ་ཁྱེད་. I have substituted བཟུང་བ་ for it in conformity with the Tibetan title which has བསྐྱེད་པ།

25. **आर्य-मायाजाल-कामेशभट्टारिका-तारा-साधनम्,**¹ Ārya-māyājāla - krameṣa - bhattārikā - Tārā - sādhanam, Tibetan : **འཕགས་པ་སྐུ་འབྲུལ་དྲ་བའི་རིས་བསལ་ཇི་བཅུན་སྐྱོལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་** - Propitiation of mistress Tārā the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62*b*—64*a* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājana and the Tibetan interpreter Gshon-nu-ḥod.

26. **आर्य-तारा-मन्त्रविधि-नाम-साधना,** Ārya-Tārā-maṅḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : **འཕགས་པ་སྐྱོལ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐུ་བ་ཐབས་ཚོ་གཞིས་བྱ་བ་** - The method of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64*a*—65*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to He-vajra (**དགེ་སེམས་པའི་རྩི་རྩེ**). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-pahi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Hbrog-mi-lo-tsa-va.

27. **आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,**² Ārya-vidhīśvari-sādhanā-nāma, Tibetan : **འཕགས་པ་བཀའ་སྐྱོལ་མའི་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་** - Propitiation of noble Vi-
dhīśvari.

It extends over leaves 65*b*—69*b* of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhīśvari (**བཀའ་སྐྱོལ་མའི་སྐུ་བ་**).

It was extracted from the Guhya-Vajra-tantra (**རྩི་རྩེ་གསང་བའི་རྒྱུད་**) by Mkhah-hgro-ma-rdo-rje-ldan-ma, and translated

¹ The original book reads: **वनावेश** for **भट्टारिका तारा** ।

² Is it for **वीथीश्वरी** pithīśvari ?

into Tibetan by a disciple of Vinitabhadrā named Saṅgama-śrī-bhadra¹ and a Tibetan interpreter named Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

28. **ओङ्गियन-तारा-काम-अभिसमय-नाम**, Sri-Oḍiyana-
Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan: དབལ་ཨ་
རྒྱལ་གྱི་སྒྲོལ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིས་སུ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་—The process of clear comprehension of the bless-
ed Tārā of Oḍiyana.²

It extends over leaves 69b—71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinita-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

29. **ओङ्गियन-तारा-काम**, Odiyana - Tārā-krama, Tibetan :
ཨ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོལ་མའི་རིས་བཟོ་བ་—The process of worship of
Tārā in Odiyana.

It consists of the leaf 71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṅḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

30. **सुयज्ञ-अभिषेक-विधि**, Maṅḍāla-abhiṣeka-vidhi, Tibetan :
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་གཤམ་—The method of
consecration of the magic circle.

¹ The original reads: Saṅghama. Is it for Saṅgha or Saṅgama?

² "U-rgyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes: "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna*: it is often named as the country from which came *Padma-sambhava*. On its ancient name *Urāi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

It extends over leaves 72a—73a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོད་དབང་མེད་). It was compiled by Paṇḍita Parahita, and translated into Tibetan by the Kāśmīrian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhūdra and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-gzeg-paŋhi-rdo-rje.

31. **एकवीर-योगिनी-साधनम्,**¹ Ekavira-yogini-sādhanam,
Tibetan : དབང་མོ་མཚོ་ལ་འོད་དབང་མེད་ཀྱི་སྐུ་བ་ལ་དོ་སྐྱོབ་སྒྲིལ་བའི་
ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་གུ་བ་—Propitiation of the unique heroine-
ascetic.

It extends over leaves 73b—74b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Seṅ-rab-gyal-mtshau.

32. **ओद्यानकाम-तामदेवी-साधनी-नाम,** Odyana-krama-Tāra-
devi-sādhanī-nāma, Tibetan ཇུ་རྒྱན་གྱི་མོ་ལ་དོ་སྐྱོབ་སྒྲིལ་བའི་
སྐུ་བ་ལ་དོ་སྐྱོབ་ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་གུ་བ་—Propitiation of goddess
Tārā by the steps prevailing in Odyana.²

It extends over leaves 74b—77b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Tāra-devi, the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕུགས་མ་). It was preached by the Dākini (སཤམ་འབྲོག་མ་) named Rdo-rje-Idan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-glon-seṅ-rab-gyal-mtshau.

33. **बलि-अल्प-विधि,** Bali-alpa-vidhi, Tibetan : གཏོར་མཚོ་ཆོ་
གསུང་བུ་—The concise formula of offering an oblation.

¹ Original *बोनी* for *बीरिनी* ।

² Odyana = Odjyana.

It extends over leaves 77b—78d of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (གནས་ཚེན་གྱི་དབང་ལུག་མ) ।

34. བྱི་ཐོ་ལྷ་ལོ་-ཕྱུ་མཚན་, Piñhiśvari-pūjā-krama, Tibetan :
 རྒྱུག་ལོ་དབང་ལུག་མའི་མཚོན་པའི་རིམ་པ་—The process
 of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78a—80b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Seṅ-rab-rgyal-utshan.

35. འཇམ་མཁའ་རི་མ་, Tattva-kārikā, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་
 ལེན་པ་—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80b—82a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྩོམ་མེས་མ་དབང་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khring-rgyal-utshan.

36. འཇམ་མཁའ་རི་མ་-འཕམ་པའི་མཚན་པའི་འབྲས་བུ་, Tattva-kārikā-upadeśa-
 vṛtti-nāma, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལེན་པ་
 པའི་མན་ངག་གི་འབྲས་བུ་—Explanatory com-
 mentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82a—87b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-śrī-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-śrī, རིན་ཚེན་དབང་) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-gloñ-seṅ-rab-rgyal-utshan.

37. བྱི་ཐོ་-མཚན་-མཚན་པའི་ལྷ་ལོ་ལྷ་ལོ་, Piñhi-krama-Tārā-devi-sto-
 ram; Tibetan : གནས་ཚེན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་ལོ་ལྷ་ལོ་མའི་

It consists of the leaf 92a—92b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Yogini of the great seat (ཞིང་ཆེན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་མ།) |

41. स्वप्नतारापिका, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: སྤྲོལ་མའི་སྐབ་ཐབས་
 སྤྲོལ་མའི་སྐབ་ཐབས—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92b—94a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (ལྷ་བའི་བཤེས་གཉེན།). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-srī and the Tibetan interpreter Byams-paḥi-dpal.

42. [सुमूर्धकारिका, Mumūrṣu-kārikā]¹ Tibetan: དེའི་ཀ་མའི་
 ཉམས་ལེན།—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94a—94b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmirian sage Śākya-sīḥbhadrā and the Tibetan interpreter Byams-paḥi-dpal.

43. आर्य-तारा-साधन-नाम, Ārya - Tārā - sādhanāṇ - nāma,
 Tibetan: འཕགས་མ་སྤྲོལ་མའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་
 Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94b—95a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajña-mitra (ཐམས་ཅད་སུའོན་བའི་བཤེས་གཉེན།) |

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhanā, Tibetan: འཕགས་
 མ་སྤྲོལ་མའི་སྐབ་ཐབས།—Propitiation of Ārya-Tārā.

¹ In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

It consists of the leaves 95a—96a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita Śākya-śrī-bhāṣita.

45. वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्, Vajra - vārāhi - Tārā - stotram,
Tibetan: རྩོམ་པ་མོ་སྐྱོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་—A hymn to
Vajra-vārāhi-Tārā.

It consists of the leaf 96a—96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kīrti (ལྷ་བ་
གྲགས་པ་)]

46. उत्तारा-स्तोत्र-नाम, Uttārā-stotra-nāma, Tibetan: སྐྱོལ་མ་
ཁྲིམ་ལ་ཅུ་བའི་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྟོན་པ་ — Praising the
angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-rlabz-can (the blessed goddess).

47. उग्रतारादेवी-साधनम्, Ugra - Tārā - devī - sādhanam,
Tibetan: ལྷ་མོ་ལྷ་གྲུ་འདི་སྐྱབས་ཐབས་—Propitiation of
goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96b—98a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named Śrī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsava Hjam-dpal-ye-śeṅ in Dpal-hkhor-bde-chen.

48. आर्य-उग्र-तारा-साधन-नाम, Ārya-Ugra-Tārā-sādhanam-
nāma, Tibetan: འདམགས་མ་སྐྱོལ་མ་དྲག་མོ་འདི་སྐྱབས་ཐབས་
ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 98a—99a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Rtag-pahi-rdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśri in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. རྩམ་མཚོ་སྐྱབ་ཐབས་, Eka-jaṭi-sādhanam, Tibetan: རལྔ

གཅིག་མཚོ་སྐྱབ་ཐབས་—Propitiation of Eka-jaṭi (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99b—100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭi.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śīla at the town of Hon-hdahi-gku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Eka-jaṭi-Tārā alone or to Tārā of all classes.¹

50. རྩོད་མ་གྲོས་པའི་བའིང་གི་བཞེར་མ།, Krodhana-Tārā-gorocanā-vali, Tibetan: རྩོད་མ་གྲོས་པའི་བའིང་གི་བཞེར་མ།²—

The offering of a yellow pigment to Angry Tārā.

It consists of the leaf 100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess (རྩོད་མ་གྲོས་པའི་བའིང་གི་བཞེར་མ།)

¹ མཇུག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྩེ་ཏམ །

འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོད་པར་འོས །

ཧྲི་མཚན་ལས་མི་ལྷུང་བ་ལོ །

སྐྱོལ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་ལོངས་སུ་སྐྱོགས །

ཧྲི་མཚན་པར་ལྷོགས་ཀྱི་པ་རྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་དུ་མ་གྱི་ལས་འོན་འདེལ་སྐྱོ་གོང་

ཅ་ལྷོའི་མཇུག་ལས་བོད་ཧྲི་བའིང་གི་བཞེར་མ་པར་བརྩུར་པོ །

(Tangyur, Rgyud, La, 100b).

² The title is ascertained from the colophon.

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India).

51. Another work on Tārā extending over leaves 101b—102a of the Tangyur, Rgyud, La, and composed by Rtag-pa-rdo-rje (who was well versed in the Śāstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. ལྷ་མཁའ་ཇའི་སྐྱབ་མཁའ་, Sukla-Ekajaṭi-Sādhanam, Tibetan: རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མོ་འི་སྐྱབ་མཁའ་—Propitiation of white Ekajaṭi (Tārā).

It consists of the leaves 102a—103b of the Tangyur, Rgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭi. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (རལ་པ་འཛིན་སྐྱོད་པ་) sprung from Sri-advaya-vajra (དབལ་པ་གཉིས་མེད་རྫོགས་ཀྱི་). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jigatāla in Vareudra (Eastern India).

53. རྩ་མཁའ་ཇའི་སྐྱབ་མཁའ་, Rakta-Ekajaṭi-sādhanam, Tibetan: རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མོ་འི་སྐྱབ་པའི་མཁའ་—Propitiation of red Ekajaṭi.

It consists of the leaves 103b—104a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Rakta-Ekajaṭi.

54. རྩ་མཁའ་ཇའི་འཕྱིན་ཐུག་-བེད་མི, Ekajaṭi - adhiṣṭhāna - vidhi, Tibetan: རལ་པ་གཅིག་མ་དམར་མའི་བྱིན་བརྒྱབ་སྐྱོད་ཀྱི་རྫོགས་—The method of blessings bestowed by Rakta Ekajaṭi.

It consists of the leaves 104a—105a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavati. The work was composed by Kṛṣṇa-carya (ནལ་པོ་སྐྱོད་པ་) and translated into Tibetan by Paṇḍita Nāṇḍrabhadra (མི་དབང་བརྩམ་བོ་) and the Tibetan interpreter (jshon-nu-seg-rub).

55. अग्रवारा-एकजटी-उपदेश-साधनम्, Agra - Tārā - Ekajāṭi-upadeśa - sādhanam, Tibetan: **མཚོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་བ་གཅིག་པའི་སྐད་ངག་གི་བསྐྱབ་ཐབས**—Achievement of the instruction of the excellent Tārā Ekajāṭi.

It consists of the leaves 105a—107a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (**देवदूतः** **श्रीश्रीः** **श्रीः** **श्रीः** **श्रीः**) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-hsin-pa-khu-rnal-hbyor-pa.

56. तारादेवी-पञ्च-साधनम्, Tārā-devi-pañca-sādhanam, Tibetan: **སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྐྱབ་ཐབས**—Five-fold propitiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107a—108b of the Tangyur, Rgyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (**དྲལ་བའི་རྩེ**) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter Rma-ban-chog-hbar.

57. कारुणवारा-साधनम्, Karuṇa - Tārā - sādhanam, Tibetan **ཕྱགས་ཇེས་སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས**—Propitiation of the merciful Tārā.

It consists of the leaves 109b—111a of the Tangyur, Rgyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (**འོ་ཡོད་རྩེ**) and the Tibetan interpreter Mkhas-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of Bsdug-rañ (**བསྐྱབ་པ་གི་འཕེལ་ཁང་།**) |

58. आर्य-तारा-अन्तर्बलि-विधि, Ārya - Tārā - antarbali - vidhi, Tibetan: **རྩེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཚོག་**

The method of (giving) mystic offerings to noble Tārā.

It consists of the leaf 111a—111b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (རྫོང་) of Nepal (ཡུལ་བལ་པོ་) |

59. तिल-सति-चक्र, Tilasati-cakra [तिलसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan : སྤིར་རྫོག་པའི་འཁོར་ལོ་ — The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111b—112a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (དྲག་པའི་རྫོ་ཇེ) and translated into Tibetan by the great sage Rma-ban-chog-lybar.

60. तारा-गुह्य-साधनम्, Tārā - guhya - sādhanam, Tibetan : སྤྲོལ་མའི་གསང་བའི་སྐབ་ཐབས་ — Mystic propitiation of Tārā.

It consists of the leaf 112a—112b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by Sri-Nitya-vajra (དྲག་པའི་རྫོ་ཇེ) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter Rma.

61. करुण-साधनं कर्मविश्व (?), Karuṇa - sādhanam karma-viśva, Tibetan : བྱུགས་ཇེ་སྤྲོལ་མ་ལས་སྐྱེ་ཚོགས་པའི་སྐབ་ཐབས་ — Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112b—113b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

- 62 [आर्य-तारा-उपदेश-निर्माण-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-
pirmala-darpaṇa,¹ Tibetan: ཇི་བཅུན་མ་སྒྲོལ་མའི་སྐད་
ངག་སེལ་འོང་དང་སྐད་—A clear mirror of instructions of
Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114a—117a of the Tangyur, Bgyud
La.

—o—

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed
hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS, in the
A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It
consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and
Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book :—

तस्याः पञ्चाङ्गमनुषं पटलं पञ्चतिं तथा ।
वर्मं नास्तीं कश्चन्यु कोचं पञ्चाङ्गमुच्यते ॥

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue
of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named
Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's
Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पवृता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper
of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of
211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy,
very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit
MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

¹ The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan
title.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. ताराकोष-संवादः, Tārākṣobhya-saṁvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Siva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvītyā* or second of the ten Mahāvidyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पञ्चकटिका, Tārā-pañcāṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Saṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of तारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-pāṭalam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-paddhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Śarasvatī and Gurus.

74. तारा-पारजिका, Tārā-pārajikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजा-वल्ली, Tārā-pūjana-vallī—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṅyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five *paṭalas* or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-desikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-वाटवन्म, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭa-
kam—A draṇa named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nāṭha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated samvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधावन्म, Tārā - bhakti - sudhāvanah — The
ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṅha Thākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1897 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental
knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *paṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chattopādhyaya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिकी, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commen-
tary on Tārā-rahasyam, No. 19.

The author of the work is Gauḍa Śaṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. ताराचँद-चन्द्रिका, Tārācāna-candrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgarī character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. ताराचँद-तरङ्गिणी, Tārācāna-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is Śrī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriya character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारासागर, Tārāsaṅgaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṅha in Tārā-bhakti-sudhārava (vide India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलास, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *pañcālas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkana Cakravartī. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोद्भव, Tārā-vilāsoḍavaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravartī. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsas*. An incomplete work copied in Śaka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadi—Six stanzas on Tārā.

This work is quoted by Gauḍa Saṅkarācāryya in Tārā-rahasya-vṛttikā (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. ताराष्टोत्तर-स्रतनाम-स्तोत्रम्, Tārāṣṭottara-sātanāma-stotra-
ram—One hundred and eight names in the form of a
hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajaṭā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattuva to Vajrapāṇi Bodhisattuva, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in चारदीर्घवच, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, Tārā-sahasra-nāma—One thousand
names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, Tārā-sūktam—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, Tārā-stotra-
as वचन-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, Tārā-stotra-
No. 30. Same as वचन-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, Tāriṇī-pārijātam—The celestial
pārijāta flower of Tārā,

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

बाबार्क-टीका, Bābārka-
टीका ।

95. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. . A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. **स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका**, Sragdharā-stotra-ṭikā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-sīla. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called **वासार्क-टीका** ।

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭikā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukṣa, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukṣa was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukṣa in the Sanskrit Śraḡdharā-stotraṡikā, while he is called Sarajña in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.¹ The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking merey on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and he came a scholar. He propitiated the goddess Arya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Sarajña, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

¹ Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

death in a dark dungeon, he invoked the goddess Tārā with the utmost concentration of his mind. When fire blazed up from the piled firewood, and all the 108 men were led in chains to the pyre, a heavy shower of rain fell which extinguished the fire within a short time and converted the whole plain where the sacrifice was being performed into a large sheet of water resembling a lake. The king and his ministers hearing that this was due to the mercy of the goddess Tārā, who was invoked by the victim who had sold himself to save others, now acquired faith in the religion of Buddha and, having released all the 108 victims of the unholy sacrifice, sent them to their respective homes loaded with presents. Sarvajña-mitra, before whom the goddess had miraculously appeared, held fast a corner of her celestial robe and was carried to the land of his birth."

The same story is related in Lama Tārānātha's history of Buddhism (*vide* A. Schiefner, p. 168 ff.).

The date of the Sragdharā-stotra.

Neither in the Sragdharāstotra nor in its commentary is there any mention of the date of either of the two works. The Rājatarāṅgiṇī, the well-known chronicle of Kāśmīra, supplies us however, with some data to determine the age of Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra. In book IV., verse 210 of the Rājatarāṅgiṇī, we find that Bhikṣu Sarvajña-mitra, who appeared as another Jina, resided in Kayyavihāra, which had been built by king Kayya. This Kayya is stated to have been a king of Lāṭa or Central and Southern Guzeraṭ, and was subordinate to king Muktāpiṭha-Lalitāditya of Kāśmīra. As Lalitāditya is generally held to have lived early in the 8th century A.D., Sarvajña-mitra who resided in Kayyavihāra could not have flourished before that time. As the monastery of Nālanda was destroyed in the 9th century A.D., Sarvajña-mitra, who was educated there, could not have lived after that time. This leads me to suppose that Sarvajña-mitra lived in the middle of the 8th century A.D.

King Vajramukṣa or Śaraṇa has not yet been identified. Vajramukṣa is perhaps identical with Vajrāditya, son of Lalitāditya, King of Kāśmīra in the 8th century A.D.

Calcutta
The 30th January 1907. }

SATIS CHANDRA VIDYABHŪSANA.

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः ।

स्रग्धरा-स्तोत्रम् ।

ॐ नमो भगवत्यै आर्य्यतारायै ॥

बालार्कलोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूडामणिश्री-
सम्यक्सम्यर्करागानतिचिररचितालक्तकव्यक्त'भक्तौ ।
भक्त्या पादौ तवार्य्ये करपुटमुकुटाटोपभुषो'त्तमाङ्ग-
स्तारिण्यापच्छरय्ये' नवनुतिकुसुमस्रग्धिरभ्यर्षयामि ॥१॥

स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

ॐ नमस्तारायै ।

नलार्य्यतारां जगदर्घधारां

धर्माकराद्येषणया समासात् ।

बालार्कमात्रं करोमि, टीकां

स्रग्धामहं श्रीजिनरचितः ह्यतौ ॥१॥

१ B. बलि । २ B. भय । ३ A. चरय्ये ।

बौद्धलोकसंघः ।

प्रभृतविद्वेषकताग्रगणः-

स्फुरच्छिखादग्धसुखेन हन्त ।

खलु स्वया सत्सुखदा ममेयं

टीका न द्रुव्या त्वयि मेऽञ्जलिः सा^१ ॥२॥

तत्र हतौ^१ उपोद्गतम् आदौ प्रख्यते । इह काश्मीरविषये
बोधिसत्त्वदेशीयो सुमौन्रप्रवचन^२रूपापारावारीणशान्त्रो^३ महा-
करुणाप्रसृणीकृतहृदयात्मा सर्वज्ञमिषो नाम भिक्षुरभवत् । स
चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिक्षापितार्थसंपादनाद्वाहत्वेन जगति
विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य शीवरपात्रविभवो
देशान्तरं व्रजन् वज्रसुकुटस्थ राज्ञो विषयमगमत् । तत्र जरा-
जर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं द्विजमेकम् अध्वन्यपश्यत् । स कथा-
प्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कथयत्कथं सखाह
^४स्वसुतापरिणयनार्थमर्थमर्थार्थचित्तुम्, अपि च सर्वज्ञमिषस्य भिक्षो-
रन्निकम् । अद्य स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिक्षुर्देशान्-
तरं^४ गत इति किं न अतम् ? इत्युक्तो वार्द्धकसुनिः सुचिर-
मभिनिःसृज्य निश्चेष्ट इव सुहृत्तमवातिष्ठत् । ततस्तमेवंविधं
सकलमनुग्रोचनमेव सर्वज्ञमिष इति समासासयत्तुवाच । मैव-
मधौरो भव अहं ते सर्वमभिमतं सत्पादधिष्णामीत्युक्त्वा तना-

१ Orig. चेषे ।

२ Orig. प्रवचना ।

३ Orig. समुता ।

२ Orig. वृत्तौ ।

३ Orig. पान्त्रो ।

४ Orig. भिक्षुर्देशान्तरं ।

दास वक्षसुसुटस्य नृपतेरभिकं सुवर्षेन समीकृत्य सभरीरं विक्रीय
तन्मूकं तस्यै प्रदायात्तुनीय प्रक्षांष राज्ञः पुरतोऽवस्थितः । तस्मिन्
समये तस्य राज्ञो वयोक्तविषिपक्षवसोपेतपुष्टवैकग्रतकर्त्तित-
मक्षकोपरिखानादभिमतं वेत्स्यतीत्युपदिष्टं वेनापि । तद्वाक्यं महता
काशेन वज्रतोऽन्विष्य सुवर्षसमस्तुजमेकीनग्रतं पुष्टवाक्यं क्रीतमासे
वनेनेकेन ग्रतं परिपूर्वमतः कर्त्तितमक्षकोपरि खानं करिष्या-
मीत्यभिधाव एनं तन्वाचं नथ इत्यादिग्रति स । तदादिदृश्यत्येन
तथैव सन्वादितम् । पश्चानमेकमवसोक्त्य सर्व्व एव ते वक्ष्यपुष्टवाः
प्रातर्हता ववमिति उचैराक्रन्दन्तः सायान्मुह्युरथमुपस्थितो सुष्ठ
इत्यारटन्तो^१ बोधिसत्त्वेनाभिहितः कक्षादेवमधीरता पूर्व्वमेवं
ज्ञात्वेव किमात्मा विक्रीत इति । तत एतान्तिकातरान् समासात्
महाकक्षार्द्रया इमा चावसोक्त्य मातरं विद्याव नाक्षि कश्चि-
देषामन्यो निक्षारोपाव इति निश्चित्य संघतीभूय स सर्व्वग्रमिषो
भगवतीमार्य्यतारां स्रोतुमारब्धवान् । तत्र लोककतिपयानन्तरं
भगवती सख्यमागत्य वचाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्विता चाभितिष्ठ-
न्वन्वर्त्तिता । ततः स सख्यवरः सर्व्वग्रमिषः युष्माभिः सर्व्वैः प्रात-
र्युगपदेव स्यातव्यमित्यादिष्टवान् । प्रातरागत्य राजपुष्टवैस्ते वध्याः^१
सरसोदे गीताः वनस्थानभिहितवन्तः । सर्व्वैरक्षाभिरैकदेव
स्यातथं किं वञ्चविषम्वेन इत्युक्त्वा सरसि निमग्न्य भगवतीप्रभा-
वात् खं खं देवसुपजन्तुः । पश्चान्मुह्युर्नदितपानन्तरं वज्रतो-

१ Orig. चारटतो ।

Orig. वध्याः सरसोदे ।

बौद्धलोकसंग्रहः ।

ऽन्विष्टाः सन्तस्तेर्नोपलब्धाः^१ । तच्छूत्रसुवर्णं च यथासं रात्रीकृतं
शरस्त्रीरे परमाप्तोक्तितम् । ततस्ते राजपुरुषा भयविस्तथाकुक्षित-
मनसो राजनि तद्विज्ञापयामासुः । तच्छूला स राजा विस्तथा-
वर्जितमनास्तस्मैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरथं प्रभाव इत्यभिधाष्य
सञ्ज्ञाताधिकतरप्रसादस्तमन्विष्टानीथ तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि
कथा प्रसिद्धैव गोप्ता ।

श्रीदेशे गमः ।

॥ १ ॥ बाह्यार्कत्यादि—

आर्यं तारिणि आपच्छरणे तव पादौ भक्ता अभ्यर्षयामि
इति सम्बन्धः । आरात् पापनेभ्यः कर्मभ्यः दूरं गतेत्यार्या ।
विभवगताग्नेवदुःखार्णवाद् महाकरुणया सर्वाक्षारयतीति तारिणी ।
किंभूता ? आपच्छरणा, आपत्सु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविप-
त्तिषु शरणार्थत्वाद् आपच्छरणा, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य-
तारिणि आपच्छरणे, तव भवत्याः पादौ शरणौ अभ्यर्षयामि
काथवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि । अहं करपुटसुकुटाटोपशुभ्रो-
त्तमाङ्गः सन्, करपुटं करदयवद्व्याङ्गलिः स एव सुकुट इव सुकुट-
सङ्घाटोपो हर्षवेगस्तेन भुङ्गं गन्धीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो यस्त
स तथा । कामिः ? नवसुतिकुसुमसङ्गमिः, नवाः सद्योऽभिनिर्दिता
वा नुतयस्ता एव कुसुमानि पुष्याणि तेषां सङ्गमिर्मासाभिः ।

१ Orig. नो नोपलब्धाः ।

२ Orig. भय ।

किंविशिष्टौ ? वासाकांक्षीकताप्रवरसुरशिरसाद्युङ्गामधिभीषण-
स्वर्करागानतिचिररचितासक्तकथ्यन्मन्त्रौ, वासोऽभिनवोदितो
योऽर्कः सूर्यसत्त्वालोकोऽवभावभासस्तदन्तासा चारुताः प्रवराणां
सुरमणामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मसकेषु चे चारवोऽतिवचिरा-
द्युङ्गामणयः शिखाविन्धस्तरज्जानि तेषां श्रीवन्तुं प्रोभावन्वद्वि-
स्तथाः यन्मर्को मिस्रणं तेन यो रागो शौचिखं तेन अनतिचिरम्
चत्यस्यकाळं रचिता गिर्धिता असक्तकस्य चावकस्य यन्ता अति-
स्युटा भक्तिः विषिचयोजना ययोक्तौ । अनेन हतदुःखं भवति
हे मातस्त्वमेव आपच्छरणां तारिणी च अतो मां ह्यापत्-
पतितसुदुःखं महंसीति कवेरभिप्रायः ।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लभे दुःखवद्भौ विनिपतिततनुर्दुर्भगः कान्दिशौकः
किं किं मूढः करोमौत्यसह्यदपि हतारभवेयर्थंखिन्नः ।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः हतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिवहः परगतिगमनस्त्वां अये पापहन्त्रीम् ॥
२ ॥

॥ २ ॥ दुर्लभेत्यादि-

हतनयन इव चतुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं अये

१ Orig. चारवो अतिवचिग ।

२ Orig. आपच्छरणे ।

३ Orig. महंसीति ।

४ Orig. दुर्लभे ।

संनयामि^१ । किं विप्रिष्टाम् ? पापदृष्टीं पापानि दुरितानि
 हन्ति स्फुटयतीति । किञ्चूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादि-
 क्षोभानाम् अधीना या देवादिष्वतयस्तासु गमनं यत्न सोऽहम् ।
 इत्वं गतोऽपि आसोकाग्निबद्धः । कथम् ? मुला भूयः परेभ्यो
 योषि चन्द्रार्कचक्षीम्^२, अहमयेवंभूतोऽनेन कथमासोकयामीति
 क्लृप्ता अथ आसोकाय निभायनाय आग्ना अभिसावस्तथ निबद्धो
 निघतसद्यो यः स तथा । परेभ्यस्तदुष्कारिभ्यः मुला भूयो वारं-
 वारं यमाकर्ष्य आकाशे चन्द्रार्कधोरिव चक्षीं लक्ष्मणवन्दम् ।
 चन्दोऽपि किं न सुखौ खादित्याह दुर्लभे दुःखयुक्तौ विनि-
 पतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःखत्वादङ्गिः यमकः दुःखेन अतिकष्टेन
 अङ्गितुमतिक्रमिषुं प्रक्यते इति दुर्लभस्तथ विनिपतिता निमग्ना
 तनुः प्ररीरं यत्न स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यत्न स दुर्मनो
 दुर्बुद्धिर्भांग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्तुमिच्छामीति कां कां दिग्ं
 गच्छामीति क्लृप्ता कान्दिशीको भवद्भुतः । पुनः कौटुम्भः ? किं किं
 मूढः करोमीत्यवच्छदपि क्लृप्तारक्षवैषर्ष्यक्षिपः, मूढः स्वकार्येणभिन्नः
 यन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणावच्छदपि
 सुञ्जरपि क्लृप्तो विहितो य आरभ्य उद्योगस्तस्य वैषर्ष्येण मैत्र्यक्षेण
 क्षिपः क्षिष्टः उद्विग्न इत्यर्थः अतनयनेऽपि एतद्विज्ञेयत्वं यथावत्त्वं
 योजनीयम् । इत्वं गतोऽपि अहं कथं नास्तुक्तव्य इति भावः ।

१ Orig. संनयमामि ।

२ Orig. चन्द्रार्कचक्षः ।

रूपामर्थाभ्याभावान् कथमनुकल्पयतीत्याशङ्क्याह
 सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव कर्तव्या निर्विशेषं प्रवृत्ता
 तन्मध्ये तद्गुणेषु ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम् ।
 सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^१ विम्बं
 दुःखेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं^२ दुर्विदग्धम् ॥
 ३ ॥

॥ ३ ॥ सर्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् कर्तव्या निर्विशेषम् अरि-
 निषोदाधीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे
 अखिललोकवर्त्मनि^१ प्रवृत्ता सत्त्वारणैकनिष्ठा । अतस्तन्मध्ये सत्त्व-
 वर्त्मान्भक्तरे तद्गुणेषु तेषां सत्त्वानां मंगलेण मादृशस्यापि पक्ष-
 मवश्यं नियमेनोपगतमाद्यातम् । न केवलं सकलजगदसाधारणैक-
 कर्तव्यैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं^३ शक्तिरप्येकैव^४ अनन्य-
 गामिनी । कीदृशम् ? सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^५ विम्बं, सकलस्य
 अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यदधं कल्पं तदेव ध्वान्तं गाढं^६ तम-
 स्ततिग्मांशुविम्बसङ्काशस्त्रिव । अतोऽनन्यसाधारणयोः कर्तव्यासाम-
 र्थ्योर्विद्यमानयोरपि दुःखेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

१ B. लौक्यांशु ।

२ B. दुःकृतं ।

३ Orig. जोहू प्रत्मनि ।

४ Orig. चाद्वितीय ।

५ Orig. यैकैव ।

६ Orig. लौक्यांशु ।

७ Orig. गाढं ।

किन्तु प्रतपति धिग्घो दुष्कृतं^१ दुर्विदग्धं, ममेव पूर्वार्जितदुष्कृत
मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं^२ पीडयति घनापयतीति धिग्घो
कष्टमासर्व्यं । अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः ।

पुनरपि सोत्कर्षगर्भमात्मनो गिन्दाभावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुत्तान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकच्छे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः ।
रत्नदीपप्रतोल्या विपुलमखिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नाचीकृत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वसौकैकधाचीम् ॥
४ ॥

॥४॥ धिग्धिगित्यादि—

ये भगवति भवतीं सर्वसौकैकधाचीं सर्वं अपर्यन्तसौकधात्-
स्थिता ये लोका जनासोवामद्वितीयामेकां धाचीं परिपाक्षिकां
तां नाचीकृत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्येण आश्रित्यापि अनाथ-
मशरणीमिति कृत्वा मन्दभाग्यमल्पपुण्यं मां धिग्धिगिति गिन्दा-
भिधानम् । न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः इक् दौमित्वाप्याप्य-
परिमितजगदन्धतमोर्ध्वसिकधा^३ अप्रणुत्तोऽनपगतोऽन्धकारो यस्य
तं दिवसकरस्येव इक् कान्तिर्यस्याः सा तथा एवंभूतयापि तथा
अनेयकिरयथा "अज्ञानतमिसोत्सारिकथापि" अविनष्टाज्ञानान्ध-
कारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकच्छे तीरप्रान्ते । कीदृशे ?

१ Orig. दुःकृतं ।

२ Orig. दुपरिपाकं ।

३ Orig. अज्ञानतमोर्ध्वसिकथा ।

४ Orig. तमिसोत्सारिकथा ।

विमल तुषारस्य वा शुक्लशिशिरा लघुशिशिरा तदङ्गीतले वर्ध-
 क्रोशपहारिणि । तत्र निषण्णमपि तद्वर्धनं पिपासाकुलम् उपगत-
 पिपासं त्वर्धनमित्यर्थः । अथवा हैमवत्यास्तव अभयाथाः सकल-
 सत्ताशेषभयविनाशिकायाः कूलकण्ठे अनुकूलभ्रूयैकदेशे निषण्ण-
 मपि रागादिदोषाक्रान्तम् । कूलमनुकूलसुच्यते एकदेशे समुदायो
 गन्धते इति न्यायात् अथा सत्यभामा इति । पुनः कौटुम्बम् ?
 रत्नानां द्वीपे जलान्तर्मणिमयस्यसभ्रभागे या प्रतीली रथ्या तस्या
 विपुलमणिगुहैव गृहं वेद्य तद्गर्भं स्तितमपि दरिद्रम् अर्ध-
 शीनम् । अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्वर्णं च द्वीपो भवग्रमथो-
 रन्तर्वर्त्तितात्तत्र या प्रतीली मोक्षदारं तस्या विपुलमणिगुहा
 सहस्रसुखस्नानं तद्वैव गेहं तद्गर्भं तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने । एतज्ज्ञान-
 रत्नशून्यो महाकदम्बासम्भवाया अपि भाग्यापराधात् तवाहं विषय
 इति भावः ।

सदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषये इत्याशङ्क्याह
 मातापि स्तन्यहेतोर्विह्वलि बहुशः खेदमायाति पुत्रे
 क्रोधं धत्ते पितापि, प्रतिदिवसमसन्मार्थनासु प्रयुक्तः ।
 त्वं तु बैखोक्थवाञ्छाविपुलफलमद्वाकल्पदृष्ट्याप्रवल्ली
 सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विस्तृजसि न च ते विक्रियां जातु
 काचित् ॥ ५ ॥

१ Orig. अनुकूल ।

२ Orig. समुदाया ।

३ Orig. मंदरि ।

४ A. विज्ञाया ।

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमशान्तिवन्द्ये पिशोरपि अधिकतरा त्वम् । कथम् ?
 मातापि पुत्रे तत्रये खान्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं वञ्छधा अतिरुदति
 आक्रन्दति इति खेदमाप्सति विषादसुपैति । जनकोऽपि असत्प्रार्थ-
 नासु असम्पत्तः असत्प्रार्थिविन्वः^१ धा वस्तुनो वाञ्छासासु प्रयुक्तः प्रति-
 दिवसं प्रतिप्रेरितः ब्रह्म क्रोधं धत्ते कोपमुद्वहति । त्वं तु भगवती
 पुत्रः, अतिखेदवती, सर्वभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्चिता इती अर्धान्
 यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि । कथं विसृजसि
 इत्याशङ्क्य आह । वैशोक्यानां वैधातुकान्तर्वर्तिनां वस्तूनां वाञ्छाया
 विपुलां महत्कलां यथाः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य उत्तमवाञ्छा-
 तरोरपवसौ च या सा तथा प्रधानमस्त्ररीव त्वमित्यर्थः । अत-
 स्त्रैभववदान्याया महाकल्पवृक्षीकृतवृक्षायाः अत्यल्पमपि अन्वयात्
 विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि । एतेन आर्त्तानां
 पक्ष्याभिधानैऽपि भवती न परिच्छिद्यते इति भावः ।

किञ्च पूर्वकृतप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मरन्नाह
 यो यः क्षोभैर्वा'वह्निज्वलिततनुरहं तारणौ तस्य तस्ये-
 त्यात्मोपश्रं^२ प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलं दुःखपातालमग्रे ।
 वर्धन्ते यावदन्ते परुषपरिभवाः प्राखिनां दुःखवेगाः
 सम्यक्संबुद्धयाने प्रखिधिष्टतधियां^३ तावद्देवानुकम्पा^४ ॥६॥

१ Orig. असतो संभवनिरोधे वस्तुनोचं चास्तासु ।

२ A. क्षोभोत् ।

३ A. आत्मोपश्रां ।

४ A. इतिधियां ।

५ A. अनुकम्पा ।

॥६॥ यो च इत्यादि—

ये अत्यवस्थे लया पूर्वमात्मोपशान्तता या^१ प्रतिज्ञा अवश-
पाक्षणीया । आत्मनः स्वात्मा उपशान्तम् अनुरूपं यथा स्यादिति
क्रियाया विशेषणम् । तां मयि अपि दुःखपातासमग्रे दुःखमेव
अतिगाधत्वात् पातासमिव तत्र मग्ने निःशेषैव तत्र गते लक्षणां
संपूर्णां कुर्वन्निष्पाद्य । कां ताम् ? यो च इति वीक्ष्याम ।
ज्ञेयानां रागादीनाम् ओषो निवहः च एव अतिदासकत्वाद्
वह्निर्ज्ज्जताग्रनः तेन प्रज्वलिता प्रदीप्ता तसुः कायो चक्ष तस्मात्
तारिणी निवारिकेत्येव । अर्धान्तरन्यायव्याजेन भगवतीमेव उत्क-
र्षवत्त्वाद् वह्निं इति । प्राणिनामेते पुरोवर्तिनो दुःखवेगानां
प्रवाहाः । किन्तुताः ? परवपरिभवाः परवोऽतिनिष्ठुरः परिभवश्चिर-
स्कारो येषु ते तथा । वह्निं वृद्धिसुपयान्ति यावत्तावदेतत्-
पर्यन्तमेव अनुकम्पा महाकक्षणा । येषां सम्बन्धम्बुद्धाने सुगत-
महावर्त्मनि^२ प्रविधिर्बोधितम् उत्पाद्य निश्चितचिखंगदुद्धरत्वाच्च
उद्योगः प्रज्ञानचित्तं तत्र धृता निश्चिता बुद्धिः प्रज्ञा यैक्षेयाम् ।
एतेन एतद्गुणं यावद्भावद् भवद्दुःखदृष्टिस्तावद्भवदिधानां परार्थ-
परायत्वानां महाकक्षणापि वह्निंते । अतो^३ न मासुपेक्षितु-
मर्हतीति भावः ।

देव्याः स्वदुःखमावेद्यापि कदाचिदुद्वृत्तं मामावेदितवत्सकं च
चावेद्य उपेक्षते इत्याद्योष्य पुनः कुत्कारवत्त्वाच्च

१ Orig. कृतया ।

२ Orig. वाज ।

३ Orig. महाकक्षणि

४ Orig. अतो ।

इत्युच्चैरुर्द्धवाहौ नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्वोऽप्युपेक्षां^१ अननि अनयितुं किम्पुनर्याहृशी
त्वम् ।

त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दृष्टोऽसञ्चोन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥ ७ ॥

॥७॥ इत्युच्चैरुर्द्धवाहाविति—

हे जननि अन्वोऽपि अद्याहुः प्रार्थते, अपि इत्यनेन प्रागुक्ता-
भिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्द्धवाहौ नदति ऊर्द्धम् उपरि
वाङ्गं भुजौ यत्नं तस्मिन् उच्चिप्रभुजे विदवति जने आक्रन्दनादं
यथा भवति इति क्रियाविशेषणम् । आ उच्चैः क्रन्देन भयविङ्गल-
प्रकाशेन नादोऽत्युच्चनिर्घणं नदने तमेव पुण्याति । नुतिपदव्याजं
नुतेः पदं शब्दः^२ वाक्त्वं वा तस्मिन् । उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां
अनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारी भवति । किं पुनः इत्या-
हृष्याभिर्धानमतिशयेनेत्यर्थः । दृष्टदिग्लोकधात्वस्त्रितेनिस्त्रि-
जनातिदुःखदुःखान्तपरिचाणकारणाध्येषणपरायणा तस्मिन्वाराय
कदशागुणरमणीयान्तःकरणात्मनोऽहृशी माता । किञ्च त्वत्तः पश्यन्
परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशान् परेषां त्वत्तस्मिन्परिचाणानाम् अन्वेषा-
मभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम्
अतिशयेन अहं दृष्टे प्रवृत्तितो भवामि । अभिमता अभिषवित्ता
षे विभवा लौकिकलोकान्तराः त्रिषसोषां प्रार्थना वाङ्माताम् ।

१ नार्हत्यं न्योपेक्षा ।

२ Orig. omit. ।

३ Orig. वांषा ।

यदा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य । केन ? यन्मत्तान्कर्षयेत् यन्मत्तं
निरन्तरं बोऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःखदतापक्षेण । अरतिश्रुवा अरतेर-
सुखाद् भवति उत्पद्यते यस्मिन् अयस्मिन् अतिदुःखेन । सकलजन-
मनोऽभिलाषवत्यादिका व्याकन्दत्यपि मयि न तुल्यतीति धिग्
देवमित्यभिप्रायः ।

अधार्मिकं नाम आकलयति इत्याशङ्क्य चाह

पापौ यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेषा
श्रुत्या स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि इठात् पापमेका
त्वमेव ।

त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं स्नाने मरिष्यत्यपि विपुलरूपः किं भिषग् रोह-
धीति ॥ ८ ॥

॥ ८ ॥ पापौत्यादि-

पापौ यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्वचनीय-
माहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः अद्वैवा पुरःपरिवर्तिनी
सुत्यादिरूपा महती धार्मिकेका यतौ वर्द्धते वृद्धिसुपैति । नहि
उपचितकुशलगुणस्य त्वत्पर्योऽभिप्रायोऽतोऽनुमीयते नाहमपुण्य-
वान् । अपरस्य त्वमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेभ्यमदृष्टना-
त्मिका पापमपहरसि खोटयसि इठात् वलात् । कथा ? श्रुत्या

१ Orig. अधार्मिकं ।

२ A. श्रुत्या ।

३ Orig. जाता ।

४ Orig. अपरस्य ।

अनुपदमाकर्त्तव्येन, कृत्या पुनःपुनर्मन्त्रि भावनयापि नाद्यापि तारेति
 संज्ञाबोधणेनापि । सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकषुषमौषाग्निसू-
 ममपि नातिमन्दपुष्प इत्यर्थः । मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदधि
 मयि कथं त्यक्त उन्मिगतो व्यापारस्य भवदुःखोद्भरणस्य च भारो
 गुह्यं यथा सा, तथा लक्षरणप्रदोऽपि मयि कस्माद्धेतोरधि तदधि
 तत् कथ्यतां तच्छक्यं सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽव्ययसाम्प्रदायं तस्मा-
 दभिधीयतामिति, तच्छमवितथं कथ्यं वचनं यस्याः सा । उक्त-
 मपि अर्थम् अर्थात्तरन्यायेन द्योतयन्नाह । पथं ज्ञाने मरिच्य-
 त्वपि सिधमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलरूपो मसादथा-
 र्द्रमना भिषक् वैद्यः किं रोदधीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः ।
 एतेनैतदुक्तं रागादिरोगशकुले बुद्धिक्लिप्तत्वाद्दृष्टतत्त्वत्वं पथं
 दातुमर्षीति भावः ॥

अस्मत्पुनतथा भगवतीपदं कमसाराधनावकाशं प्रकाशयन्
 प्रागुक्तं कार्यस्याभिधानावैषम्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च
 स्वैर्दोषैर्वाद्यामानो मठकरभ^१ इवानिकसाधारणांशः^२ ।
 युष्मत्पादाकृपूणां क्षणमपि न क्षमे यत्तदर्थं विशेषाद्
 तथा कार्यस्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममावन्धकामा ॥६॥

१ Orig. अभिधायताम् । २ Orig. बुद्धिक्लिप्तत्वाद्दृष्ट ।

३ Orig. "कमसाराधनाशुभकथं ।

४ B. कर ।

५ B. साधारणांशः ।

॥८॥ माषेत्यादि—

युष्मत्पादाङ्गपूर्वां तव चरत्परोजसपर्यां चषमपि न क्षभे मना-
 नपि न साधयामि । कुतः ? खैर्दीवैस्तुल्यकाशं क्रमाच्च वाङ्मनानः,
 खैरात्मौषैर्देवैरपराधैः समकाशं यथा जेन युष्यमानः । कौटुम्बो-
 ऽयम् ? अनेकसाधारण्यग्रः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः
 भागः यस्य सः । तथा क इव ? मठकरभ इव विचारोद्भ इव ।
 किं स्वरूपैः ? माया अविद्या, मत्सकाशात् धरतु इति मत्सरस्तस्य
 भावो मात्सर्क्यं, माया तु कामनाकल्पना इत्याह, मानश्चित्तवस्तुवृत्तिः
 च च सप्तविधः । त एव प्रभृतयः प्रकारा देवां तैः । अधमैर्वैराकैः
 प्रज्ञाद्दृष्टिमात्रमावर्त्तयन् । यत्तदर्थं यद् यस्यादित्यर्थः । अहं^१ पर-
 प्रेयोऽतो विशेषादेवा कार्पण्यदौनाचरपदरचना एषा 'स्मदुःखावि-
 ष्काररूपा । कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्पण्यं तस्या-
 हीनमतिक्रान्तरं पदसम् अचरं जेषु तेषां पदानां प्रज्ञानां रचना
 यचना । ममावन्ध्यकामा स्नानदर्थविशेषात् पुनःपुनर्विज्ञापया
 मीति वाक्यशेषः । अवन्ध्योऽनिष्कलः^२ कामोऽभिज्ञावो यत्र सा
 तथा । विशेषादतिशयेन फलवती यथा स्नादिति वा धोष्या ।
 मायामात्सर्क्यमानकेशादिसं^३ निर्जित्य तत्पदारविन्दाराधनैकपरो
 यथा सा तद्विधेयैत्याशयः ।

दुःखमावेश इदानीं प्रभावातिशयदारेण भगवतीं स्तुवन् आदौ
 अष्टमहाभवापचरत्प्रक्रिन् अष्टसोकेनाच

१ Orig. मर्ह ?

२ Orig. अदुःखाविःकररूपा ।

३ Orig. अदिःपणः ।

४ Orig. केशारिक्तं ।

कल्पान्तोद्भ्रान्त'वातध्रमितजलचललोलकलोलहेला-
संधोभोत्'क्षिप्तवेलातटविकटचटत्'स्फोटमोट्टाट्टहासा-
त् ।

मज्जङ्घि'भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्पन्दमन्दैः^१
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तौरमुत्तीर्यते ऽब्धेः^२ ॥

१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तेत्यादि—

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्यते अभ्येस्तीरं मधाममुद्रात् पार-
मामाद्यते । मद्यन्तत्क्षणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात्
तवाभितः सर्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिक्षा विदीर्णा
नौका तरिर्षेषां तैः । मज्जङ्घिस्तलं प्रविशङ्घिः । कीदृशैः ? सकरु-
णेन हृदयद्राविणा अतिदौनेन यद् रुदितं तेन य आकन्दिनाद
स्तुमुलधमिस्तेन ये निस्पन्दास्येष्टाशून्या इव मन्दा मृता वधं सर्वं
इत्यनुत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः
समुत्थित इव यो वातः समीरणस्तेन भ्रमितानि आवर्त्ती-
कृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुद्रच्छन्नो लोलाः
कल्पमानाः^३ कम्पोलासारङ्गाल्लेषां हेलया विलासेन यः मन्डोभो
विश्रलता तस्माद् अन्विष्ट उल्लङ्घितो वेलातटो मर्यादाभूमिस्तत्र

१ कल्पान्तोद्भ्रान्त ।

= A. संचोभोक्षित ।

२ A. घटास्फोटमुक्ताट्टहासात् ।

३ A. मज्जत्भि ।

४ A. रुदितैः क्रन्दनियुग्ममन्दैः ।^०

५ A. ते ऽब्धे ।

० Orig. adds. उत्तमा धनानीभूता ।

यो विकटचटत्स्फोटो भौमनादः स एव मोहः प्रौढोऽहृत्साधो
विह्वतोच्चैःशब्देन प्रहसनमिव यस्य तस्मात् । चटदित्यनुकरणध्वनिः ।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमधान्ताम्रगर्भोद्भवगमनयुहोत्सङ्गलिङ्गत्^१स्पुलिङ्ग-
स्फूर्जञ्जाला^२करालज्वलनजवविशद्वेश्म^३विश्रान्तशय्याः ।
त्वय्याबद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गङ्गदोज्जीतयाच्चाः^४
प्रोद्यद्विद्युद्विलासोञ्ज्वलजलदजवैरात्रियन्ते^५ क्षयेन ॥ ११ ॥

॥ ११ ॥ धूमेत्यादि—

हे परपरिचाणपरायणे त्वयि आवद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा
आत्रियन्ते क्षयेन सञ्ज्वलन्ते त्वरया परिचायन्ते इति यावत् । कैः ?
प्रोद्यतीनां प्रकर्षण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीडा तेन
उञ्ज्वलाः^६ अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां अवैरतिवेगैः ।
त्वयि मातः यो बद्धः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरौटो यैस्ते ।
गङ्गदेन अव्यक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहितयाच्चा^७ मां निस्तारयेति
प्रार्थना यैस्ते । पुनः किञ्चूताः ? धूमानीं भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव
अभाषि जलदाफोषां गर्भः सन्धिः सङ्घट्टनं तस्माद्बद्धवः प्रादुर्भावो
यस्य तदेव गगनं नभस्तदेव गृहं^८ तस्योत्पङ्गे क्रीडे लिङ्गन्त^९स्तर-

१ A. रङ्ग । २ A. स्फूर्जञ्जाला । ३ A. विशद्वेश्म ।

४ Orig. यांचाः ।

५ Orig. वृषन्ते ।

६ Orig. उञ्जलाः । ७ Orig. यांचा । ८ Orig. प्रादुर्भावो

गगनं नभस्तस्य यस्य गृहस्य । ९ Orig. रिङ्गतः ।

ङ्गान्तो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणासैः^१ स्फुरन्त्य इतस्ततो लहलहा-
 धन्यो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करासोऽतिभीषणो यो ज्वलनो-
 ऽजलस्तेन जवेन विग्रन्तः अभ्यन्तरं^२ परिभ्रमन्तः वेष्मनि^३ ग्रथ्याद्यां
 विग्रान्ताः सुखासीना ये ते तथा । इहतु क्लान्तस्य पूर्वनिपातः
 गतयामो भृत्यो यथा ।

करिणं निगदितुमाह

दानाम्भःपूर्यमाणो^४ भयकटककालम्बिलोलम्ब^५माला
 ङ्कारा^६ ह्यमानप्रतिगजजनितदेषवज्रे^७ दिपस्य ।
 दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित^८ तनुस्वामनुस्मृत्य मृत्युं
 प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर^९ शिरःकोटिकोटोपविष्टः^{१०}

॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाम्भ इत्यादि—

हे दुर्गाचारिणि त्वाम् अनुस्मृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं इदि
 विभाव्य मरणं प्रतिचिपति । दन्तान्तो दशनायं स एव उत्तुङ्गम्
 उच्चतं^{११} दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तत्र तुलितं^{१२}
 तुल्यकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा । कौटुम्भः ? पृथुशिखरो^{१३}

१ Orig. omits: ।

२ Orig. omits ' ।

३ Orig. यत्र वेष्मनि तत्र ।

४ A, B. पूर्यमाणो ।

५ A. रोलम्ब ।

६ A. ठुङ्कार ।

७ A. देषवज्रे दिपस्य

८ A. तुलित ।

९ B. शिखर ।

१० A. कोटोपविष्ट ।

११ Orig. omits ' ।

१२ Orig. तुल्यमालीकृता ।

१३ Orig. शिखरो ।

विपुलाचलमस्तक इव शिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थलं तस्य
कोटिरयं सैव कोट्टाङ्गस्थानमिव तत्र उपविष्टो निवसो यः स तथा ।
प्रहृष्टोऽत्यानन्दितः सन् । कस्य ? द्विपस्य करिणः । किम्भतस्य ?
दानाशो मदजलं तेन पूर्यमाणः समूषमाणः उभयकटः भव्यतर-
गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविक्षीर्णत्वात् तत्र
आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या हृङ्गारो
मञ्जुगुञ्जधन्निस्तेन आह्वयमानाः समुत्कीक्रियमाणा ये प्रतिगजा
विपचदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो देव एव वृद्धिः अनलो यस्य
तस्य ॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढप्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्गुत्सवायां'
शून्याटव्यां कराग्रं ग्रहविलसदसिस्फोटकस्फौत'दर्पान् ।
दस्नून् दास्ये नियुक्ते' समृक्कटिकटिलधूकटाक्षेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यस्त्रिदस्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते
॥ १३ ॥

॥ १३ ॥ प्रौढेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम् । दस्नून्
दास्ये नियुक्ते चौरान् भृत्यले नियोजयति । कौटुम्भम् ? श्रियां
धाम निखिलसम्पदामालयः । पुनः कौटुम्भम् ? चिन्ता महत्त्वः

१ A. शूलवल्गुत्सवायां । २ B. omits one ग्रं । ३ B. स्फोट ।

४ A. नियुक्ते । ५ Orig. लिखि ।

मेव लेखनौ शान्तेयकाष्ठौ तथा शक्तिनेन शमायासेन स्पृष्टम्
 अतिव्यक्तं लिखितं दिव्यसं पदं यत्र तत् तथा । किं विशिष्टम् ?
 भ्रुकुटिः परभौषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तथा सह वर्तते कुटिले
 भङ्गुरे ये भ्रुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्यग्भक्षितेन आलो-
 कितं ययोस्ते तथा तादृशे अक्षे चक्षुषी येषां तान् । कीदृशान् ?
 करायणश्रेण सुष्टिनिष्पौडनेन विलसन्तः सकल्पजलजलायमाना ये
 अतिस्फोटकाः खड्गायधारास्रैः स्कीतोऽतिप्रौढो दर्पोऽहङ्कारो येषां
 तान् । कथ्याम् ? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं
 तस्याम् । किम्भूनायाम् ? प्रौढो यः प्रासप्रहारोऽतिनिष्ठुरबुन्ना-
 घातश्लेण प्रहता ये नराक्षेपां शिरःसु कपालेषु याः शूलवक्रयः
 शूलवष्टयः ताभिः तासां वा उल्लसवो मङ्गलं हर्षां वा यस्या यत्र
 वा तस्याम् ।

सिंहं कथायितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख'मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
 श्वोतत्सान्द्रासधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः' ।
 ब्रुध्यन्ना'पित्सुरारादुपरिमृगरिपुस्तोक्षणदंघ्रोत्कटास्य-
 स्त्रस्यन्नादृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोत्रदिग्धार्थ-

वाचः' ॥ १४ ॥

१ A. जल ।

२ A. सधिः ।

३ A. कुम्भेना ।

४ A. द्योषवृग्धार्थवाचः ।

॥ १४ ॥ वञ्जेत्यादि—

ये सकलजनवत्सले मृगरिपुत्रस्यशाहृत्य याति । मृगाः करिणः
पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्तस्यन् भयमावहन् आहृत्य व्यापाराद्
दूरं पलायते । कुतः ? त्वय्येव उचितम् अनुरूपं रचितं निष्यादितं
यत् स्रोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो
वचनादर्थात् पुरुषस्येति । कीदृशः ? तीक्ष्णदंष्ट्रां उत्कटं भीषणम्
आस्यं मुखं यस्य सः । तथा उपयुक्ते कृथन् रोषं कुर्वन्, आपित्तुः
आपित्तुमिच्छुः । किम्भूतः ? वञ्जवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि
तीक्ष्णानि नखानां मुखानि अथभागास्त्रोदत्खाताः उत्कीर्णा मत्ता-
नाम् इभानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्त्रेषु स्रोतस्त्रि स्वानि
सान्द्राणि घनानि यानि अस्त्राणि हृधिराणि तैर्धीताः प्रखालिताः
स्फुटविकटा अत्यन्तभीषणा याः सटाः केशरास्ताभिः मद्भटः स्तम्भस्य
धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा ।

कथिनं वक्रमाह

धूमावर्तान्धकाराक्षतविक्षतफणिसफारफुत्कारपूर-
व्यापारव्याप्तवक्रस्फुरदुहरमनारङ्गुकीनाशपाशैः ।
पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनातत्परस्त्वत्परात्मा
धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयसग्विभूषां विभूतिम् ॥

१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

ये विपद्गतजनोद्दीप्तुषुपरि तत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः । तमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स
 तथा । कौटुम्भः ? तत्र गुणानामणिमलधिमादीनां गणना संख्या
 तत्र तत्परस्तन्निष्ठः । कौटुम्भौ ? मत्तास्त्रीनां हर्षाङ्गेद्विरेफाणां^१ या
 माला तस्या बलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमाळायाः
 सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्^२ । भगवतीप्रभावात् स एव
 उरगस्तथाविधो जात इति भावः । पापाद् अधर्मात् समूय
 आसाद्य । कैः ? धूमानामावर्त्तः परिमण्डलं यचान्धकारे तच्चाकृति-
 राकारो यस्य तस्य विकृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्फारोऽति-
 महान् फुत्कारपूरस्फुत्कृतिममूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्याप्तं
 यदङ्गं आस्यं तत्र स्फुरन्मयौ लेलिहायमाने गुर्वीं गुह्यतरे ये रसने
 जिह्वे त एव रज्जवो वरचास्तन्मया एव कीनाग्रस्य कृतान्तस्य
 पाशा इव पाशास्तैः ।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृधूमैदभौतोद्भट^३ कटकभटारुष्टदुःस्त्रिष्टकेश-
 श्चच्चद्वा^४ चाटचेटोत्कर्तटितकटु^५ग्रन्थिपाशोपगूढः ।

क्षुत्तृट्क्षामोष्ठकण्ठस्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
 यो यायादार्य्यताराचरणशरणतां स्निग्धबन्धुञ्जितोऽपि ॥

१६ ॥

१ Orig. द्विरेफाणां ।

२ Orig. adds एवंविधा स्रजेव विभूषा तस्य विभूषा प्रोभा तामिति
 समस्तं वा फट्म् ।

३ A. भौतोत्भट ।

४ A. चच्चद् ।

५ A. पट्ट ।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभू इत्यादि—

ये अशेषबन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्य-
तारायाः चरणमेव शरणं चाणं तस्य भावस्तस्मात्तामः । स्निग्ध-
बन्धुजितोऽपि स्निग्धाः प्रेमाद्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः
उज्जितोऽपि मन्थक एव सन् । ताम् अनुभृतां थापदं विपत्तिं
दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां सद्यस्तत्क्षणदिव त्यजति प्रति-
क्षिपति दूरोकरोतीत्यर्थः । कौदृशः ? भर्त्तुः प्रभोः भूभेदो भृक्षुटिः^१
भुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्वस्ता उद्गटाः प्रसिद्धाः कटके ये
भटाः राजधान्यां प्रेम्बवीरास्तैराहृष्टाः उच्चैर्निष्पीद्या^२ दुःखिष्टा^३
इतस्ततोक्तताः केद्या यस्य स तथा । किञ्चतः ? अञ्चनः इतस्ततः
परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका बज्रवल्गिनो ये नेटा दासास्तेषां
यदुत्कटं रटितम् अस्त्रं प्रक्षपितं तेन कटुयन्त्रिसौत्रबन्धो येषु
पात्रेषु तैरुपगूढः सुबद्धः स तथा । सुद्^४बुभुक्षा षट् पिपासा ताभ्यां
शामः शुष्क श्रोत्राभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा ।

रघोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमित्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोद्दामराणि^५ ।

१ Orig. omits: ।

२ Orig. निःपीद्या ।

३ Orig. adds नीता before it. ४ Orig. क्षत् ।

५ A. डामरो डामराणि ।

त्वत्तन्त्रोद्धार्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्यप्रधृष्ट्या
 प्रेतप्रोतान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रञ्जि रक्षांसि रक्षाम्^१ ॥
 १७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे महाप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्ट्या अचुभिरनभिगन्त्यां
 रक्षाम् आवहन्ति विदधति । कस्य ? तव तारार्क्षवादीनि तन्त्राणि
 तेषु उद्धार्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां कृत्या स्मरणेन हतानि
 दुरितानि पापानि यस्य तस्य । कौटुम्बानि ? प्रेतानां श्रवानां प्रोत
 उत्खातः अन्त्रतन्त्रीनिचयः अन्त्रगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्मितानि
 स्रग् माला येदानि । मायया ह्यगना निर्मितानामनुपमवीरवीभ-
 त्सादिरूपादीनां कर्षकमः करणस्य परिपाटितेन कृतं निष्पादितं
 विकृतम् अतिरौद्रम् अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव निष्पा-
 रूपं तेषु अलीकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्त्यानुरूपाणि उचि-
 तानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाङ्गरेण प्रभावाति-
 शयेन उद्ग्रामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा ।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं मंगामविजयसामर्थ्यं वप्तुमाद्य

गर्जञ्जीमूतमूर्ति-चिमदमदनदीबद्धधारान्धकारे
 विद्युद्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्यतद्वा^२णवर्षं ।

१ A. अंजि रक्षांसि रक्षां ।

२ A. गर्जत् ।

३ B. नितपतत् ।

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलंभुजबलैर्विद्विषद्भिर्द्विषद्भिः^१-
 ल्वहत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टि^२ ॥
 १८ ॥

॥ १८ ॥ ^१गर्जदित्यादि-

हे संग्रामोत्तारिणि ल्वहत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टि ।
 एकोऽसहायः यो वीरः सः । त्वया दत्तार्पिता उत्साहस्थ^३ वीर्यस्य
 पुष्टिः शोषणं वृद्धिर्यस्य स तथा । प्रसभं वृथाद् अरिमहो रिपो-
 र्भूमिं संवूर्णयति । कौदृशः ? रुद्धः मूर्खतो वेष्टितः । कैः ? द्विषद्भिः
 शत्रुभिः विद्विषद्भिः विद्वेषमावहद्भिः । किन्भूतेः ? प्रबलानि अत्यु-
 द्दिक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः । क ? संग्रामकाले ।
 संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति । गर्जन्तो नदन्तो ये जीमूता
 मेघास्तेषामिव मूर्खस्य^४ आकारा येषां चिमदानां चिगण्डगलित-
 द्विपानां तेषां या मदनद्यो दाननिर्घ्नरिष्यन्तासु बद्धाः संलग्ना या
 धारास्ताभिः अन्धकारो दुरालोको यत्र तस्मिन् । किन्भूते ? विद्युदिव
 द्योतायमावः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यत्र तस्मिन्
 निव्यतन्तो वासानां वर्षा वृष्टयो यत्र तत्र । एतेन एतदुक्तं संग्रामा-
 न्तमसङ्गता अपि लक्ष्मसादान् निस्तरन्तीति भावः ।

महाव्याधिशातनशक्तिमाह

१ A. द्विषत्भि

२ B. पिनन्ति ।

३ Orig. omits गर्जदित्यादि ;

४ Orig. adds उत्समन-वर्णस्य after उत्साहस्य ।

५ Orig. मूर्खयो ।

पापाचारानुबन्धोद्धतगदविगलत्पूतिपूयास्रविस्र-
 त्वङ्मांसा'सक्तनाडौ मुखकुहरचलज्जन्तु'जग्धक्षताङ्गाः ।
 युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
 जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका'यताक्षाः ॥
 १८ ॥

॥ १८ ॥ पापेत्यादि --

हे वाङ्माभ्यन्तरव्याधिव्यथितवृद्धयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा
 तत्र पदकमलस्यपर्याप्तिः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो
 यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः ।
 तत्र योऽभ्यासो नैरन्तर्येण सेवनं तत्र भक्त्वा अद्भुत्या एवमेतस्मान्य-
 येत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादु-
 र्भवन्ति । कौटुम्भः ? जातरूपम् अक्षयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं
 वपुर्येषां ते । पुण्डरीकम् अक्षोजं तददायतमच्च चतुर्थेषां ते । पूर्वं
 कौटुम्भाः ? पापानामाचरणम् आचारस्तत्र योऽनुबन्धः अनुगमः
 नैरन्तर्येण सक्तिः तेन उद्धृताः प्रकृतिता ये गदा महाव्याधयस्तेभ्यो
 विगलद् निष्यतद् यत् पूतिपूयास्रं दुर्गन्धपक्ष्णोपिनात्कश्चिद्विरक्तेन
 विस्राणि अस्त्रगन्धौनि यानि त्वङ्मांशानि तेषु आसक्ता निबद्धा या
 नाद्यः शिरा नाङ्गीप्रणामि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः
 स्यन्दन्तो जन्तवस्तदुद्भवाः क्रिमयस्त्रैजग्धानि षादितानि क्षतानि च

१ A. मात्सा ।

२ A. गलज्जन्तु ।

३ A. पुण्डरीका ।

निष्कृतानि^१ अङ्गानि येषां ते तथा । एवंविधमहाव्याधिपला
अपि तत्पादाराधनमहौषधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्^२ ।

सर्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं श्रोत्र^३पात्रे गुरुभि^४रूपहृतं यस्व नाम्नायभैक्ष्यं
विदद्गोष्ठीषु^५ यश्च श्रुतधनविरहान्मूकता^६मभ्युपैति^७ ।
सर्वालङ्कारभूषाविभवसमुदितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति^८शक्त्या हरति नृपसभे वार्दिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्तत्यादि—

हे अग्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो
वार्दिनां विपन्नानामन्यतोर्यानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य
गृह्णाति । त्वयि एव या भक्तिरभिपसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन
उक्तनृपसभे राजसदमि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद्
अदन्तता । किं कृत्वा ? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचामैश्वर्यमाप्साह ।
कीदृशम् ? सर्वे एव अलङ्कारा अशेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभ-
वेन शोभासम्पदा समुदितं सम्यगुच्छ्रितं यत् तथा । अथवा
सर्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमकल्प्या समुज्ज्वलम् । पूर्वं

१ Orig. निःकृतानि . ० Orig. त्याद्भुतम् ।

२ B. अोट । ४ A. गुरुभिरुपहृतं । ५ A. विश्रान्तगोष्ठेषु ।

६ B. यस्य । ७ A. विदद्गोष्ठ्यात् मूकता । ८ A. भुपत ।

९ A. त्वत्भक्ति ।

यस्याद्यायभैक्ष्यं ओचपात्रे न विश्रान्तम् । आद्यायो गुरुपारम्यर्षिण
 उपदेशः । स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्^१ । गुरुभिक्षपाध्यायप्रभृ-
 तिभिः उपहृतं उपहृतौकितम् । यस्य च एव मूकताम् अवच-
 नौयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपेतौति वा पाठः । कुतः ? श्रुतमेव
 धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो त्रिष्वेदस्तथात् । क ?
 विदुषां पण्डितानां गोष्ठीषु सभासु । एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खां^२
 अपि त्वदाज्ञोक्तनाद् महाविदांसो भवन्तीति मतिः ।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानशक्तिमाह

भूशय्या^३धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटीकर्पटोद्घाटिताङ्गो^४
 यूकायुंषि प्रपिंपन्^५ परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थी ।
 त्वामाराध्याध्यवस्यन्^६ वरयुवतिवहञ्चामरस्मेरचाव्वीम्^७
 उव्वीं^८ धत्ते मदान्धद्विपदशन^९घनामुहृतैकातपचाम् ॥

२१ ॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अग्ररणजनचाणखड्गामणे त्वाम् आराध्य उव्वीं धत्ते । अध्य-
 वस्यन् उद्योगमावहन् । कौटुम्भीम् ? वरयुवतिभिः उत्तमनायि-
 काभिः वचद् विभक्तु चामरं तेन स्मेर । ईषद्वृषितवदना चाव्वीं

१ Orig. adds कर्णात् काशेन संश्रितम् । २ Orig. मूर्खा ।

३ A. भूशय्या । ४ कर्पटोत्घाटिताङ्गो । ५ यूकायुंषि प्रपिंपन्

६ A, B. अध्यवस्यं ।

७ A. वसन ।

मनोज्ञा या ताम् । पुनः किञ्चुताम् ? दिपानां मज्जकुञ्जराणां
दग्धनैर्घनां दृढां ग्रन्थुभिरकम्प्यत्वात् सान्द्रावपाताम् । उद्धृतम्
उद्दृष्टीकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपचं रत्नोज्ज्वल-
विचित्ररूपं यच्च ताम् । यः पूर्वमेवम् आसीत् । भूरेव शय्या तस्य
तस्या धूलिभिः सङ्करेषुभिर्धूसोऽतिमहिनो यः स तथा ।
किञ्चुतः ? स्फुटितः अतिजीर्णत्वाद् (दाविग्रतितमेन 'चुटिला
साधारसम्पत्तिलाभः) खण्डोभूतः कटितस्यां निःस्वदेशे यः कर्पटो
जरदसनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तोक्तम् अङ्ग देहावयवो यस्य स
तथा । पुनः कौदुशः ? यूकानां देशोद्धृतजलौकादीनाम् आगूषि
जीवितानि प्रपिषन् विस्फुर्यन् । क ? परेषां पुरपुरतो गृह्याद्यतः
कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थी तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं
थापना अत्यल्पपासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा ।
इत्यभूता अपि राजानो भवन्ति भवत्प्रपद्येति भावः ।

परमृत्यानधिक्त्याह—

सेवाकर्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्यायस्त्रिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्तपुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्तवन्तः ।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपणजनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधोन्निर्धनाः प्राप्तवन्ति ॥

२२ ॥

१ Orig. omits ^१ । २ Orig. त् । ३ Orig. च्छुटित्य ।

४ A. जमोपात्त । ५ A. कृपण । ६ A. निधोन्निर्धनाः ।

॥ २ १ ॥ सेवाकर्मति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्यं धननिमित्तं त्वामाराध्य
निर्द्दनाः सन्पदिकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति । कान् ? भूमेः पृथिव्याः
मकाशाद् निर्वाणा उद्गीर्णाश्यामौकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा
यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति । कौटुम्भीम् ? दैवं नियतवेदनीयं
कर्ष्यं शुभम् अशुभं च तदप्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम् ।
पूर्वं कौटुम्भीः ? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः । किम्भूतम् ?
प्राग्जन्मनि^१ उपात्तम् उपात्तं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम्
अतिशयीभूतम् इह जन्मनि यच्छुभं तस्मिन्दीभूतं स्वचरितं तस्य
फलं प्रसवो यच्च तत् तथा । किंविशिष्टाः ? सेवा प्रेक्षीभूय
पराराधनं, कर्मान्तः कृषिकर्ष्यं, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो
यात्रा, विनिमयः परिवर्त्तनं^२ क्रयविक्रयलक्षणम्,^३ उपाय उपागतिः
परानुगमः, अमीषां पर्यायाः प्रकारास्तैः खिन्ना आयासिता ये ते
तथा । भाग्यहीना अपि परमसम्यद् भजन्ते तव पदसरमिजसेवया
इत्याश्रयः ।

अगतिकानामपि ऐश्वर्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया^४ भार्यया भर्त्यमानो^५
दूरादात्मभरित्वात्^६ स्वजनसुतसुहृदन्धुभिर्वर्जमानः ।

१ Orig. प्राजन्मनि । २ Orig. परिवर्त्तनः । ३ Orig. लक्षणः ।

४ A. निवसनयाः । ५ A, B. भर्त्यमानो । ६ A. omits त् ।

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरंगखुरमुखोत्खातसौम्यां गृहाणा-
मौष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरुणरुणाजातनिद्राप्रबोधः ॥

२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

ये दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामौष्टे । त्वयि
परदुःखासहिष्णौ स्त्रीयं यदुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाय^१
गृहाणां महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः । षष्ठी-
षप्तस्योरथं प्रत्यभेदात्^२ षष्ठ्या निर्द्देशः । कौटुशाणाम् ? तुरगाणाम्^३
अश्वानां खुरमुखानि नखाद्यभागस्तैरुत्खाताः जुष्टाः मौमानो
मर्यादाभ्रमयो येषु तेषाम् । कौटुशः मन् ? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-
पुरेषु कोष्ठकवेश्मसु यः स्त्रीवलयाः ^४स्त्रियो घोषितस्त्रामां ये वलयाः
कङ्कणालोषां रुणरुणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो
ज्ञानं यस्य स तथा । रुणरुणेति शब्दानुकरणम् । प्रागाभौत्
कौटुशः ? वृत्तिर्वर्त्तनम् आजीविका तस्याच्छेदः खण्डनं तस्मिन्
सति विलक्षः विगतं लक्षणांमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-
पत्तिमान् ^५वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः । किञ्चूतः ? क्षतम् अत्यन्तस्फुटितं
निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तथा भार्यया पत्न्या ^६भर्त्यमानः
विगृह्यमाणः । किं विग्रिष्टः ? दूरादेव उद्दीक्ष्य नर्त्यमानो निषिध्य-

१ Orig. विज्ञाय ।

२ Orig. अर्थप्रत्यभेदात् ।

३ Orig. तुरगाणा ।

४ Orig. omits यो ।

५ Orig. वैलक्ष्य ।

६ Orig. भर्त्यमानः ।

मानः । कुतः ? आत्मानमेव केवलं विभर्त्तीत्यात्मभरिस्तस्य भाव-
स्त्वं तस्मात् । स्रजनाः पूर्वोपकृतसेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो
विश्वासिनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः । एवं दुर्गतिरपि मह-
देश्वर्थमुपाह्वयति लक्षरत्नमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति ।

तत्र चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं लङ्कटेषु इति दर्शयन्नाह
चक्रं दिक्चक्रचुम्बिं स्फुरदुरुकिरणा लक्षणाहंता स्त्री
षड्दन्तो दन्तिमुख्यः^१ शिखिगलरुचिरश्यामरोमा^२

वराश्वः ।

भास्वद्^३ भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्ण-
कोषः

सेनानीवीरसैन्यो भवति भगवति^४ त्वत्प्रसादांश्लेशात्

॥ २४ ॥

॥ २४ ॥ चक्रेत्यादि-

ये भगवति तत्र यः प्रमादो बलं तस्य शंश्लेशोऽत्यन्पीयान्
भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्वमिदोच्यते । चक्रं दिशां चक्रं समूह-
स्तुमितुमास्पृष्टुं ग्रीहं यस्य तत् । स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो
महान्तः किरणा दौमयो यस्याः सा तथा । स्त्रीरत्नलक्षणेऽधिकैः प्रल-
ङ्कता भूषिता या सा । दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणौः ।

१ Orig. दुर्गतेऽपि । २ A. चंवि । ३ A. षट् ।

४ A. omits: । ५ A. गलकवविश्यामरोमा ।

६ A. भास्वत् । ७ B. भगवती ।

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः । वरास्यः उत्तमत्वरुः । शिखिनी
 मधुराणां ये गल्लक्षकाः कण्ठचन्द्रकास्तदत् श्यामानि रोमाणि
 यस्य सः स्फुरदिन्द्रनौलनिभ इत्यर्थः । शिखिगल्लक्षितेति पाठे
 शिखिकण्ठवद् लक्षिराणि मनोहराणीति योज्यम्, शिखिगल-
 लक्षिरिव श्यामानोति वा । मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वतो
 रवेरिव मधुसूया कान्तयो यस्य स तथा । अमला विषाद्यपहरणं
 गुणा यस्य सः । कोषमृत् भाण्डागाराध्यस्तः पूर्णकोषोऽस्यथा निधयो
 यस्य सः । सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः ।
 एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजम्बोपचितोत्तमसुचरितशतसाध्यमपि
 चतुर्दीपाधिपत्यं तदाराधनान्तरांशेन उपजायते नृणामिति भावः ।

अष्टमहासिद्धिदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाम्भः सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः
 कान्ताक्रीडानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचरः ॥
 त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः ॥
 खड्गांशुश्यामपीनोन्नतभुजपरिघप्रोक्तसत्पारिहाय्यः ॥

२५ ॥

॥ २५ ॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धरणीमन्त्राद्विद्या लब्धा

१ A. स्वच्छन्दचन्दनाम्भः ।

२ A. खड्गांशु ।

३ A. puts: after परिघ ।

४ A. omits: after पारिहाय्यं ।

विद्विर्धेन च पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति ।
 मन्त्रस्य चन्द्रनाम्नेर्धौ वसन्तममथे यद् वनं क्रीडं स्थानं ततो प्रजति
 सप्तश्रीकरोतीत्यर्थः । चन्द्रम् अग्रतिहतप्रभावं यथा स्यात् ।
 कीदृशः ? खन्नाम्भिः कृपायमरोचिभिः श्यामः स्फुरदीषदभिनीलः
 पीनो^१ मांसस्य लज्जतः प्रसन्नो यो भुजः स एव परिघः परिघ
 इव वा बाह्वदण्डस्य प्रोक्षयत् प्रखूर्जत्^२ पारिद्वार्यं^३ यस्य सः ।
 किन्नृतः ? चन्द्रनाम्भिः सुरभिः सुगन्धिया मणेर्याण्यस्य^४ शिक्षा
 तत्र दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्घस्य सः । तत्र गन्तव्यं तद्येत्यादि वचनम्
 अनुकूलं चक्षुर्बलकरादिसंज्ञया तदर्थवबोधः संज्ञानं च सङ्केत
 इत्युच्यते । अभिनवं नवीनम् अपूर्व्यं रचितम् उत्पादितं यद्
 आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्चलात् तेन तथ्येन सकपटेन उप-
 चरसुपचारः परिचर्या यस्य स तथा । अथवा अभिनवरचितम्^५
 आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थं उपचारो यस्य स इति ।
 कुतः ? कान्तस्य क्षामिन आ समन्ततो या क्रीडा वेदिसस्य अनु-
 रामः अभिषङ्गो यस्यस्यात् । कान्तानां कान्ताभिर्^६धः क्रीडायामनु-
 रामस्यस्यादिति यावत् । दिव्यसन्तरेपि नातिदूरता तद्वरण-
 पङ्कजपरागधूसरीकृतोत्तमाङ्गानामिति भावः ।

धनविहारमभिधाय सर्व्यजनशौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

१ Orig. पीतो ।

२ Orig. परिद्वार्यं ।

३ Orig. omits म् ।

४ Orig. omits त् ।

५ Orig. मादिकस्य ।

६ Orig. adds त् ।

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्द्धमानायताड्यो
मन्दारोदारवेणोतरुणपरिमलामोदमाद्यद्द्विरेषाः ।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धततरशरणोदारमञ्जीरतूर्या-
स्त्वन्नाद्यान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः स्मदरा देव-
कन्याः ॥ २६ ॥

॥ २६ ॥ शारेत्यादि—

हे अमवद्याङ्गि लज्जाद्यान् प्रार्थयन्ते तमेव नाथा स्नामिनो
येषां तान्, मादराः ससम्भ्रमाः सद्यः अभ्यर्चयन्ते, देवाङ्गनाभिरुपेत्य
अभ्यर्चयन्ते^१ उत्पत्य परिभुज्यन्ते^२ इत्यर्थः । काः ? देवकन्याः स्नर्गा-
ङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिदर्पेण उच्छृङ्खलीकृता
यास्ताः । शारेण आक्रान्तः संच्छन्नः स्नयथोरमः अनुरागं यासां
ताः । श्रवणथोर्यत् क्लवक्यम् इन्दीवरं तत्स्पर्द्धमाने अभिमानजन्व-
माने आयते विशाले अचिणौ शकुषी यासां ताः । किञ्चूताः ?
मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणो आयतकेशविन्यासस्तप्याः
तरुणः अतिपुष्टः परिमकोऽतिसुरभिमन्थस्तस्य आमोदेन^३ आघ्राणेन
माद्यन्तो ह्यन्तो द्विरेषा भङ्गा यासां ताः । पुनः किञ्चूताः ?
काञ्चीनादस्य रसनाधनेः अनुबन्धः अनुगमो यत्नेन उद्धततरौ
अधीरौ शरणयोद्दारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्या^४

१ A. मोदमाद्य ।

२ A. बद्धाद्धत ।

३ A. omits : ।

४ Orig. अभ्यर्चते ।

५ Orig. परिभजते ।

६ Orig. आमदेन ।

सुरजौ यासां ताः उद्धततरयोरत्यन्तसपक्षयोस्वरणयोरिति वा
व्याख्या । तत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव चवर्षं वर्षमिति भावः ।

वनविहारं पुनराद्य

रत्नञ्जलान्तवापीकनककमलिनीवज्रकिञ्जल्कमाला-

'सुम्भञ्जत्यारिजातद्रुममधुपवधूद्धूतधूसौवितानाम्' ।

वीणावेणुप्रवीणाभरपुररमणोदत्तमाधुर्यतूर्यां^१

हत्वा युष्मत्सपर्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयाचाम्

॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्मलौकतस्नानसन्तते युष्मत्सपर्यां हत्वा तव पदस्य पूजां
विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य
याचाम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते । कौटुम्बो ? रत्नेर्वैदूर्यादिभिश्चको
व्याप्तोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीडापुष्करिणीषु
याः^२ कनककमलिन्यः काञ्चनगन्धिन्यस्तासां वज्राणां हौराणां ये
किञ्चल्काः केशरास्तेषां माला यच्च ताम् । उन्मञ्जल ईषदिक-
सन्तो मञ्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः
भृङ्गाङ्गनाभिः^३ धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्धं^४ नीता या धूसः परागस्ता
एव वितानानि चन्द्रातपा यस्यां ताम् । मधुरमधूद्धूतेतिपाठे
उन्मञ्जलपारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

१ A. सुम्भत्तत् ।

२ A. मधुरमधूद्धूतधूसौवितानाम् ।

३ B. तूर्यां

४ Orig. omits: ।

५ Orig. omits :

उद्धृतधूसीवितानां मधुरं मन्दं कान्तं वा ह्यनेति वा व्याख्या ।
मधुरमन्दमन्दाकिनौक्रीडायात् पतङ्गिरेव मधुभिर्मकरन्दविन्दुभि-
रुद्धृतधूसीवितानामिति नीरसा व्याख्या । किञ्चूताम् ? वीणा-
वेषुषु वक्रकोवशेषु प्रवीणाः^१ अमरपुररमणः, सुरनगरसुन्दर्य-
स्त्राभिर्दत्ताः प्रहता माधुर्येण मनोज्ञतया तूर्या सुरजा यस्यां
ताम् । दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः^२ । तत्रप्रहताः
सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः ।

जङ्गक्रीडाविहारमाह

कर्पूरेलालवङ्गत्वगगुरुनरद'क्षोदगन्धोदकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुकुहरावर्त्तविश्रान्तवौष्याम् ।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट'सलिल'सरित्क्रीडया सुन्दरीभिः
क्रीडन्ति त्वङ्गतान्तः'करणपरिणतोत्तप्तपुण्यप्रभावाः ॥

२८ ॥

॥ २८ ॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

१ Orig. सुरवीणायाः ।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः
“दोबोमाख्यां छिन्ननौ”-इत्यनेन दित्तएव भवति । अतश्चात्र
दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः । वस्तुतस्तु दान
सूनौ-इति धातो 'दं'दोऽधः'-इत्यनेन ददादेष्टात् दत्त इति पदं
जातम् इति निष्कर्षः ।

३ A. नखर ।

४ A. मन्दाच्छट । ५ A. प्रलिल । ६ A. त्वद्व्रतान्ता ।

रात्मा मानवेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरीभूताः उच्यन्ताः
 प्रदीप्ताः पुष्पानां प्रभावाः शक्रयो^१ येषां ते कौडन्ति रमन्ते ।
 अमन्दा अधीरा हटा जलपातधनिर्येषु बलिलेषु ते र्था सरित्-
 क्रीडा जलक्रीडया । अथवामन्दच्छटा बलिलानां सरतीति
 सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं चर्या तथा । अथवा सरित्क्रीडेत्येता-
 वान् संज्ञाशब्दो जलक्रीडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः । कामिः ? सुरसुन्द-
 रीभिः दिव्याङ्गनाभिः । कस्याम् ? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिका-
 याम् । कपूरं एकाशवक्रस्वक्त् अगुहर्नलदो मांसी । अमीषां
 षोडशम्बासूषवासास्तन्मिश्राणि तदाशितानि वा उदकानि यथ
 तस्मान् । किम्भूतायाम् ? कामानां रमणीनां कन्दर्पदर्पण मदन-
 मदेण उत्कटाः प्रयन्ता ये कुषाः पयोधरास्तेषां कुषरेषु आवर्त्तनं^२
 अन्धसां भ्रमेण विश्रान्ता सुहृत्तं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यथ
 तस्मान् । त्वयादाज्ञपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः ।

परमैश्वर्यमपि तदवस्योक्तनमाचया साध्यमित्युपदर्शयन् आह
 गौर्व्याणध्रामणोभिर्विनयभरनमन्मौ^३लिभिर्वन्दिताः
 स्वर्गात्सङ्गेऽधिरूढः सुरकरिणि रुण^४द्रूपणोद्गा^५सिताङ्गे ।
 शय्या^६दीर्घमदोलाविरलवलयितोहाम^७रोमाश्चमूर्तिः
 पूतस्त्वद्दृष्टि^८पातैरवति सुरमहीं हौरभिन्नप्रकोष्ठः ॥

२६ ॥

१ Orig. adds शक्रत्वनाभौ ।

२ Orig. आवर्त्तनं ।

३ A. उमन्मौ ।

४ A. रुणत् ।

५ A. भ्रूपणोद् ।

६ A. शय्या ।

७ A. बलवतोहाम ।

८ A. त्वद्दृष्टि ।

॥ २८ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे लहृष्टिपातेः पूतः तव दृष्टेः पाता
 अद'लोकनामि तेः पवित्रोक्ततः सुराणां देवानां मर्षीं वसुध्वराम्
 अयति परिपालयति । कौदुग्गः ? होरेः वृक्षमक्षिभिः भिजः
 प्रस्युटीकृतः प्रकोष्ठः कपोषिस्त्र्यन्धोरनाराणं यत्त वः । किष्पूनः ?
 वन्दिता गिरसि कृता आशा प्रायणं यत्त वः । कैः ? गीर्वाणानां
 यामणौभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्वो
 नमोभवन्वो मौलयः किरौटा येषां तेः । क ? खर्गक चिद्व्या-
 लयस्य उत्पन्ने अभ्यन्तरे । पुनः किष्पूनः ? अधिदृष्टोऽतिवाक्त्र क्षितः ।
 क ? सुरकरिणि शैरावतस्कन्धे । इषद्भूषणेः रत्नकाचमानाक-
 क्षारेर्भूषितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यत्त तस्मिन् । अथा इन्द्राणां
 दोषोर्भूषणोर्दामदोका पात्रस्य तावेव वा दामदोका तथा अवि-
 रसं निरन्तरं वक्षयितं परिवेष्टितमाक्षिप्रितमित्यर्थः यत् तेनो-
 हामरोमाद्याः प्रयत्नीभूतोत्फुल्लतनुवशा मूर्त्तौ यत्त वः । देवाधि-
 पत्यमपि तदवलोकनमात्रसम्भं किमन्यत्पदमिति भावः ।

लौकिकसम्बन्धानग्रन्थमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुख-
 दायिणं मूर्त्तिभेदं लोकचतुष्टयेन उद्गावयन्नाथ

चूडारत्नावतंसा'सनगतसुगतव्योमसख्यौवितानं
 प्रोद्यदासार्ककोटीपटुतरकिरयापूर्य्यमाख' चिखोकम् ।

१ Orig. repeats तदृष्टेरव ।

२ A, B. वृक्षं ।

३ A. पूर्य्यमाण ।

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छ्रित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ चूडारत्नेति—

हे मायाजाताभिसंमोक्षिलाभिनि त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्त्ति-
र्विचिन्त्यमाना जन्मिणां लोकानां भवभयानि संसारसन्नासास्तेषाम्
उच्छ्रित्तये समुत्सूतनाथ^१ भवति सम्पद्यते । किञ्चूतम् ? चूडारत्नानां
त्रिधास्थितमाक्षिपानाम् अवंतंसाः श्रेष्ठरास्त एव आसनानि
विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता असोभ्यादयस्तेषां
व्योम्बि नभस्तले या लक्ष्मीः शोभा सैव वितानं यच्च तत् । अथवा
त एव व्योम्ब आकाशस्य सत्स्यः त्रिय इव वितानानि यच्च
तदिति । प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये वाक्कारा उदयगिरिप्रिःस्थिता
दिनमण्यस्तेषां कोव्यो^२ लक्ष्यतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण^३तराः
किरणस्तेजाभि तैरापूर्यमाणं आ समन्नाद् व्याप्यमानं चिक्कोकं
भुवनत्रयं घेन तत् । प्रौढः साटोपो य आलीढेन वाममङ्कोपनेनैक-
पादक्रमः पदविन्यासः पदशक्तिर्वा तस्य भूरेण आक्रमणेन निष्ठी-
पनेन विनमन्त आनखीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यच्च तत् ।
अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः ।

पुनर्मूर्त्तिप्रकारमाह

१ Orig. omits ।

२ Orig. सम्पन्ननाथ ।

३ Orig. कोव्यौ ।

४ Orig. omits च in अत्युष्ण ।

पश्यन्त्येके सकोपं^१ प्रहरणकिरणोद्भूय^२ दोर्दण्डखण्ड^३-
 व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहाय्यं चर्यम् ।
 द्विष्टव्युत्^४ चासिहासोद्भुमरडमरुको^५ उमरास्फालवेला
 वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोस्लाहलो^६ ग्रम् ॥

३१ ॥

॥ ३१ ॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्वेण सम्बन्धः ।
 कौटुम्भम् ? सकोपं सकोधम् । प्रहरणकिरणैः आयुधमयूखैः उद्भूयः
 प्रभास्तराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाहुदण्ड-
 कटकान्तेष्व्याप्तं क्लृप्तं व्योम्बोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत् । वलयो-
 भृता ये फणिनस्तत्रकाद्या नागाधिपतयस्तेषां फणास्त्राभिः
 दाहणा अतिरौद्रा अहाय्या अस्थिरा चर्या चरितं यस्य तत् ।
 द्विष्टानां चतुर्भारादिरिपूर्णा व्युत्चाभिनोऽतिभयङ्करा ये हासा
 विकटोच्चप्रहसनानि तैः उद्भुमरा अत्युत्कटा ये उमरुकाः कृपीटा-
 स्तेषाम् उद्भुमरोऽनाकुलो य आस्फालो इतनाटो यस्तस्य या
 वेला समयस्तत्र ये वेतालाः प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-
 तरा ये तालाः करधोरास्फोटास्तेः प्रमदेन अतिहर्षणं यो

१ A. पश्यं ते केशकोपं ।

२ A. किरणोत्भूय ।

३ A. वण्ड । ४ A. omits त् ।

५ A. हासो डमर डमरुको ।

६ A. omits वेता ।

७ A. omits को ।

८ Orig. षटा ।

९ Orig. द्विवाला ।

मदो दर्पस्तेन. या महाकैलयोऽत्यङ्गटत्रिस्तासास्तेषां कोष्ठाहलेन
अतिरुल्लकनेन उपमं अतिभोषणं यत् तत् । तत्र एवविधं रूपं
विभाविनो योगिनोऽचिरेणैव मिथ्यकीति भावः ।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोद्गमगतगगनामोगभूभूतसस्य-
स्वस्य'ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमहत्सिद्ध' गन्धर्व्वनागम् ।
दिकृचक्राक्रामि'धामस्थितसुगतशतानन्तनिर्माणचिचं
चिचं चैलोक्यवन्द्यं स्थिरचर'रचिताशेषभावस्वभावम् ॥
३२ ॥

॥ ३२ ॥ केचिदिति—

केचिद्भावुकास्त्वद्रूपं ध्यायन्ति । किञ्चूतम् ? चैलोक्यानां काम-
रूपाकूपधातूनां वन्द्यं नमस्यम् । स्थिराः पृथिव्यादयो भाजन-
रूपा लोकाश्चरा देवादयः मत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो
निष्पादितोऽग्नेषाणाम् अपर्यन्तानां भावः स्वभावो येन तत् ।
एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणौ त्वं संवृत्तेति भावः । अथवा स्थिर-
चररचिता अशेषा ये भावास्त एव स्वभावाः सर्व्वशून्यता प्रभास्वरं
त्वद्रूपं परमार्थं इति वा व्याख्या । एतेन धर्मकायोऽभिहितः ।
चिचम् अनुपमं पृथग्जनश्रावकाद्यत्रेण महाबोधिसत्त्वानामेव परं
गम्यमनेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः । विशेषणद्वयेन निर्माण-

१ सस्य' would harmonise with the Tibetan version.

२ B. विद्म । ३ A. ज्ञान । ४ Orig. तर. ५ Orig. एषक' ।

कायमाह । एकैकोमूणां प्रतिनूतहाणाम् उद्गमे जम्बय्याने
 गतेषु अस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणारी विस्तारो यस्तद-
 द्भूम्यां स्थानम् अत्रकाग्रो येषु भूतलेषु तत्रस्थाः स्तस्या निरुपद्रुता
 ब्रह्मोपेन्द्ररुद्रप्रभृतय एवमाद्या नरमहत्सिद्धगन्धर्वनागा यस्य तत् ।
 प्रतिरोमकूपं चातुर्दीपकं निर्मितमिति भावः । दिक्चक्रा-
 क्रामिषु दशदिश्यादिलोकधातुसमुच्चयापिषु धामसु तेजःसु स्थित-
 सुगतानां निषण्णानेकतयागतमहत्साणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यजि-
 श्याणं सत्त्वाधिसुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चिचं मभोरमं
 यत् तत् ।

मतभेदेन पुनर्निर्वाणकायप्रकारमाह

साक्षात्सिन्दूररागाक्षतरकिरणादित्यलौहित्यमेके
 श्रीमत्सान्द्रेन्द्र'नीलोपलदलित'दलक्षोदनौलं तथान्ये ।
 क्षीराब्धिदुग्धाधिकतर'रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
 त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदादिभिन्नम् ॥

३३ ॥

॥ ३३ ॥ साक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति । साक्षात्सिन्दूरयोर्धो
 रागक्षददक्षतरकिरणोऽत्यन्तरक्षदक्षिणं आदित्यसदम् लौहित्यं
 यस्य तत् । किञ्चित्तम् ? श्रीमत् श्रीकर्त्तिककलोकान्तरा यन्तु सा
 विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत् । साक्षो निविडो मौञ्जोत्पलस्य इन्द्र-

१ A. जोहित्व २ B. साक्षत्र । ३ A. दक्षदलित ४ A. चिक ।

नीलमणेर्दलितः पृथक् पृथक् वृत्तो यो दलः खण्डमास्य चोदः तद-
 नीलं यत् तत् । स्फुरद्विन्दुनीलं पूर्णप्रभमित्यर्थः । चौराभ्यः चुम्बम्
 आवर्त्तनतया फेनिलं यत्^१ दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं चातिरेकतमं
 धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काष्ण-
 नाभं च उत्तमप्रणामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-
 स्तावकं रूपं विधम् एकं रूपम् आकारो यच्च तत् । किंवत् ?
 स्फटिकवदतिविमलाकोपल इव एकमपि भिन्नम् अनन्तप्रकारम् ।
 कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नौलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तथा
 भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नामात्वं तस्मात् । परमा-
 र्थतः त्वमदयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-
 मिताकारा प्रतिभासये^२ इति भावः ।

भवममाभमसुखसम्यग्दानसामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्यं इदानीं समौ-
 दृत्यमास्यं च परिहरन्नाह

साव्वंश्च^३ शानदीपप्रकटितसकल^४ ज्ञेय तस्यै^५ कसाक्षी
 साक्षाद्वेत्ति^६ त्वदीयां गुणगणगणनां सञ्चवित् तत्सुतो वा ।
 यत्तु व्यादाय वक्त्रं बलिभुजरटितं माहृशो रारटोति
 व्यापत्सा तौव्रदुःख^७ ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्यं हेतुः ॥
 ३४ ॥

१ Orig. केनिलयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सावर्चं ।
 ४ A. सकले । ५ A. तत्वेक । ६ A. वेति ।
 ७ A. सात् । ८ A. दुःखं । ९ A. दास्य ।

॥ ३४ ॥ सार्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुण्यन्ते अभ्य-
 क्षन्ते श्रेयोऽर्घभिरिति गुणा अणिमादयो दानादथस्य तेषां गण-
 गणनां निवहस्य परिमिति^१ साक्षात् प्रत्यक्षतः परं वेत्ति संजानाति
 सर्व्ववित् सर्व्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्यावृत्तोकितेश्वरवागौ-
 श्वरप्रभृतिः । किम्भूतः ? सर्व्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सर्व्वज्ञज्ञानं तदेव
 दीपोऽग्रेषुक्तेषु ज्ञेयावरणार्थतमोविध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि
 पथ्यक्तौक्तानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां
 तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साक्षी द्रष्टा प्रमाणं प्रमाण-
 पुरुषो यः स तथा । इत्थं हरिहरहरिहरगर्भश्रावकप्रत्येकबुद्ध-
 दशभूमौश्वरान्यतमबोधिमत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकाग्र-
 ज्ञेयोऽपि, यत्तु व्यादाय वल्लं यत् पुनरुच्चैर्विकाश्य आस्यं मादृशो
 मद्दिधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं तद्वलिभुजस्येव रटिगम् । बलि-
 भुज इत्ये^२वं रूपम् । अंतमो व्यापदिपत्तिरेव सा ह्यास्याथ उपप्लवाथ
 हेतुः कारणम् । कौदृगस्य तीव्रदुःशमेव श्वरः मन्तापदेन जनिता
 इत् पीडा यस्य तस्य । एतदुःखितबाधितस्वभावोऽप्यहम् मरावं
 यमप्रक्षपामि तदतिवेदनाविह्वलतयेति भावः ।

दशदिग्लोकधातुनिवासिसत्त्वसार्थानां चित्तचरितं प्रतिक्षणं
 हरकलितकुवलयदलवदखिलमवलोकयन्मया षडभिन्नतटा कथं त्वं
 मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयामि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

१ Orig. निरहस्येकं । २ Orig. त । ३ Orig. इत्येवा ।

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतरमदस्त्वं विशेषेण वेत्तौ
 तद् व्याहारातिरेकश्रमविधिरबुधस्वान्तसन्तोपहेतुः ।
 किन्तु स्निग्धस्य बन्धोविषमिव^१ पुरतो दुःखमुद्गीर्यं वाचा
 ज्ञातार्थस्यापि दुःखौ हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
 ३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्म इत्यादि—

ये सर्वदग्निनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं^२ प्रथम-
 तरमदः मदिज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं हीनत्वं^३ वेत्तौ
 भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अति-
 रेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आयामकरणं षोऽधस्य अज्ञानस्य
 यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा ।
 यद्येवं जानामि कथम् उन्मत्त इव प्रसप्तसौत्याशङ्काम् अर्थान्तर-
 न्यासेन रूपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि द्विग्वस्य बन्धोः
 अतिप्रेमशालिनो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतो-
 ऽगतौ हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्यं
 विषमिव उदस्य स दुःखौ स्वस्थतां विन्दतीव कल्पताम् आवा-
 दयत्येव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्वभावा
 लमतः लदयतो वाक्दुःखो भवाभीत्यभिप्रायः ।

१ A. तत् ।

२ A. बन्धोविषमिव ।

३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे अलक्ष्यम् ।

४ Orig. illegible.

श्रौद्धत्यं परिहृत्य भगवतौ दौनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले श्रीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः ।
त्वत्स्तोत्राभःपवित्रीहतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्माद्मोघं जगति तव गुणस्तीक्ष्णमात्रं प्रजानाम् ॥
३६ ॥

॥ ३६ ॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन य आनन्दो महाहर्षः स एव अतिमहत्तात्
मिन्धुस्तस्मात् प्रकटा अतिस्पृटा शशिनः कला तेष्वेव या सा ।
अथवा कल्याणाय सम्यक्प्रबोधये ये आनन्दाः महाजाताः षोडश-
लक्षणाः ते एव मिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रबन्धनीभूता ये
शशिनो मुनिवन्द्यादेशां कलेन कला चन्द्रिकेत्यर्थः । एवंविधे हे
तारिणि मयि श्रीभराम् अतिस्निग्धमुखां दृष्टिम् अवकोकं देहि
सन्पादय । किञ्चूते ? तव कोकमेव अक्षो जलं तेन पवित्रीहतं
परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन् । हे घनकरुणे घना अति-
विपुला करुणा यस्याः सा । पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रका-
शनैः कुरु विधेहि । अन्तर्धानं मनोऽविद्यान्धकारं ध्वंसय स्फोटय ।
यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति संसारे श्रेयसो लौकिकलोको-
त्तरायाः सम्पदः स्थानमास्य एकम् अद्वितीयं दृष्टं मयावगतम् ।

१ A. स्वप्नमात्रं ।

२ Orig. श्रीभरां ।

३ Orig. omits

अमोघम् अनिष्फलम्^१ । किं तद्दृष्टं लयेत्याह—तव गुणानां श्लोचं
प्रशंसा तदेव केवलं श्लोचमात्रं यत एवं तस्माद्दहम् अभ्यर्थये
इति भावः ।

श्रुतिं^२ परिसमाप्य तच्चनितपुष्पं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्गुणौघा^३वयवमनियते^४यत्तमात्रं मया यत्
पुण्यं पुण्याहंवाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम् ।
श्लोकस्तेनार्यश्लोके^५श्चरचरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-
महायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम्
॥ ३७ ॥

इत्यार्यतारायाः^६ अगधरा^७श्लोचं परि^८समाप्तम् ॥
शुभम्^९ ॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमिषपादानां काश्मीरिकाणां^{१०} तारा-
चरणरेणुधूसराणाम्^{११} ॥

तारा मार-भयङ्करौ सुरवरेः संपूजिता सर्व्वदा

श्लोकानां चितकारिणी जयति सा चान्ते च या रक्षति ।

१ Orig. अनिष्फलं ।

२ Orig. omits ' ।

३ A. लव् ।

४ A. गुणोघ ।

५ A. मणियते ।

६ A. श्लोकेस्वर ।

७ B. तारा भट्ट रिकायः ।

८ B. अगधरा ।

९ B. omits परि ।

१० B. omits शुभम् ।

११ B. काश्मीरिकाणां ।

१२ B. ताराचरणाञ्जधूसराणां ।

कारुण्येन समायुता वज्रविधान् संघारभीरुन् जनान्
चाचौ भक्तिमतेो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनौ ।

॥ ३० ॥ संस्तुत्येति-

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणमसु-
दयानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया प्राप्तम्
आसादितम् । अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इयत्ता
परिमाणं मंख्या यस्य तत् । किंभूतम् ? पुंशार्धवाङ्मा श्रेयो-
ऽभिप्रायः सैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यच्च तत् । आसुक्तेः
सुक्तिमवधौक्त्य भोग्यं भोक्तव्यम् अन्वयत्वात् । आसुक्ति मोक्षपर्यन्तं
यथा स्यादित्यर्थः । अयं लोकः सकलमेव इदं विषयं तेन पुण्येन
ताम् अनुपमां सुगतसुतमहौम् अज्ञाय ग्रीधतरं यायाद् व्रजत् ।
सुखावती उपाख्या नाम यस्याः ताम् । किंभूताम् ? आख्याव-
लोकेश्वरचरणतलस्त्रिकसिद्धविशेषः स एव स्त्रिक मङ्गलं चिह्नं
साङ्गनं यच्च ताम् । स्तुतिसम्प्राप्तेन मम पुण्येन अमी सर्व्व एव
लौकाः सुखावतीं लोकधातुम् आमाद्य सुचिरं तत्परायणा भवन्तु
इत्यभिप्रायः ।

इति आर्य्यताराभट्टारिकायाः सुधरास्तोत्रं समाप्तम् ॥

१ Orig. परिमाणं ।

२ Orig. प्रयत्नं ।

कृतिरियं सर्व्वज्ञमिचपादानां काश्मीरिकाणां^१ ताराशरणाज-
धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदस्मिन्नि ग्रन्थो
गिरीशंशङ्काशमधीमग्रोभम् ।
शुभं. मया तारिणि स्वधरायाः
स्तुते जगन्नेन तवास्तु बुद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारौघराजगुरुपण्डितभिक्षु-
श्रीजिनरक्षितकृता बालार्कस्तुति-
टीका परिसमाप्ता ।

स्वाविभेभन्दु (१८८१) कक्षिते चैत्रे श्यामेभने^२ तिथौ ।

मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्वधरास्तुतिपुस्तकम् ॥

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཐུང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་ །

གྲུ་གར་སྐད་དུ། སྐབས་དུ་རྒྱུ་ཏེ། བོད་སྐད་དུ། ཐུང་བ་འཛིན་
པའི་བསྟོད་པ། འབྲེལ་བ་སྐྱོད་སྲིད་ལྷན་པའི་བསྟོད་པ་ལོ། །

ཉི་མ་འཁར་ཀའི་སྐད་པ་ལྷན་དཔར་ལྷ་ས་ཚོག་རྣམས་ཀྱི་སྐོམ་ལི་
གཙུག་གི་རོལ་བུའི་དབུ་ལོ། །

ཐུན་ཐུས་ཚོགས་པར་དཔར་བ་སྐྱབས་ཅི་གསལ་པོ་དཔར་བཞོད་ཤིན་
དུ་ལྷན་རིང་ས་ལོར་འདུདི། །

¹ D reads: མ་དོག་ཐུང་འཛིན་ཐུ་བསྟོད་པ།

² Orig. ཏ།

³ Orig. ཏ།

⁴ D adds: མ་བསྟོན་ corresponding to the Sanskrit original भगवन् ।

⁵ The Tibetan equivalent for མ་བསྟོན་ is wanting.

⁶ C reads: རིང་ལ།

འཕགས་མ་ཁྱིད་ཉེས་དག་ལ་ཐུལ་སྤྱར་ཙོད་པན་གྱིས་མནན་ཡན་
 ལག་མཚོག་བདད་བདག་གིས་ནི།
 ལྷུ་ལ་བས་སྟོལ་མ་པོངས་སྐྱབས་བསྟོང་བ་གསུང་གྱི་སྲིད་མྱེང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་པར་བགྱིད།། ༡ །།

སྐལ་ངན་ཏུ་བའི་བཞིན་ལྷན་གྱིལ་བར་དཀའ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་པེལ་
 རྗེས་དག་རྣམ་ལྷུང་བ་།།
 ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་མོངས་ལན་ཅིག་སྲིན་པའི་ཚོམ་པ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
 དང་ལྷལ་བས་སྟོ།། ༡ །།

¹ Orig. རྩད which is inaccurate.

² C reads མཁུར which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by མཁུར in D.

For ཏུ་བའི་བཞིན་ལྷན་ (“of sorrowful countenance”), D reads: རྗེས་དག་ལྷན་ལ་བཞེད་ལྷན་པེལ་ལ which is an exact Tibetan equivalent for कान्दिश्रीकः “to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn ?”

³ D reads: ལྷུང་བ།

⁴ For མོངས་ (stultified), D reads ལྷན་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit मूढ़ ।

⁵ For འབྲས་དང་ཐུལ་བས་ཏུ།, D reads དོན་མ་མཚེས་པས་ཏུལ་པ both of which are equivalents for वैयर्थ्यखिन्न ।

ལམ་པ་མི་རྒྱའི་དཔལ་རི་གཞན་ལས་སང་ཏུ་ཐོས་ནས་བཟུང་བ་རི་
བ་བཅས་གྲུང་པའི།།

སིག་ཉམས་གཞན་གྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་བདག་རི་སྟོག་འཛིན་སྟེང་
ལ་གྲུས་པས་བཅེར་བར་བཤིད།། ༢།།

ཁྱིད་ཀྱི་གྲུག་སྟེ་སེམས་ཅན་ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་བྱེ་བྲག་སྟེང་བར་
འཇུག་པ་མ་ལགས་སམ།།

དེ་དག་བཟུང་བས་བདག་འདྲ་ཡང་རི་དེ་དག་ནང་ཏུ་བཟུང་བར་
འགྲུང་ལ་གདོད་སི་ཟ།།

¹ དཔལ in *C* is an exact equivalent for གཞལ་
(beauty). But *D* renders that word by འོད་ (light or
brightness).

² རྟོག་པོ་ is rendered in *C* by བཟུང་བ་ signifying
“looking or sight” but in *D* by བཟུང་བ་ which signifies
“light.”

³ For ལམ་པ་མི་འགྲོ་བ་ (=པར་གཟུང་) *D* reads: ལམ་པ་མི་འགྲོ་བ་
ཏུ་འགྲོ་བ་ (=པར་གཟུང་གཟུང་) ।

⁴ *C* reads ལམ་ and *D* ལམ་ ।

⁵ The text པ་མ་ in *C* is not quite legible. འཇུག་པ་
evidently stands for བརྟུན་པ་, and མ་ལགས་སམ་ for གཞུ་
(used in interrogation). The readings in *D* seem
better. There གཞུ་ is rendered by ཅེས་པར་ meaning
“certainly,” and བརྟུན་པ་ by རྟོག་པོ་ལས་ཤིང་ ।

མཐའ་དག་འགོ་བའི་སྤྲིག་པའི་སྐྱུན་པར་རྩ་ཟེར་ཅན་གྲུགས་ཀྱས་
བ་ལ་དོ་ལྷོ་མེད།།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཀྱི་མ་བདག་སྤྲད་ཉེས་བྱས་ངན་པས་བརྗིད་ཅིང་སྤྲུག
བསྐྱལ་ལྷན་པ་ཉིད།། ༢ །།

སྐལ་བ་ཞན་པ་བདག་སྤྲད་སྤྲད་པ་ཞིག་སྟེ་ཉིན་ཕྱིད་འོད་ཟེར་གྱིས་
ཀྱང་སྐྱུན་མ་སེལ་།།

གངས་ཅན་ལས་བྱུང་བའུག་དོགས་རྩམས་དཀྱིགས་ཁ་བའི་དུམ་བུ
འདྲ་གས་ཤིང་བཅིལ་བ་དག་དུ་སྐྱོམ།།

རིན་རྟེན་གླིང་གི་ལས་སྲུང་དང་ནི་ནོར་བུའི་ཕྱག་ཡངས་ཁང་བ་དག
གི་ནང་དུ་དབྱུལ།།

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ་ཁོད་མགོན་དུ་བྱས་ཀྱང་མགོད་མ་
མཚིས་སོ་བཅོས་ལྷན་མ།། ༣ །།

¹ *D* reads རྟེ་མ for རྩ་ཟེར་ཅན།
² *D* reads ལྷོ་མེད།
³ དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ evidently stands as a literary expres-
sion for འཇིག་ཁོད་; *D* has as a colloquial equivalent
དེ་ལྟར་མ་ཡང་།
⁴ འདྲ་གས་ stands for འདྲ་གས་ཤིང་གི་ which is better ren-
dered in *D* by འདྲ་གས་ཤིང་།
⁵ *D* reads more literally རྩ་ཟེར་ལྟེང་ (འཇིག་ཁོད་) །
⁶ འཇིག་ཁོད་ is rendered in *C* by རྟེ་མ་ཕྱིད་ signifying
“mid-day” and in *D* by རྟེ་མ་ meaning “the sun.”
⁷ འཇིག་ཁོད་ is rendered in *C* by མ་སེལ་ (not removed)
and in *D* by རྩ་ཟེར་མི་གསལ་ (not completely cleared).

ནུམའི་རྒྱ་ལས་ལན་མང་དག་དུ་ནས་བར་དུ་བའི་བྱལ་མ་ཡང་སྟོ་
རར་འབྱུང་།།

ཉི་མ་སོ་སོར་དམ་པ་མ་ཡིན་དོན་གཉེར་ནས་ས་ལ་རབ་བསྐྱལ་བ་
‘ཡང་ཁྱིེ་བ་འཛིན།།

འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིེ་འཛིན་འབྲས་བུས་ཡངས་ལྡན་དབག་བསམས་
གིང་ཆེན་འཁྱིེ་གིང་མཚོག་ནི་ཁྱིེ།།

མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་རྣམས་ཀུན་ལ་སྟེལ་གྱི་ནས་ཡང་རྣམ་གྲུང་
དེ་དག་ཅི་ཡང་མེད།། ༡ །།

གང་ལ་ཉིན་སོངས་ཚོགས་ཀྱིས་སེའུ་བར་བྱས་ཅན་དེ་དང་དེ་ཡི་
སྟོལ་མང་ཉིད་ཅེས།།

བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་དམ་བཅས་སྟུག་བསྐྱལ་འོག་དུ་བྱིང་བ་བདག་
ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞིན།།

¹ ལེ་ལོ་ལམ་བཟུང་ is rendered in C by འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཉེ་ཏེ་
འཛིན་ but in D simply by འཛིག་རྟེན་གསུམ་འཛིན་།

² ལམ་ལམ་གྱི་ལམ་ལྟར་། C reads མངོན་པར་དོན་གཉེར་དོན་རྣམས་, but
D simply : མངོན་པར་འཛིན་དོན་།

³ ལམ་ལམ་ is rendered in D by འབྲས་བུ་ and in C by
ཉི་མ་ལམ་།

⁴ ལོ་ལོ་། C ལམ་ལམ་, D more literally ལམ་དང་ལམ་ལམ་།

⁵ ལོ་ལོ་ལམ་ལམ་ ལམ་ལམ་ལམ་ is rendered in D by ལམ་ལམ་ ལམ་ལམ་
ལམ་ལམ་ལམ་ལམ་།

⁶ ལམ་ལམ་ = དམ་བཅས་། ལམ་ལམ་ལམ་ = བདག་ཉིད་ལམ་ལམ་།

སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ལྷན་ཅིང་ཟློལ་གཞོན་
འདི་དག་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ།

ཡང་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོག་པར་སྟོན་ལས་སྟོབས་ཚོང་
རྣམས་ཀྱི་བརྩེ་བའང་དེ་སྟེང་ཉིད། ། ། ༥ །

དེ་ལྟར་བསྟོན་པའི་རོག་གི་ཟོལ་གྱིས་མོ་དེའི་སྐྱོ་དག་གསང་འཕྲོན་
སྐྱོགས་ཅིང་ལག་བསྟེང་ལ།

གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བདང་སྟོབས་བྱ་བར་ཕོས་པ་སྲིན་ན་ལྷས་
གཞིག་ཁྲིའི་གྱིས་ལྡ་ཡང་ཏི།

གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་སངས་འདོད་འབྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་
ཁྲིའི་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་བཞེས་པའོ།

¹ प्रणिघटतधियाम् is rendered in *D* by མངའ་རྒྱུ་ལ།

² For किं पुनः बावृष्टी तम् *C* reads རྩོད་ཐེས་ལྷ་ཡང་མི། *D* reads རྩོད་འདས་ལྷ་ཞིག་སྟོས་མི་འཛོལ།

³ *C* reads འཕྲོའི་པར།

⁴ The 3rd line in *D* runs thus:— རྩོད་ལས་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱིས་སངས་འདོད་འབྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་མ་ལྟམས་ན། The third line in the Sanskrit original is not quite clear. The Tibetan version in *C* may thus be retranslated into Sanskrit:— परेषाम् अभिमतविभवपार्थकाकामान् ततः पाप्मानं पश्यन् ।

སི་དགོ་ལས་བྱུང་མེད་གི་གཏུང་བ་རྒྱན་ཚགས་བཟོད་ཐུགས་སེད་
བས་ཀྱིན་དུ་ཡང་ཡང་སྲིག་།། ༧ །།

གཡ་ཏེ་ཁོ་བོ་སྲིག་ཅན་ལགས་ན་ཁོད་པ་གས་བ་རེད་པོ་འདི་རི་ཅེ་
ཕྱིར་འདེལ་།།

ཁྱིད་ཅིང་གཞིག་ཕུའི་སེའོ་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཐོས་དང་བྱུང་བས་
འབྲུམ་ལ་སྲིག་པ་ཅིལ་བར་བྱེད་།།

¹ *D* མི་ངག་ཅི་ས་གཞི for ལམ་ཁི་མུ་མ།
² *D* ལྟ་ཅུ་མེད་པས་ for ལས་སྲིག་།
³ For ལྟ་ལྟར་ལྟ་ *C* and *D* have ཅི་ཅུ་ཡང་ཡང་།
⁴ *D* བཟེ་ for དེ།
⁵ ལྟ་ལྟར་ is rendered in *C* as ཅིང་ཅིང་གཅིག་ལྟ་ and in *D* as ཅིང་གཅིག་ལོ་ནས་།

⁶ ལྟ་ལྟར་ is rendered in *C* by མཚོན་ཅུས་།

⁷ ལྟ་ལྟར་ ལྟ་ལྟར་ ལྟ་ལྟར་ལྟ་ལྟར་ is rendered in *C* as མཚོན་ཅུས་ ཅིང་ནི་ཅོས་དང་རྟོག་པས་ [by (people) hearing and remembering (you) and by (your) name too], in *D* as མཚོན་ཅིམ་ལྟ་ལྟར་ ཅིང་རྟོག་པ་ལྟིས་ཅིང་ [having proclaimed (your) name and also by remembering (it)]. The meaning of ལྟ་ལྟར་ (= to see, to hear, etc.) is not quite clear here. The reading in *E* is as follows:—མིང་ཅོས་པ་འཇ་རྟོག་པ་ལྟིས་ [by the hearing and remembering of (your) name]. ལྟ་ལྟར་ and ལྟ་ལྟར་ both readings are possible.

⁸ ལྟ་ལྟར་ in *C*: འབྲུམ་ལ་ (immediately), and in *D*: ལྟ་ལྟར་ (with urgency).

དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁར་དག་དོར་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་
བདེན་གསུངས་མ། ॥

ནད་པ་འཚི་བར་འགྱུར་ཡང་སྤྲོད་པའི་སྤྱིང་ཇི་སྤྱིང་ཆེན་པོན་པ་འཁོན་
བར་བགྱིད་དམ་ཅིང་ ॥ ༤ ॥

སྐྱུ་དང་སེར་སྐང་རྒྱལ་པོ་སྤྲུག་དོག་རང་སྟོན་ལྷ་ཆར་རྣམས་ཀྱིས་དུས་
མཉམ་རིས་པར་ཡང་། ॥

དུས་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་ཚོགས་ཁང་རྩ་མོ་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་
བར་གྱུར་བས་ན། ॥

¹ तथ्यकथ्ये is rendered in *D* correctly by བདེན་གསུངས་མ but in *C* byཔ།

² किं रोचयति is rendered in *D* by མཚོད་པར་བཞེད་དམ་ཅེ།

³ माया ह्यु hypocrisy, मात्सर्य्यं शिरःपु avarice, मान दःह्रिय arrogance.

⁴ ध्वज-द्वेष signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रवृत्तिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལ་ལོགས་པ།

⁵ तुल्यकालं क्रमात् (simultaneously and successively) in *C* : ཅུས་མཉམ་རིས་པར་ཡང་ and in *D* : རིམ་དང་ཅུས་གཤིག།

⁶ अनेकसाधारणार्थः is rendered in *C* as : ཅུ་འདུག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་རྒྱུ (being the common share or property of many) and in *D* as : ཆ་གས་ཅུ་མཉེ་ཐུན་མོང་པ (the share common to many).

⁷ मठकरमः in *C* : ཚོགས་ཁང་ཇི་མོ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D* : འཕྱོན་གནས་ཇི་མོ (a camel belonging to a guest-house).

ཁྱིད་གྱི་ཞབས་པད་མཚོད་པ་སྐྱོད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མ་རྙེད་གང་དེའི་
དོན་དུ་ཁྱད་པར་ལས།།

མྱེང་ས་པས་ཡི་གེ་དམན་པར་ཚོག་འདི་བཀོད་དོ་བདག་གི་འདོད་
པ་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག།། ༦ །།

དུས་མཐའི་རྒྱང་རབ་འབྱུགས་པས་དུགས་པའི་རྒྱའི་གཡོ་ཞིང་
འབྱུལ་བའི་རྒྱང་འཁོར་རལ་པ་ཅན་།།

རབ་འབྱུགས་ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་པ་རྒྱ་བས་དོས་པར་བས་སྐྱ་གྲགས་
གང་བགྱིངས་རེན་པོ་སྐྱོགས་པ་ལས།།

གྲུ་ཆག་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་བའི་རྒྱ་རྒྱ་དེ་དང་ལྷན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
ཉན་གྱུར་པ་།།

¹ ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་ in C : རབ་འབྱུགས་པས (being in great agitation or commotion) and more literally in D : རྒྱུ་འབྱུགས་པས (whirled upward).

² ལོལ་ is rendered in C : འབྱུག་པའི (waving) and in D : མཐུན་པ་ (f).

³ ལྷ་ is rendered in D as རྒྱ་བས (amusingly).

⁴ བོ་སྐྱོ་མེ་བོ་བྱོལ་ལྷ་རྒྱུ་ in C : རབ་འབྱུགས་ཀུན་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in D : དུགས་པས་བསྐྱོད་པ་ (lifted or run over by agitation).

⁵ D reads : ལྷ་བའི་རྒྱ་འཁོར་གཡོ་བའི་ལྷ་པ་ལས།།

ལྷ་སོ་ཁྱིའི་ལ་བསྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལ་ཚུགས་པར་འགྲུལ་དུ་
རང་དགའ་ཐར་བར་འགྱུར་།། ༡༠ །།

དུ་བ་འཚུབས་པ་སྤྱི་ལྟ་འདྲ་ཁོངས་ནས་རབ་བྱུང་མི་སྣལ་མཁར་
ཁྱིམ་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྐྱེ་།།

འཕྲོ་ཞིང་རབ་འབར་བྱག་ཤེའི་འབར་བྱེད་ཤུགས་དག་འཇུག་པའི་
ཁང་པར་སལ་སྣན་ལ་འཁོད་པ་།།

ཐལ་སྦྱར་ཅོང་བར་ལྷན་པས་ཁྱིའི་ལ་བདུང་བྱས་ལྷ་བ་ལྷི་བ་དག་དུ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་།།

¹ For པར་ *D* has མ་ཡེལ་འགྲུལ་རྩ།

² ལ་ཚུགས་ in *C*: རང་དགའ་ but in *D*: རང་དགའ་ཐར་བར་སྐྱེས་ (with self-delight, rejoicingly).

³ For འཕྲོ་ཞིང་ *D* has བསྟོན་པར་འགྱུར།

⁴ ལ་ཚུགས་པས་ is rendered in *D* as སྐྱིམ་ནང་འཕྲོན་ཞེང་ (proceeding from the inside of clouds), in *C* (proceeding from the cloud-like inside).

⁵ འཇུག་པའི་ཁང་པར་སལ་སྣན་ལ་འཁོད་པ་ is rendered in *D* as ལྷ་ས་མཁར་ལ་ ཁྱིམ་ནང་འཕྲོན་ཞེང་ལ་འཁོད་པ་ཅན།

⁶ ལྷ་ས་མཁར་ལ་འཁོད་པ་ཅན་: in *D* is thus rendered ཁྱིམ་ནང་ལ་ འཕྲོན་ཞེང་ལ་འཁོད་པ་ཅན།

⁷ འཕྲོན་ཞེང་ལ་འཁོད་པ་ཅན་: is rendered in *D*: སྐྱིམ་སྐྱིམ་ལས་ལྷི་བ་ བསྟོན་པ་བསྟོན་ (having uttered the prayer in rather unintelligible tone).

སྐྱོབ་པ་འདུག་པའི་བའོ་འགྲེང་པ་འདུག་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།
སྐྱོབ་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ། །།

སྐྱོབ་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།
བ་དྲོད་གྱི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།

འགྲེང་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།
བ་འགྲེང་པའི་འགྲེང་པ།

སྐྱོབ་པ་འདུག་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།
འགྲེང་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།

འགྲེང་པའི་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་འགྲེང་པ།
བ་དྲོད་གྱི་འགྲེང་པ། །།

¹ ལྷ་ལོག་ in *D* མཛད་ཅིག་ལ།

For བུམ་པུམ་ལྷ་ལོག་ *D* reads: ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་ལ།

² *C* reads འགྲེང་པ་འགྲེང་པ་ (འགྲེང་པ་) cheek.

⁴ For ལྷ་ལོག་ *C* reads: ལོག་ (side) and *D*: ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་ (ring).

⁵ *D* reads: ལྷ་ལོག་ (hanging on) for ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་? The reading in *C* is unintelligible.

⁶ For ལྷ་ལོག་ *C* and *D* read: ལྷ་ལོག་ (a bee).

⁷ For ལྷ་ལོག་ *D* reads: ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་།

⁸ ལྷ་ལོག་ here means (འགྲེང་པ་) "rival."

⁹ For ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་ *C* reads: ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་, *D*: ལྷ་ལོག་ལྷ་ལོག་ (top-castle).

མདུང་རིངས་དྲག་པོ་བསྐྱེན་བསམད་མི་ཡི་མགོ་དང་གསལ་ཤིང་དག་
 གི་ཁྲི་ཤིང་དགའ་སྟོན་ཅན།།
 བགས་ཚལ་སྟོང་པར་ཚོས་ཀུན་ལག་གཏོས་རལ་གྱི་གཡོ་ཞིང་བརྟེན་
 པར་བཟས་པས་དྲེགས་རྒྱས་པ།།
 ཁྲི་གཉེར་དང་བཅས་སྟོན་ཁྲི་རྒྱར་མིག་གིས་བལྟས་མིག་ཅན་རྣམས་
 བྱི་ཁྲིད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི།།
 བསམ་པ་བར་འདྲི་བའི་བཞུགས་པ་ལ་བསམ་པ་དེ་སྐྱུ་གུ་སྟོན་མེད་རྣམས་
 ཀྲིས་བྲན་དུ་སྟོལ་བར་བྱེད།། ༡༢ །།

¹ For བསམས *D* reads བསམད (slain) while *C* བསམང་ (concealed). In *C* the word intended seems to be བསམད (slain).

² For མུག (གསལ་ལིང་ a pointed stake), *C* reads : གསལ་ཤིང་ and *D* : གསལ་ཞིང་ ।

³ For བཟུགས་ *C* reads བཟུགས་ཚལ་ and *D* : འབྲེག་ both meaning "wilderness."

⁴ For བཞུགས་ *C* reads: བརྟེན་ (smiting), *D* : བུབ་ (turned upside down).

⁵ For མགོ་འཛིན་པ་ *C* : དེ་གསལ་ཕྱི་པ་, *D* : དེ་གསལ་པ་མཁུ་ཚེར་ (full of arrogance).

⁶ For མཁུ་ཚེར་ མཁུ་ཚེར་ *C* : རྩེད་མཚན་དཔལ་ཉེ་གཞི། *D* : རྩེད་མཚན་དཔལ་གཞི། (your name which is the abode of fortune).

⁷ For རྩེད་མཚན་དཔལ་ *C* has : གསལ་པར་འདྲི་བའི་གསལ་གསལ་ while *D* : གསལ་པར་འདྲི་བའི་པ་གསལ་གསལ་པ་ (in clearly written stanzas).

⁸ For རྩེད་མཚན་ *C* has : རྩེད་མེད་ (faultless) while *D* more correctly has : རྩེད་མེད་ཅིང་ (being unwearied).

རབ་ནོ་ལྷེར་མའི་ཚིན་དེ་ལྷོ་བུ་བསྟུན་པས་སྒྲིང་ཆེན་གྱིས་པའི་

སྒྲིང་འགོས་ས་ནས་ ॥

ཁྲག་མང་རབ་དུ་ཐགས་པས་བུ་སྒྲིང་པའི་རལ་བ་གསལ་པོ་འཛིགས་

རྒྱང་ཡངས་ལྷན་བཞེས་པའི་ ॥

ཁྲིས་ཏེ་རྒྱང་ནས་ཕྱིང་དུ་མཚོང་འདོད་མཆོ་བ་རྟོན་པོ་གཏོགས་པའི་

ཁ་ཚན་རི་དགས་དག།

ཁྲིང་ལ་འེས་པའི་བསྟོན་པ་དོན་རྒྱ་ཚོག་དག་བཞེད་པས་སྒྲག་ཕྱི་

ལོག་ནས་འགོ་བར་འཇུར། ༡༦ ॥

¹ For རྒྱལ (head) C has ལྷེ and D ལྷེ །

² For རྟོགས་པ (gushing out) C has: འཛིགས་པ and D: བསྟུན་པ །

³ C omits མེད་ །

⁴ For ལྷོ་བུ་ C and D have: རྟོང་ལྷོ (from afar).

⁵ For རྟོན་པའི་ཁྲིང་ལྷན་བཞེས་ C has: ཕྱིང་དུ་མཚོང་འདོད་ (desirous of pressing oneself upon) and D has: མཆོ་བ་འཛིན་འདོད་ (desirous of seizing on the head).

⁶ For དོན་རྒྱ་ཚོག་དག་ལྷོ་གསལ་པོ་ C has: དོན་རྒྱ་ཚོག་དག (significant or profitable speech) and D: དོན་རྒྱ་ཚོག་མཆོ་བ་ལྷོ (significant and skilful speech).

⁷ For ལྷོ་གསལ་པོ་ C and D have: འོག་ལྷོ (turning round, coming back).

གཤིང་ས་ཅན་རྣམ་འགྲུར་དུ་བ་འཇིལ་དང་སྐྱུན་པའི་དབྱིབས་ཅན་
 གསལ་བར་སྤྱད་སྦྱང་དག་གི་ཚོགས་།།
 བྱེད་པ་དང་ལྷན་ཁ་གདངས་འཛིན་ཐག་པ་གཤིན་ཇིའི་ཞལ་འབྲ་
 རེ་ཞིན་གཡོ་བ་དག།།
 རྣམ་པ་ལས་བྱུང་སྤྲར་ཡང་ཁྱེད་སྐྱོང་བ་དག་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཏན་
 དགྲང་བ་ལྟར་ལེན་པས།།
 ལྷན་ལ་ཡིང་བའི་རྒྱན་གྱིས་འབྱོར་བ་བྱུང་བ་སྤོས་པའི་ཡིང་བས་
 དགྱིས་ལྟར་འཛིན་པར་འགྲུར།། །་ །།

¹ For བཟང་མིང་ C has དེའི་ལུས་ཅན་ (having the shape) and D : གཞན་ལས་ཅན།

² For ལྷན་ C has རྒྱུ་ལས་ (accumulation) and D : དགྲང་བར་ (filled up).

³ Gaping or wide-opened. C reads གདངས།

⁴ For ལྷན་ལ་ C and D have : ལྷན་ལ་ (god of the dead).

⁵ For ལྷན་ལ་ C has : ཁྱེད་ལ་ (ཁྱེད་ ?) ལྷན་ལ་ (self shut up in or devoted to you), D has : ཁྱེད་ལ་གཞུང་ལ་ ལྷན་ལ་ (applying oneself to you).

⁶ For ལྷན་ལ་ C and D have : ལྷན་ལ་ (devoted).

⁷ For ལྷན་ལ་ C and D have ལྷན་ལ་།

⁸ For ལྷན་ལ་ C has : ལྷན་ལ་འབྲུལ་ལ་ (wealth of ornament). D renders it thus : ལྷན་ལ་མཛེས་ལ་ (beautified by ornament).

⁹ For ལྷན་ལ་ C has : དེའི་ལྷན་ལ་ (wrapped), D : ལྷན་ལ་ཅན་ (bracelet).

རྩེ་བོའི་སྐྱིན་མ་བསྟེན་པས་འཛིན་པ་དག་གིས་མེད་ཅིང་འཕྱར་

བས་བྱངས་ལ་ཅོ་དོ་གཟིངས།།

གཤེལ་ཞིང་སྐྱ་སྐྱོགས་བྲན་ཁོལ་¹ན་པས་ཀྱིས་རྩལ་སོར་སྐྱ་བྱེད་ཞགས་

བའི་སདུད་བ་དམ་པོས་བཅིངས།།

བཀྱས་སྐོས་དག་གིས་ཁ་དང་མགྱིན་སྐྱས་མ་གང་ཞིག་འདེགས་མ་

སྐོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།།

དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉིན་གྱིས་སྤངས་²ཀྱང་མཐའ་མེད་གྱུད་བ་དེ་དག་

འབྲལ་དུ་གཏོང་བར་འགྱུར་³།། 15 །།

¹ For རྩེ་བོ་ C has མོ་འོ་ while D more correctly མོ་འོ་
(a tuft of hair on the head).

² For མེད་ཅིང་ C has : བྲན་ཁོལ་ (servant) and D : མོ་འོལ་
(servant in a room). སྐྱ་སྐྱོགས་ = བཟའ་ཅིང་།

³ For འཕྱར་བྱངས་ C has བཅིངས་ and D རེར་བཅིང་ (bound).

⁴ C reads རྐྱབས་ (praised), D རྐྱངས་ (abandoned or
deserted).

⁵ For མཐའ་མེད་ C and D have འཕྱུར་དུ་ (immediately).

⁶ For མཐའ་མེད་ D has : རྐྱོང་བར་འགྱུར་ (abandons or dis-
misses).

རྒྱ་ས་སྤུལ་པའི་ལས་ཀྱི་རིས་པས་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་དྲུ་སྟ་དག་གི་
 ཚས་བྱས་ཤིང་¹ ॥

ལོག་པའི་² བཞུགས་ཚུམ་ཇེས་སུ་འཚམ་པའི་མཚོན་ཆའི་འོད་ཟེར་
 ཚོགས་ནི་རབ་དུ་མི་བཟད་ལྡན་³ ॥

མི་རོ་ལས་བདོན་⁴ ལྷ་མའི་ཐག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིང་བས་རྣམ་པར་སྤྲུས་
 བའི་སྲིན་པོ་རྣམས་॥

ཁྱིད་རྒྱུད་ལས་བདུས་གསང་སྤྲུགས་དྲན་བས་སྤྲིག་པ་སྤོགས་པའི་⁵
 སྲུང་ས་གཞིན་མེད་⁶ ཕྱིད་བར་འགྲུར་॥ ལ ། ॥

¹ The line is too short by two words. To complete the line we may put དམ before དམ for in *D* it is used as an equivalent for ལྡནེན།

² ལོག་པའི་ in *C* seems to have been used for ལོག་པ་ (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བདོན་པ་མེན།

³ For ལྡནེན་ལྡནེན་ལྡནེན་ལྡནེན་ལྡནེན་ *C* has : འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་རབ་དུ་མི་བཟད་ལྡན་ and *D* : འོད་ཟེར་ཚོགས་ཆེན་མོ་བཟད་ཅིང་ (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

⁴ For ཐོན་པོ་ *C* has : མེ་རྩོལ་བདོན་ and *D* : མེ་རྩོལ་ཆུ་པའི་ (drawn out from a dead body).

⁵ For ལྷ་མ་ *C* has : ལྷ་མ་པའི་ (robbed, taken away) and *D* : བསལ་ (cleansed, removed).

⁶ For ལམ་པ་མེད་པ་ *C* has : ལམ་པ་མེད་ and *D* : ལམ་པ་མེད་པ་ (unconquerable).

ཐོང་ཚེ་རྒྱ་རྒྱོགས་¹ ཚར་སྤྱོད་ལུས་ཚན་སྤོས་བྱེད་ཅུ་བོའི་རྒྱན་དང་

ལུན་པས་སྒྲན་གཏོབས་གིང་།།

མཚོན་ཚའོད་ཟེར་རྣམས་ནི་རྒྱོག་རབ་འགྲུ་ལྟར་རབ་གསལ་མདའ་

ཡི་ཚར་འབབ་གཡུལ་ངོ་འབྱེད་པའི་ཚོ་།།

རྣམ་པར་ལྷང་བའི་དགའ་བོར་ཡུང་བའི་ལྷོ་བས་ནི་རབ་སཚོག་ལུན་པ་

རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གུར་བ་།།

ཁྲོད་ཀྱིས་དགའ་བོ་གསོད་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་འཕྲལ་དུ་དགའ་

ཡི་ས་གཞི་བྱེ་སར་རྫོག་།། ༥ །།

¹ For གནོལ་ལྔ་ *C* has: ཐོང་ཚེ་རྒྱ་རྒྱོགས (roaring like an elephant or a great bull), and *D*: ཚར་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱོགས (shouting out the sound of *Chum-chem*, i.e., roaring like a thunder).

² For རྒྱུ་ལྔ་ *C* and *D* have: ཚར་སྤྱོད་ (a rain-threatening cloud).

³ For མདའ་ *C* has: ལྷོ་བ་ཕྱེད and *D*: ལྷོ་བ།

⁴ For བེལ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ *C* has: རྒྱོག་རབ་འགྲུ་ལྟར་རབ་གསལ་ལ (very bright like the flashing of lightning), *D*: རྒྱོག་རྒྱར་འགྲུ་བའི (moving quickly like lightning).

⁵ Two syllables excessive in line 2.

⁶ For ལྷོ་བ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ *C* has: ཁྲོད་ཕྱེས་དག་བོ་གསོད་པའི (one who has his enemies slain by thee), while *D* more correctly: ཁྲོད་ཕྱེས་བ་གསོལ་བའདབ (one having received encouragement and nourishment from thee).

⁷ For བེལ་ལྔ་ *C* has: ཕྱེ་མར་རྫོག (smashes to dust), and *D*: ཕྱེ་མར་རྫོག་པར་ཕྱེད་ཅིང་; . . . འཕྲལ་བར་ཕྱེད (smashes the earth making it flash like...).

སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་དག་གིས་རྗེས་འབྲེལ་པོའ་མིག་ཚབས་ཅན་དག་ལས་རྣམ་
 བྲག་ཅུལ་པ་རབ་འཛོལ་ཅིང་།།
 ག་ལྷགས་སྤྲུགས་པ་ལ་ཆགས་ཅ་སྒྲིའི་བྱ་གར་འགུལ་བའི་སྤོག་
 ཆགས་ཀྱིས་ཟེས་ལུས་ཟླ་རྣམས་།།
 རྫོང་ལྗས་ཉི་བར་བརྟན་པའི་སྤྲོན་མཚོག་རི་ལུ་གོམས་པར་བྱེད་ལ་
 གུས་གིང་ཆགས་པ་ཡིས་།།
 ས་ལི་སྤྲུམ་དང་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟར་ཡངས་
 མིག་དང་ལྷན་པར་འབྱུར།། ༡༦ །།

¹ For ལུག་པས་ *C* has : རྗེས་འབྲེལ (after-joint or subsequent connection), and *D* : ལྷན་ཆགས (coming forth in stream).

² For ལྷན་ཆགས་ *C* has : པོའ་མིག་ཚབས་ཅན་དག (great or dangerous ulcer), and *D* : པོའ་མིག་ཚབས་ཅན་དག།

³ For བྲག་ཅུལ་ *C* and *D* have : བྲག་ཅུལ་ (putrified).

⁴ For ག་ལྷགས་ *C* has : གེ་བར་བརྟན་པ (entirely relying on), and *D* : བསྐྱོད་པ (propitiating).

⁵ For ཆགས་ཅ་ *C* and *D* : ཆགས་ (medicine).

⁶ For རྗེས་འབྲེལ་ *C* has : ལྷན་པོའ་ཆགས་པ་པོས (clinging to with devotion) and *D* : བསྐྱོད་པ་ལྟར་དཀར་པོ་ལྟར (greatly rejoicing in with veneration).

⁷ For ལུག་པས་ *C* and *D* have : ལ་ལེ་ལྷན་ (fine gold).

⁸ For བྲག་ཅུལ་ *C* has : མཚུངས་པ (similar), *D* has : ལྷན་པོའ་ (like or similar).

⁹ For ལྷན་པས་ *C* and *D* have : པདྨ་དཀར་པོ་ (white lotus).

གང་གི་རྣ་པའི་སྟོན་ན་སྤྲོ་ས་ རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་ངག་སྟོང་མོ་
མི་གནས་ཤིང་། ॥

ཐོས་པའི་ཉེར་དང་བྲལ་བས་མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་
རྒྱགས་པ་ཉིད་དུ་ཁིས་ལེན་གང་། ॥

དེ་ཡང་བྱིད་ལ་གུས་པའི་ཉེས་བས་རྒྱན་རྣམས་བམས་ཅད་སེལ་
བྱེད་འབྱོར་པར་བཅས་པ་ཡི། ॥

ངག་གི་དབང་ཕྱག་ཐོབ་ནས་སི་བདག་འདུན་སར་ཚོལ་བའི་སྟོང་འི་
ཁྱི་རྒྱ་འཛོལ་པར་བྱེད། ॥ ༥༠ ॥

¹ For ལྷ (C and D) have: ལྷ་མ།

² For བཤམ་པའི་སྟོན་པ་ (C) has: མན་ངག་སྟོང་མོ་ (alms of oral instructions). D has: མན་ངག་སྟོང་མོ་ (སྟོང་ ? Is it for སྟོང་ ?).

³ For བཤམ་པའི་ (C) has: མཁས་པའི་ (existing permanently or adhering to) and D ལྷ་ལེན་ (falling into)

⁴ For བཤམ་པའི་ (C and D) have ཐོབ་པས་ (having been bereft of).

⁵ For ལྷ་ལེན་ (C and D) have: ལྷ་ལེན་ ('anticipates with the mouth'; assumes).

⁶ ལྷ་ལེན་ in the original is a wrong reading for ལྷ་ལེན་ which is rendered in C and D as ལྷ་ལེན་ .

⁷ For ལྷ་ལེན་ (C) has: མེ་བདག་འདུན་སར་ (in a royal assembly). D wrongly writes ལྷ་ལེན་ for འདུན་ .

⁸ For ལྷ་ལེན་ (C and D) have: ལྷ་ལེན་ (disputant).

ས་གཞི་མལ་སྒྲན་རྒྱལ་གྱི་ལུས་བསྟོས་སྟེང་ངོས་རས་རལ་ཡན་ལག་
དག་ནི་རྣམ་པར་མངོན།།

ཤིག་གི་ཚོ་དག་རབ་གཅོད་གཞན་གྱི་གོང་ཁྱེར་མདུན་དུ་གྱོ་མོར་
ཟས་ནི་དོན་གཉེར་བ་།།

ཁྱོད་བརྟེས་བསྟེན་ལ་བཙོན་པས་ན་རྒྱང་མཚོག་གིས་བཟུང་བའི་ང་
ཡབ་འཇུག་གིས་རབ་མཛོས་ཤིང་།།

ལྷོས་བསམ་ལོང་བའི་གཉེས་འབྲུང་སོས་གདམས་གདུགས་གཅིག་
གྱི་དུ་བཏག་པའི་ས་གཞི་འཛོལ་པར་འགྱུར།། ༡༧ །།

¹ For ལུས: ལྗངཏེང C has: ལུས་བསྟོས (?), D: ལུས་ཚོས (?).

² For ལྗངཏེངཏཱི U has: མྱེང་ངོས, and D: མེང་ངོས (edge of the waist).

³ For ལྗེར C and D have རྩ་རྩ (torn cloth).

⁴ For གཅོདལུ U and D have: རབ་གཅོད (completely cutting off).

⁵ For ལྗེརེ ལྗེར་མཚོག་གི་ U has: ལྗེར་མཚོག་གི་དོན་གཉེར་བ, D has: མཚོག་དུམ་ལུར་རས་རལ་མྱེང་བ།

⁶ For ལྗེར་མཚོག C has ལྗེར་མཚོག་ལ and D: མཚོག།

⁷ For ལྗེར C has: མཚོག (?), and D: ལྗེར།

⁸ For ལྗེརེ C and D have: ལྗེར་དུ་བཏག་པ (lifted up).

གཤམ་དང་ལས་མཐུན་བཟོ་དང་དབང་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་དྲག་གིས་རབ་སྐྱོ་ཞིང་།།

སྐྱེ་བ་སྐྱ་མར་རབ་བརྒྱ་བས་བསོད་ནམས་བསལས་པའི་དགེ་འབྲས་
དོར་འོ་ཐོབ་པར་མ་གུར་པའི་།།

མོར་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་བཀའ་པའི་ཡུམ་གུར་པོངས་ལས་འདེའ་
བར་བའོད་པ་ཁྱིད་ལས་དོན་།།

དོན་དུ་གཉེར་ན་སྐྱར་ཡང་གསེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གདུར་དགས་ལས་
འཕྱོན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་།། ༢༢ །།

¹ For སེལ་ *C* has : གཤམ་ (service), *D* has : ཞབས་འབྲེང་ (following as a servant).

² For ལས་མཐུན་ *C* has : ལས་མཐུན་ (end of work) but *D* has : ལོ་རྒྱུ་ལས་ (husbandry or agriculture).

³ For བསལ་བ་བཤམ་པ་ *C* has : དབང་པོ་གསོ་བ་ (gladdening the senses), and *D* : ཐོད་པ་མཐུན་ཐོང་པ་ (practising and abandoning).

⁴ For རབ་སྐྱོ་བ་ *C* has : རབ་བརྒྱ་བས་ (completely achieved) and *D* : རེའ་སྐྱོང་པ་ (got).

⁵ For དེ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ *C* has : མོར་མེད་འབྲེང་པར་མཐོང་པ་ (causing poverty to be passed over), and *D* : འབྲེང་ལས་འབྲེང་པར་མཐོང་པ་ (causing censure to be passed over).

⁶ For ལས་ལས་ *C* has : དོན་དུ་གཉེར་ན་, and *D* : གསོ་བ་བཤམ་པ་ལས་།

⁷ For ལྷན་ *C* has : ལྷན་ཡང་ (again), *D* : ཕྱི་ནས་ (from behind).

⁸ For བཤམ་པ་ *C* has : འཕྱོན་པ་ (proceeding from) and *D* : འགྱུར་བ་ (coming out).

འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་། བྱང་མེད་མཚན་བརྟན་འོད་
གཟེར་གཡོ་ཞིང་རེ་བ་དང་།།

སྒྲིང་རྟེན་གཏོ་བོ་མཆེ་བ་དུག་ལྡན་དྭ་མཚོག་སྤྱུ་ཁ་སྟེ་སངས་མ་བུའི་
མགྲིན་ལྟར་འཚོར་།།

འོད་བྱ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་གསལ་ལ་རྟེ་མེད་ཡོན་དྭ་མཚོད་འཛོལ་
མཚོད་ཁིངས་དང་།།

¹ For དེལ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ C has : ཕྱོགས་ཕྱོགས་ལོ་ཕྱོར་ (kissing the points of the horizon), D : ཕྱོགས་རྟེན་གསལ་པའི་ (filling the quarters or points of the horizon).

² For ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ C and D have : མཚན་བརྟན་ (adorned with auspicious marks or characteristics).

³ For ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ C has : འོད་མཚོག་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ (emitting great restless ray of light), D : འོག་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ (འོག་ལྟ་ ?) .

⁴ For ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ C has : ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ (having hair of blue colour), and D : ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ .

⁵ The 3rd line is too short by two syllables. The length of the line may be made up by putting འོད་ལྟ་ for ལྟ་ལྟ་ and adding ལྟ་ after ལྟ་ .

⁶ For ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ C has : ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ (bright like the ray of light of the sun), and D : ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ (bright and luminous like the sun).

དམག་དཔོན་དཔལ་སྤེལ་ན་པར་བཙོས་ལྷན་འདས་མ་གྲོང་གི་
བཀའ་རྒྱུ་ཚ་གས་ལྟེ་ལས་འགུར།། ༢༧ །།

ཚན་དན་རྒྱ་ཡིས་རྒྱ་ཞིམ་ཞོར་བུའི་རྩོལ་མཛེས་མས་དུས་བདེ་བ་ཚེ་
. དགའ་ལ་ཚགས་པས།།

སྤྱུ་གུ་མ་ཡི་བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་མགོན་དུ་བྱ་བ་མཛོན་པར་གསར་བ་
རབ་བསྐྱབས་གིང་།།

¹ For ལེགས་ལོ་ has : དམག་དཔོན (general) and D : རྩོན་པོ (minister or officer).

² For ལྷན་འདས་ U has : དཔལ་སྤེལ་མེ་ལྷན (having fortunate or glorious soldiers), and D : རྒྱལ་ལོད་དམག་ལྷན (having brave soldiers).

³ For ལྟེ་ལས་ U has : དུས་བདེ་བ, D : དུས་འདེབས (bond of time).

⁴ For ལྟེ་ལས་ (has : ལྟེ་ལས་ (or ལྟེ་ལས་མ = a handsome woman); D : ལྟེ་ལས་ (?).

⁵ For ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ U has : ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ and D : ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ (cheerful practice or sincere entertainment).

⁶ For ལྟེ་ལས་ U has : ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ (completely conspicuous) and D has more correctly : ལྟེ་ལས་ (new). ལྟེ་ལས་ in U may be a mistake for ལྟེ་ལས་ .

⁷ In U there is no Tibetan equivalent for ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ which is rendered in D by : ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ལྟེ་ལས་ (pursuit after or attachment for amusement).

སྒྲ་མོ་ཡིད་འོང་མ་རྒྱ་ར་བ་དང་ལྷན་ཟེེའབྲུགས་པའི་དྲིས་ལྷོས་
བྱང་བ་ཙན།།

དྲིལ་རྩུང་སྒྲ་ཡིས་རྗེས་འབྲེལ་རབ་དུ་གསལ་བར་ཀྱང་གདུབ་^१
ཡིད་འོང་སྒྲ་སྟོན་སྟོགས་པར་བྱེད།།

འདོད་པས་ལྷོས་དགའ་གནོན་ལུ་མ་རྣམས་གྲུས་དང་བཅས་པར་ཁྲིད་
མགོན་ལྷན་པ་དོན་དུ་གཉིར་^२།། ३७ །།

རྗོང་བུའི་ནང་ལོགས་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲས་གསེར་གྱི་བདུ་ལྷན་ཟེེའབྲུགས་
རོ་རྗེ་ཕྱིང་བ་ཙན།།

¹ For *देवकन्याः* *D* has : ལྷ་ལེ་བ་མོ།
² For *उदार* *C* has : ཡིད་འོང་ (pleasing) and *D* :
 བརྩུངས་པས (stretched or extended).
³ For *काशी* *C* has : དྲིལ་རྩུང་ (small bells) and *D* :
 རོ་ལ་པས (girdle).
⁴ For *अनुबन्ध* *C* has : རྗེ་འབྲེལ (close connection) and
D : ལྷན (the flow or stream).
⁵ For *उद्गततर* *C* has : དལ་དུ་གསལ་བར (very conspicu-
 ous or distinctly audible), and *D* : སྒྲ་སྟོན་པར (very
 high).
⁶ For *अरण* *C* has : ལྷང་རུབ་ (?) but *D* more correctly ;
 ལྷང་ལྷང་བ (foot-ring).
⁷ For *प्रार्थयन्ते* *C* has : དོན་དུ་གཉིར།, and *D* : མགོན་ལྷན་
 འདོད་པས (make a request).

ནང་གི་བྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་གཏད་པའི་བསོད་ནམས་མཐུན་རབ་འབར་
 ཡོངས་སུ་སློན་པ་ཡིས།།
 ག་བྱར་ཨེ་ལ་ཡི་གི་ཤུན་པ་ཨ་ཀ་བྱ་དང་ན་ལ་ད་ཕྱིའི་དྲི་ལྷན་རྒྱ།།
 འདོད་པའི་དྲིགས་པས་རབ་འབྱར་བྱད་མེད་ནུ་མའི་སྤྱིབས་སུ་བ་
 ལོབས་འབྲིལ་གནས་དལ་འབབ་པོ།།
 ལྷན་མིན་རྒྱ་ཡིས་ཟེར་མ་དང་ལྷན་རྒྱ་ཚེ་མཛོས་མ་དག་དང་ལྷན་
 ཅིག་རྩེ་བར་འབྱར།། 22 །

¹ For ལྡན་པ་གཏུག་པ་ *C* has: ནང་གི་བྱེད་པ་ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); *D*: ལེམས་རྒྱུང་ (mind).

² For བརྒྱུན་པ་ *C* has: ཡོངས་སུ་སློན་པ་ (completely ripened).

³ For ལག་པ་ *C* has: ཤུན་པ་ (bark), and *D*: མེན་རྩི་ (cinnamon).

⁴ For འཛོལ་བ་ *C* has: ར་ལ་ད་ and *D*: རྩང་ཕྱོགས་ (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

⁵ For ལྷན་པ་ *C* has: ར་ལ་ལ་ལ་ (wave), and *D*: ར་ལ་ལ་ལ་ wave.

⁶ For བཞག་པ་ *C* has: ལྷན་པ་དལ་འབབ་པ་ (slowly flowing and taking rest); and *D* simply: དལ་འབབ་པ་.

⁷ For མཛོས་མ་དག་ *C* has: རྩང་ཕྱོགས་ and *D*: ལྷན་པ་.

⁸ For ལྷན་པ་ལྷན་པ་ *C* has: རྩང་ཕྱོགས་ལྷན་པ་ (without ray of light).

⁹ For ལྷན་པ་ལྷན་པ་: *C* and *D* have: མཛོས་མ་དག་ (beautiful female ones).

ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་དུལ་བའི་ཁྱད་གྱིས་ཚོད་བཞུག་དུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་ལ་ཕུག་བྱས་ཤིང་།

མཐོ་རིས་སྤེང་དུ་རྣམ་ཡི་སྤྱང་ཚེན་ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་གྱིས་སྤུང་བའི་ལུས་
ཅན་ལ་ཞེན་དེ།

སྤྱའོང་རབ་རྒྱས་ལུས་ཅན་བདེ་སོགས་ལག་བའི་ཕྱག་པ་ཁྲོགས་
ཀྱིས་རྒྱན་དུ་བསྐྱེལ་གྱུར་བ།

ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱན་རས་སོག་པས་དག་བྱས་ལག་པ་དེ་རྗེ་ལྷན་པས་རྣམ་ཡི་
ས་སྤོང་བྱིད། ༥༦ །

¹ For ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་ (chief of those whose arrows are words); and D: མ (chief of gods).

² For མཐོ་རིས་སྤེང་དུ་རྣམ་ཡི་སྤྱང་ཚེན་ཁྲོལ་ཁྲོལ་རྒྱན་གྱིས་སྤུང་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ, riding on (the celestial elephant) having a body decorated by ornaments making *khrol khrol* (ringing sounds).

³ For ཕྱ་ལོང་རབ་ཅུལ་ (hair standing fully erect); D: ཕྱ་ལོང་ཆེ་ལངས་པའེ (hair standing erect in an exceeding measure).

⁴ For ཁྲོགས་ U and D: བདེ་སོགས་ (?) ।

⁵ For ལུས་ཅན་ U has: ལུས་ཅན་ །

⁶ For ལག་པ་དེ་རྗེ་ལྷན་པས་ (arm adorned with diamonds or precious stones) and D: ལག་པ་དེ་རྗེ་དང་འབྲེལ་ (Is ལག་པ་ for ལྷན་པ་?) arm having diamonds hanging on or decorated with it.

གཞུགས་པའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་སུན་པོ་བཞུགས་པའི་བུ་བོ་གཞུགས་པ་
ནས་སྐུ་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་སྐྱོ་བའི་ཕྱི་ལོ།

ཉི་མ་འཆར་ཀྱི་བྱེ་བ་ལྷ་བྱུང་རབ་གསལ་འོད་ཟེར་རྒྱས་པས་འཛིན་
དེན་གསུམ་འགྲུབ་པའི་ལོ།

བདེན་པར་གསལ་བརྒྱུང་ཞུས་གཞིགས་སུན་པོ་ལྷ་བྱེ་བའི་
ཚངས་དབང་དྲག་པོ་ལྷ་བྱེ་བའི་ཕྱི་ལོ།

¹ C has : མནན (pressed) and D : བུང་ན (filled).

² D has : འོད་མཚའ་ལྷ་བྱེ་བའི་ཕྱི་ལོ།

³ For བཞུགས C has : འཆར་ཀྱི་བྱེ་བ and D : ཡར་ཀྱི་བྱེ་བ (rising).

⁴ For ལྷ་བྱེ་བ C has : འཛིན་གསལ and D : ཆེས་གསལ
(shining very much).

⁵ For འཛིན་པོ་ C has : ཆེས་པོ་ (very bright).

⁶ For ལྷ་བྱེ་བ C has : བདེན་པར (firmly), and D : ཆེན་པོ་
(great).

⁷ For ལྷ་བྱེ་བ C and D have : རམས་བཞུགས་ (right leg
stretched forth).

⁸ For ལྷ་བྱེ་བ C has : མནན (pressure), and D : ལྷ་བྱེ་བའི་
(the peculiar manner of stepping).

⁹ For ལྷ་བྱེ་བ C has : ལྷ་ (burden) and D : ལྷ་བྱེ་བ (for
ལྷ་བྱེ་བ ? weight or heaviness).

¹⁰ For ལྷ་བྱེ་བ C has : ལྷ་བྱེ་བ and D : ལྷ་བྱེ་བ།

ཁྱིེད་སྐུ་བསྟོམས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་
གཞོན་པའི་སྲིད་དུ་འགྱུར།། ༣༠ །།

ཁྱོད་པོ་དང་བཅས་མཚོན་ཆའི་འོད་ཟེར་རབ་འབར་ཕྱག་དབྱུག་ཆ་
ཡིས་ནས་མཁའ་ཁོང་ཁོང་སྤྱི་སྲིད་པ་བྱེད།།

གདུ་བྱའི་གདོངས་ཅན་དག་གི་གདོངས་ཀྱི་མི་ཟད་མི་འབྲེགས་
སྟོན་ལྡན་སྲིད་ནས་སྐྱབས་མཛད་བཞུགས།།

¹ D has : ཅི།

² D adds ལྡན་ཆེ before གཞོན་པ།

³ For བརྟེན་པ་ C has : བཚོན་ཆ (for མཚོན་ཆ ? weapon), and D : ཕྱག་ཆ (implement).

⁴ For འབྲེགས་ C has : རབ་འབར་ (fully blazing), and D : འབྲེག་བ་ (connected with).

⁵ For འོད་ཟེར་ལྡན་ཆ་ C has : ཕྱག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and D simply : ཕྱག་ཚོན་ཆ་ (an assemblage of hands).

⁶ For མཁའ་ཁོང་ཁོང་ C has : གདོངས་ཅན་ (possessing hood), and D : ལྟེན་ (serpent).

⁷ C reads : ལྟེན།

⁸ For མི་ཟད་མི་འབྲེགས་ C reads མི་ཟད་ and D more correctly : མི་བཟད་པ་ (intolerable).

⁹ For མཛད་པ་ C has : བཞུགས་ and D : གད་མོ་ (laughter).

ཅང་དྲུ་དྲག་པོ་ཚླ་བས་ཚེར་བརྟུངས་པའི་ཚོ་ན་རོ་ལངས་རྣམས་ནི་
 དྲག་པོར་ཕྱག་རྩེབ་ཅིང་།།

བག་མེད་ཀླགས་པས་ཅ་ཅོ་ཚེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་དྲག་མོད་
 ལ་ལ་དག་གིས་མགོང་།། ३७ །།

ལ་ལས་བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ནམ་མཁའི་ཁྲིན་གནས་ས་དང་ས་འོག་
 དག་ན་གནས།།

¹ For ཅང་ཕྱུ་མར་ (*C*) has: ཅམ་པོ་ཚླ་བས་ཚེར་ (very violent and *D* simply: ཅམ་པོ་།

² For བག་མེད་ (*C*) has: བརྟུངས་པ་ (beating), and *D* བརྟུངས་པས་ཚང་བསྟོད་ (production of vapour by beating).

³ For ཀླགས་ (*C*) has: ཕྱག་རྩེབ་ (a musical instrument) and *D*: གལ་མོད་ལྷ་ཚོན་ (great sound produced by the palms of the hands).

⁴ For བརྟུངས་ (= བརྟུང་) (*C*) has: བག་མེད་ (careless), and *D*: བསྐྱེདས་ཅིང་ (yawning, gaping):

⁵ For ཁྲིན་གནས་ (*C*) has: མཐོང་ and *D*: ལྷམས་།

⁶ For ས་འོག་གི་ས་མཁའ་ཁྲིན་གནས་ (*C*) has: བ་སྐྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ (emerging from each hair of the body), and *D*: བ་སྐྱའི་ལྷང་རྣམས་བྱུང་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body). :

མཐོ་རིས་ལ་གནས་ཚངས་དབང་དྲག་བོ་ལ་སོགས་སེ་དང་ལྷ་དང་

གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་ལྟོ།།

ཕྱོགས་ཚོགས་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ

དྲག་སྤུལ་བ་མཐའ་ཡས་དག་གི་སྐྱོ།།

ངོ་ས་ཚར་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འོས་བདུན་གཤོ་བཞེད་པའི་

དངོས་བོ་ས་ལུས་ངོ་བོར་རྩ།། ༢༣ །།

¹ For ལྷ་ལྟོ (C has : མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ and D : མཐོ་རིས་གནས (dwelling in heaven).

² For ལྷ་ལྟོ C and D have : མཐའ་ཡས (endless). ལྷ་ལྟོ in the original is evidently a mistake for ལྷ་ལྟོ .

³ For ལྷ་ལྟོ (C has : ལྷ (image), and D : ལྷ (beautiful).

⁴ For ལྷ་ལྟོ C has : ལྷ་ལྟོ (moveable). ལྷ་ལྟོ in the original is evidently a mistake for ལྷ་ལྟོ .

⁵ For ལྷ་ལྟོ C has : ལྷ་ལྟོ (constructed), and D : ལྷ་ལྟོ (remaining or existing).

⁶ For ལྷ་ལྟོ C and D have : ལྷ་ལྟོ (thing or substance).

⁷ For ལྷ་ལྟོ C and D have : ལྷ་ལྟོ (without exception or remainder).

⁸ For ལྷ་ལྟོ C and D have : ལྷ་ལྟོ (essence, self).

ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱེགས་ལི་ཁྲིའི་ཚོན་དང་¹ ཉི་ཞོན་² དམར་བ་ཉིད་ལྟར་³ འིན་

དུ་⁴ དམར་བ་དང་⁵ །།

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྐྱུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་⁶ མཐོན་སྤྲིང་⁷ རྩོལ་ཕགས་

བདགས་བའི་བྱེ་མ་ལྟར་སྟོད་དང་⁸ །།

ལ་ལས་འོ་མའི་ཀྱི་མཚོ་བསྐྱབས་བའི་འོད་ལྟར་⁹ ཚེས་ལྷག་དཀར་

དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ། །།

ཁྲིད་སྐྱུ་སྐྱོ་ཚོགས་¹⁰ ངོ་བོ་ཉེ་བར་བཞག་པ་¹⁰ དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཐ་

དང་འཁོལ་བཞིན་ནོ། །། ३३ །།

¹ C has: དང་ (and), and D: འད (like).

² For ལམ་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ C has: ཉི་ཞོན་ (charioteer of the sun), and D: ཉི་མ་གཞོན་ལྷོ་ (the sun-youth).

³ D has: ཚོས་དམར་ལྟ་བུ་ །

⁴ D omits ཉི་ལྟ་ །

⁵ D has: དམར་བར་ལྷན་ལ། །

⁶ For མཐོན་ལྷོ་ C has: ལྷ་མ་ཞིང་འོད་ལྷན་ (oily and luminous), but D literally: དཔལ་ལྷན་ (glorious).

⁷ For མཐོན་ལྷོ་ལྷོ་ C has: མཐོན་མཐོན་ (the high blue thing), and D: མཐོན་ལྷོ་ །

⁸ For ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ C has: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (lit. (?) and D more literally: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (stirred-up milk).

⁹ For ལྷོ་ལྷོ་ C and D have: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (of all sorts).

¹⁰ For ལྷོ་ལྷོ་ C and D: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (lit. to make use of, that is, application or imposition).

ཀུན་མཁའི་ཡི་ཤེས་སྒྲིན་སེམས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་དེ་ཉིད་¹
དག་གི་དཔང་བཞིན་ལྟུང་།

ཀུན་རིག་ཉིད་དམ་དེ་ཡི་སྲས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་ཀྱི་གུང་ས་
ནི་སངོན་སྲུང་མཁའི་ལྷོད་ཀྱི།

བདག་འདྲ་གཏོར་མ་སྟོན་པ་སྒྲིགས་པ་ལྟ་བུར་ཁ་གདངས་ཀྱི་ཚོ་ཆེ་
བར་འདོན་པ་གང་།

¹ For མཁའི་ཡི་ཤེས་སྒྲིན་ (onlightened or made distinct), and *D*: དམ་དེ་ཡི་སྲས་ཀྱིས་ (made very distinct).^o

² For མཁའི་ལྷོད་ཀྱི་ and *D* have: དེ་ཉིད་ (that-ness, essence or truth).

^o For མཁའི་ལྷོད་ཀྱི་ *C* has: དཔང་ (witness) and *D*: དཔང་ (?).

⁴ For རྟོགས་ཀྱི་ཀྱོད་ཀྱི་ *C* has: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (the Omniscient One himself) and *D*: རྟོགས་ཀྱི་ཀྱོད་ཀྱི་ (the real Omniscient One).

⁵ For མཁའི་ལྷོད་ཀྱི་ *C* has: མངོན་ལྟར་ (by one's own personal experience).

⁶ For རྟོགས་ཀྱི་ཀྱོད་ཀྱི་ *C* has: ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D*: ལྷོ་ལྷོ་ (a crow).

དེ་ནི་མི་བཟང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བས་ཅན་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་ལྷན་པ་
གཞན་གྲང་དག་གི་རྒྱུ། ॥ 20 ॥

བདག་གི་ལྷ་བ་གང་ཡག་ས་དེ་ནི་ནངས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་
བར་དུ་སྐྱེད་ཏེ།

འོན་ཀྱང་ལྷག་བར་དེ་བཞིན་ངལ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་མི་མཁམས་པ་དག
རང་སེམས་ཚོས་པའི་རྒྱུ།

དོན་ཤེས་ཟེན་ཡང་གཉེན་འདུན་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ལྷན་པས་ཚོག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།

¹ For བཟང *C* has: བཟང་བས (by affliction), and *D*: མིམས་ཅན་དག་གིས (by plague or epidemic).

² For ལྷག་བར *C* has: ལྷན་པ (decline, fall or calamity), and *D*: རྒྱུ (string or cord ?).

³ For ལྷག་བར་དེ་བཞིན *C* has: བཟང་ཅན་དག་གི་རྒྱུ and *D*: བཟང་ཅན་རྒྱུ་ཞེས་པ་གསལ། རལས in the original is a mistake for ལྷག་བར།

⁴ *C* has: ཅན་པེལ and *D*: ཅན་གྱི (intrinsically).

⁵ For མཁམས་པ་དག་གི་ལྷན་པ *C* has: ལྷག་པར་དེ་བཞིན (more than that speech), and *D*: དེ་བཞིན་གསལ་བཞིན་པའི། *C* and *D* have དེ for བཟང། The original reading was therefore བཟང་ཅན་ and not བཟང།

⁶ For བྱེད་ཀྱིས་བྱུང་ *C* has: ལྷག་བྱེད་ (act of accomplishing), and *D*: ལྷག་པེལ (manner).

⁷ For ལྷག་བར *C* has: མཁམས་ལྷན་པ and *D*: མཁམས་ལྷན་པ (kinsman or friend). The reading མཁམས་ is to be preferred.

དུག་བཞིན་སྐྱབས་པར་གུར་ན་སྦྱིང་ཡང་སང་ཞེས་ཀྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་
གནས་པར་ཚོར་བ་བཞིན།། ༡༧ །།

དག་ལེགས་ཀྱན་དགའི་ཀྱ་སེར་རྒྱ་བའི་ཆ་གས་གསལ་མ་བསིལ་
བའི་གཟིགས་པར་སྐྱལ་དུ་གསོལ།།

ཡི་གེས་ཉར་བལྟན་དག་གིས་ཀྱས་པར་མཛད་ཅིག་གྲགས་ཇེས་སྤྱིག་
ལྷན་ནང་གི་སྐྱུན་པ་སོལ།།

¹ For ལྷན་ནང་། C has : རྣམ་པར་གནས་པར་ (complete position or rest), and D : རིང་དུ་འགྲུའ་རལ་འལ་མར་གནས་པ་ (from the state of change dwells in that of rest in the self).

² For བཀའ་ཇ་ལྷོ་ལྷོ་ལེ། C has : ལྷ་བའི་ཆ་གས་གསལ་པོ། and D : ལྷ་བའི་ཆ་གས་གསལ་མ། (a conspicuous digit of the moon). The suffix མ is to be preferred as the original is in the feminine gender.

³ For ལྷོ་ལེ། C has : བསོག་བའི་གཟིགས་པར་སྐྱུག་དག་གཞོག་ (please to grant me your cool sight); and D : རྣམ་པར་དམའ་བའི་བསྐྱེད་ཇེས་ (grant me your gratifying sight).

⁴ For ལྷོ་ལེ། C has : ལྷོ་ལེ་ལྷོ་ལེ། (O one possessing thick mercy), and D : ལྷོ་ལེ་ལྷོ་ལེ་ལྷོ་ལེ། (O one possessing mercy in an exceeding measure).

གང་མྱེང་འགྲོ་བ་དག་ན་ཁྱོད་བསྟོད་ཆུ་ཡིས་ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་
བཞི་བོ་ལ། ॥

སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་ལེགས་གནས་ནི་དོན་ཡོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བསྟོད་ཅམ་གཞིག་ཤུ་མགོང་ ॥ ३७ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཅམ་བསྟོད་ནས་བདག་གིས་འདི་ཅས་
ཞེས་བར་ས་ངེས་བའི་ ॥

¹ For पवित्रीकृत मनसि मयि (' has : ཡིད་རྩི་དག་པར་བྱས་པ་
འོ་བོ་ལ། (in me rendered pure in the mind), and D :
ཡིད་དག་པར་བཞེས་པ་བདག་ལ། (in me having the mind made
pure).

² For श्रेयसाः स्थानं C has : དགོ་ལེགས་གནས་ནི། (the abode
of prosperity), and D : བདེ་བ་རྩོགས་གནས་ནི། (abode of
heaped bliss).

³ For वृष्टं C has : མཐོང་ and D : འགས་པར་བྱམས། ।

⁴ For अथयत् C and D have : ཆ་ཅིམ། (a part, a little).

⁵ C reads རུལ་ and D : རལ། ।

⁶ For अनिश्चेतनं C has : འདི་ཅིམ་ཞེས་པར་མ་ངེས་པའི་ and
D : འདི་ཅིམ་ཞེས་ཐུ་མ་ངེས་པའི། (“ this much—so called—un-
true,” that is, of uncertain measure or immeasurable).

བསོད་ནམས་བགྲ་གིས་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་(དངར་བ)རོ་སྤང་
 གྲོམ་བའི་བར་དུ་སྤྲངས་བྱ་བ་॥
 བའ་ཐོབ་དེ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་
 རྒྱལ་ཞབས་མགྲིམ་བགྲ་གིས་ཀྱི།།
 བདེ་ལེགས་དྲགས་ཅན་བདེ་གཤེགས་སྲས་པོའི་ས་གཞི་བདེ་བ་ཙན་
 ཞེས་བྱ་དེ་སྤྲང་བརྟེན་གོག།། ༢། ॥

¹ For བུ་འཛིན་པའི་བརྟེན་པ (lucky or blessed desire).

² The second line in verse 37 in *C* is too short by two syllables: *D* adds དངར་བ meaning "sweet" corresponding to the original མཐུར after འབྲས་བུ་ to complete the line.

³ For བསོད་ནམས་བགྲ་ (in the interval of deliverance) and *D*: མ་གྲོམ་བར་དུ་ (until deliverance).

⁴ For བསོད་ནམས་བགྲ་ (to be practised or experienced) and *D*: འཕགས་པ་བྱེད་པ་ (enjoyable).

⁵ For བྲ་ *C* and *D*: བའ་།

⁶ For བསོད་ནམས་བགྲ་གིས་ཀྱི།། (marked with the blessed *svastika* or lucky configuration).

⁷ For བདེ་ལེགས་དྲགས་ཅན་ (ground or estate), and *D*: བདེ་ལེགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ (city).

⁸ For བརྟེན་པ་ *C* and *D*: བྱེད་པ་ (quickly).

Another Tibetan version of
Sragdharāstotra.

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

གྲུ་གར་སྐད་དུ། ཡུར་དུར་སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷོ་དུ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་མེད་ག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

སྐར་གར་ཉི་མ་སྐྱང་བ་དམར།

ལྷ་མཚོག་སྐྱི་གུའུ་ལོར་བྱ་དམར།

དེ་འབྱར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།

ཚོས་སར་གྲིས་ནི་བསྐྱས་པ་འདྲ།

འཕགས་མ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ།

གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབྱ་གྲན་གྲིས།

དེ་མཛོས་མགོ་ཡིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཉིས་བྱང་དུས་སྐྱུ་སྐྱབས་ས་མ།

དེ་ནི་སྟོལ་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ།

བསྟོན་སར་མེད་ག་ཐེང་བ་འདིས།

མཚོད་ལ་བདག་གིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། །

མྱེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

བརྟལ་མི་ནུས་པའི་སྤྱུག་བསྟལ་མེ།།
 དེ་ལ་དྲག་དུ་ལུས་སྤྱུང་གནས།།
 སྐལ་བ་མ་ལྡན་འགྲོ་ས་གང་།།
 མྱོང་ས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།།
 དེ་ལྟར་དྲག་དུ་སྤྱུས་ནས་ནི།།
 དོན་མེད་བདག་ནི་སྟོབས་རྒྱང་སོང་།།
 ལམ་འཁོར་ཉི་ལྷན་དཔལ་ལྡན་གྲགས།།
 དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བཅོས།།
 དེ་མོས་ལོང་བའི་སྟོན་པ་ལྟར།།
 མཐོང་དེན་འདོད་ཀྱང་གཞན་ཁྲིད་མེད།།
 སྤྱིག་པ་འཛོམས་མ་ཁྲིད་ལ་ནི།།
 བདག་ནི་སྤྱབས་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ།། ༡ །།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་བའི་ཕྱིར།།
 དེ་ལ་སྦྱིང་རྗེ་མི་མཛད་དམ།།
 མ་ལུས་པར་ནི་སྦྱིང་རྗེ་མཛད།།
 དེ་ཁོངས་བདག་ལྟ་ཡོད་གུར་ན།།
 ཁོང་ལ་སྦྱིང་རྗེ་མཛད་པ་བཞིན།།
 བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཚལ་ལོ།།
 བས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།།

ཁྱིལ་བཞུགས་ལུས་ལ་བཞུགས་པ་མེད།།
 འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིལ་སྤྲོལ་བ།།
 དེ་འཛོལ་བ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུག་པ་བདག།།
 མི་དགེའམ་ཉི་མ་ཚོག་པས།།
 ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྲོད།། ༢ །།

ལྷལ་ངན་བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད།།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་སྤྲོལ་བ་གནག།།
 ལ་རྒྱའི་ཚུ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསེལ།།
 དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ནི།།
 ལྷམ་ཡང་བདུང་རྒྱུ་མ་རྙེད་དོ།།
 རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་གྲིང་།།
 རོར་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཁང་བ་ལ།།
 དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཐོངས་བས།།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཁྱིལ་ལ་ནི།།
 མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་སགོན་མེད་བདག།།
 འཛིག་དེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ།། །།

1 སྤྲོལ་བའི་ཕྱིང་བ་འཛོལ་བའི་བརྗོད་བཤམ །

མ་ལ་དྲག་དུ་བྱས་ནས་ནི།
 ལུབ་མའི་དོན་དུ་བྱ་སྟོང་ན།
 དེ་ལ་མ་ཡང་སྟོ་བར་འགྱར།
 མི་རྙེད་ཉིན་རེ་སྟོང་གྱར་ན།
 ས་ཡང་བྱ་ལ་སྟོ་བར་བྱེད།
 འཛིག་དྲིན་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱང་ནི།
 བྱིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་བར་བྱས།
 དཔག་བསམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡལ་ག་མཚོག།
 དེ་ནི་སྟོལ་མ་བྱིད་ཡིན་ནོ།
 ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ལུས་པ།
 སྤྱིན་པ་བྱིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱས། ༥ །
 ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་སེ་དེས་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་དྲག་དུ་ཚོག།
 ས་འོག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལ་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་ལྷུབ་ཅམ་ན།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།
 དྲག་པོ་འབྲེལ་བར་གྱུར་ཅམ་ན།
 བྱིད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞལ་བཞེས་པ།
 བདག་གི་སྤྱིང་དུ་བྱུང་བར་མཛོད།

རྫོགས་སངས་རྒྱལ་པའི་སྟོན་ལམ་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།
 སྟོལ་མ་པན་འདོགས་མཚན་པར་ཞུ། ༦ ॥
 ལག་བསྐྱེད་བསྟོན་པའི་རྟོག་བཞེད་ཅིང་།
 དོན་དུ་དུག་པོ་བྱས་པའི་ས །
 གནམ་ལ་ཉུམ་ཀྱང་དོན་འབྱུང་པོ།
 ཁྱིམ་ལྷ་ལྷ་ལ་བདག་གིས་ཞུས།
 ཀྱི་མ་སྟོལ་མ་ཁྱིམ་གྱིས་ནི།
 བདག་སྤང་པར་ནི་མི་གཤེ།
 ཁྱིམ་གྱི་སྐྱུན་གྱིས་བཞེགས་ཅམ།
 འང་འདོད་ཐམས་ཅད་རྗེད་པར་འབྱུར།
 མི་བདེ་མི་བཟོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི།
 ཡང་འབྱུང་དོགས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། ༧ ॥
 བདག་ནི་སྟོག་ཅན་ཡིན་གུར་ན།
 དད་པ་ཤིན་དུ་འཕེལ་ནས་ནི།
 ཁྱིམ་ལ་དད་པ་སྟེ་མི་གཤེ།
 མིང་ཐོས་པ་འམ་དུན་པ་ཡིས།
 ཁྱིམ་གྱི་སྟོག་པ་དབང་མེད་འཕྲོག།
 བདག་དོན་ཁྱིམ་གྱི་སྤངས་པ་དེ།

1-2 རྩེ་ for རྩེ་ ?

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ། །
 བྱིད་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྡན་མ། །
 ལྷིང་རྗེ་ཆེ་བའི་སྐྱེན་པ་ཡིས། །
 ཅན་པ་མ་གཤིབ་དུ་ནི། །
 སྐྱེན་གྱིས་ཕན་འདོད་ཆེ་བྱ་བྱེད། །༥ །
 ལྷུ་མ་སེར་སྤང་བྱུལ་སོགས། །
 འན་པ་དེ་ནྐམས་ཀྱིས་བྱིར་ནས། །
 དེ་སོས་བྱིར་བས་དལ་སྐབས་མེད། །
 གནས་པའི་སྤྱི་ནོར་ང་མོ་བཞིན། །
 ལྷན་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི། །
 ལྷོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བདུ་ལ། །
 བདག་གིས་མཚོད་སྐབས་མ་རྟེན་དོ། །
 དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཚིག་འདོན། །
 དེ་བདོན་པས་ནི་ཕན་འདོགས་དེ། །༦ །
 དུས་མཐའ་རྒྱུང་གི་གཡས་སུ་འབྱིལ། །
 དེས་ནི་གཙུགས་པའི་རྩ་རྒྱབས་འབྱུང་། །
 གཡོ་ཞིང་འབྱུལ་བའི་རོལ་བས་འབྲུག། །
 དེ་རྒྱབ་དབའ་རྒྱབས་འབྲུག་དུ་ནི། །
 བའབས་བས་སྐྱ་བྲགས་སྐད་མདངས་ཅན། །

འཛིགས་ཕྱིན་ཀྱང་མཚོ་དེ་ལས་ནི །
 བྱ་ཆག་ནལ་པའི་སྐབས་དེ་ལ །
 མྱིང་རྗེ་ཏུ་སྐད་དྲག་པོ་བཤོར །
 སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བཅས་པ་པོར་གྱུར །
 ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོན་པ་ཡིས །
 བདེ་བར་གྱུ་མཚོ་པར་བསྐྱལ་ལོ །། ༡༠ །
 མྱིན་ནག་སྐོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ །
 དེ་ལ་མེ་ལྷག་ཅན་གྱི་མེ །
 སེ་ལྷེ་ཆེར་འབར་གྱིས་དུ་ནི །
 དལ་ནས་མལ་དུ་ཉལ་བའི་སེས །
 ཁྱིད་ལ་རབ་བདུད་ཐལ་མོ་སྐྱར །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྒྲོག་ཕྱུང་ནས །
 ལྱུར་བར་མྱིན་ཆར་གྱིས་ནི་བསྐོར །། ༡༡ །
 མྱོ་ཕྱིན་སྐྱང་ཆེན་འབྲས་གཉིས་ལ །
 འཛིག་པའི་ཆུ་ལ་རེག་ནས་ནི །
 བྱང་བའི་ཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ །
 དེ་ནས་ས་གྱིས་ནི་རྒྱ་སྐྱོགས །
 ལྷ་དེ་ཐོས་ནས་ཞེ་སྟོན་ལས །
 སྐྱང་ཆེན་འབྲས་དུ་བྱུང་མཚོ་ནས །

ཁྲོས་ནས་མཆེ་བས་སི་བདེག་ནས །
 འོད་ལི་ལ་ནི་བསྐྱད་པ་བཞིན །
 ཁྲིད་བྲན་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་བརྒྱུག །
 ཕར་ལོག་བཀལ་ནས་རིན་ཆེན་རྗེད །
 དེ་སྟོང་མཁར་དུ་བསྐྱད་དུ་ཕྱིན ། ༡༣ །
 མི་མེད་སྟོང་པ་ནགས་གསེབ་དུ །
 ་ཡིན་དུ་རྫོ་བའི་མཚོན་རྣམས་གྱིས །
 བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རོ་འི་མགོ །
 དུ་ཤུ་ལ་ལ་གསལ་དེ་མང་ །
 དེ་འདྲ་ནགས་གསེབ་སྟིན་ཅུ་ན །
 རལ་གྱི་ཕུབ་དང་གཟུང་ནས་ནི །
 མདའ་གཞུ་བཀའ་ནས་བྱང་བ་རྣམས །
 ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་བྱང་ །
 སོལ་ནས་པདེག་དུ་བྱང་ཙམ་ན །
 ཁྲིད་བསམས་སྟོ་མེད་རྩུ་གུས་ཤིས །
 ཁྲིད་མིང་གསེལ་པོར་བྱིས་མ་ཐག །
 དཔལ་ལྷན་ཁྲིམ་དུ་བལྟ་ཕྱིན་ནོ ། ༡༤ །
 ཀང་བ་སེང་མོ་རབ་རྫོ་བས །
 རོ་རྗེ་ལྟ་ཕུས་རབ་དུ་བཞོས །

མྱོ་བྱེད་མྱེད་ཆེན་མགོ་བྱེད་པུང་ །
 འཛིགས་བྱེད་སྐྱོད་པུང་ཅམ་ན །
 བྱེད་བོས་བསྟོན་པ་བསྟོན་པ་ཡིས །
 བྱེད་ནས་སྐྱོད་ལོག་ནས་བམ ། ༢༠ །
 ཏུ་བ་འཁྲིལ་བ་འཛིགས་པའི་གཟུགས །
 འཛིགས་བྱེད་གཏོངས་བྱེད་གི་དུ་འབར །
 དུག་ཏུ་བྱེད་ཁ་གཏོངས་པ །
 མྱོ་ཆེན་མྱོན་པ་སྐྱེད་མྱོ་བ །
 བཀ་ཀིན་ཆེའི་ནགས་པས་བསྐྱོག་པའི་མི །
 མྱོག་པའི་དབང་གིས་དེ་རྩོད་པུང་ །
 དེ་དུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པས །
 བུས་པར་དད་པར་བྱེད་པ་བྱས །
 སྐྱེད་དེ་ཨ་དུལ་བྱེད་བར་བྱུང །
 མེ་དོག་མཚོན་པའི་མི་དེས་བྱོབ ། ༢༡ །
 དཔོན་གྱིས་སྐྱོག་མཚོས་མགུལ་དོགས་ཀྱིས །
 དེས་བྱེད་དམག་དཔོན་རིས་པ་ཡིས །
 བྱེད་པས་བསྐྱོགས་ནས་སྐྱོན་སུད །
 ཏུ་བ་མོས་པཀལ་ནས་བྱེད་ཅམ་ན །
 ཁོལ་བའི་དེ་ནི་ན་ཚ་ཆེ །

མྱེང་བ་འཛིན་པའི་བཞུད་པ།

ཅ་ཅོསྐྱ་བ་གཏོང་འདོད་ནས། །
 ཉེ་བ་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བོར། །
 ལྷོགས་ནས་སྐོམ་ནས་མཚུ་སྐམས་པ། །
 སྐྱུ་བ་བསྐྱལ་མཐའ་མེད་བྱུང་ཅམ་ན། །
 བཤང་གིས་སྐྱོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས། །
 རྒྱན་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར། ། ༡༩ །
 རྒྱུ་མ་བྱས་པའི་གཟུགས་མི་ལོགས། །
 མི་རོའི་རྒྱ་མ་བྱས་པ་དེས། །
 མྱེང་བ་མང་བས་སྐྱེལ་བཏགས། །
 སྐྱུས་ཀྱང་དབག་དུ་མི་རྣམ་པ། །
 དེ་བྱུང་དུས་སྐྱེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། །
 དེ་བཞིན་ཅམ་གྱིས་ཐྲིག་པ་དག། །
 སྐྱིན་པའི་བྱན་པ་མེད་ཅམ་ན། །
 དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱུང་བར་བྱེད། ། ༢༠ །
 འབྲུག་བྱུང་བ་ཡི་སྐྱིན་གྱི་གཟུགས། །
 ང་རྒྱལ་འཛིགས་པ་རྩང་པོ་གསྐྱུས། །
 དེས་ནི་ལྷན་པ་གནག་པ་ལ། །
 ལྷོག་བཞེན་མཚོན་ཆ་སྐྱང་བ་ཡིས། །
 མདའ་ཡི་ཆར་བ་བྱུང་ཅམ་ན། །

འཕམ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱོར་ནས་བཀའ། ॥
 ཤིན་དུ་སྟོབས་ཆེ་ངག་རྣམས་ཀྱིས། ॥
 རྩོམ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོབས་བྱིན་པས། ॥
 དཔའ་བོ་གཞིག་གིས་དེ་རྣམས་བཅོམ། ॥
 རས་རིས་རྣམས་ནི་རང་དབང་བྱས། ॥ ༡༥ ॥

སྲིག་པས་གང་བ་སེའི་བོའི་གཟུགས། ॥
 ལུས་པོ་སྦངས་ནས་རྣལ་དང་ཁྲག། ॥
 ཅུ་སེར་དེ་རྣམས་འཛུགས་པ་ནི། ॥
 ཅ་ཤ་སྲགས་པ་ཕྱག་པ་ནས། ॥
 འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མོས་པ་ན། ॥
 སྟོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བཞེན་ནས། ॥
 ཉག་དུ་ཁྱེད་ལ་སོས་གས་བྱས། ॥
 མོས་གས་དེ་རང་སྦྱོན་དུ་གུར། ॥
 གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གུར་ནས། ॥
 བདུ་དཀར་པོ་རྒྱས་པའི་སྦྱན། ॥
 དེས་ནི་གཟུགས་བརྗང་ལུས་ཐོབ་པོ། ॥ ༡༦ ॥
 སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ། ॥
 ར་བ་སྟོན་དུ་མ་བྱང་བས། ॥

བློ་པའི་ནོར་ནི་ཤོངས་པར་གྱུར །།
 བཤམ་གཉེན་གསེབ་དུ་སྐྱབས་པ་དེ །།
 རྟོན་ལ་མོས་གསུམ་བསྟོན་པ་གྲིས་པས །།
 གསུང་ལྡན་སང་ཁྲི་འབྲོག་པར་བྱེད །།
 དེ་འབྲོགས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མདུན །།
 རྒྱན་ཆ་སྣ་ཚོགས་བདགས་ནས་ནི །།
 གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་སང་ཁྲི་སྟོན །། ༤༠ །།

 ས་ལ་ཉལ་བས་རུལ་མས་ཁེངས །།
 ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར །།
 དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་མ་བྲབ །།
 ཉག་དུ་ཤིག་དང་སྟོ་མ་གསོད །།
 གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཕོར་གོག་འཛིན །།
 ཉག་དུ་སྟོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ །།
 སྟོལ་མ་ཁྲིད་ལ་སྐབས་ཙམ་ན །།
 ངེས་པར་མཛེས་མ་ཚོད་པས་ནི །།
 ང་ཡབ་མཛེས་པས་གཡབ་བར་བྱེད །།
 ལྟོབས་ཚེན་གྲང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས །།
 བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ །།
 རས་དེས་ཙམ་གྲིས་རྒྱལ་པོར་གྱུར །། ༤༡ །།

བཞུགས་གཡོག་ལས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ ॥
 མོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཚེལ་བ་ ॥
 ཚོ་སྡེ་མ་ཡིས་དག་བའི་ནོར་ ॥
 རི་ལྗང་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ་ ॥
 སྤུལ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཚིན་པ་མེད་ ॥
 ཀྱེས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱངས་འཕམ་ན་ ॥
 ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་ཚིན་ནས་ ॥
 མི་དེ་ལྷུག་ལོར་ལྷུང་བར་བྱུང་ ॥ ༤༤ ॥
 འཚོ་བ་མེད་པས་ངོ་ཚ་རེ་ ॥
 མོས་མེད་པས་ནི་རྒྱང་པས་བཞུལ་ ॥
 མོངས་པ་ཡིན་པས་གཉེན་གྱིས་བོར་ ॥
 རྗེར་དགོས་སོན་པ་ཐག་རིངས་སུ་ ॥
 ཀྱེས་སྒྲིལ་ས་ཁྱེད་ལ་ནི་ ॥
 རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བསྟན་ཅམ་ན་ ॥
 ཉ་ནས་ས་རྒྱག་པ་ས་ལ་བཞོ་ ॥
 དེ་བཞོས་ས་ཡང་ཁྱིས་བསྐྱར་ནས་ ॥
 རང་ཡིད་འོང་བ་གྱུ་ལ་བོ་འི་ཁབ་ ॥
 ཁྱིས་དེར་གཉེན་ནི་ལོག་པ་ལས་ ॥

ཡིང་བ་འཛོལ་པའི་བསྟོན་པ།

མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་བརྒྱན་གྲགས། །
 དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སང་བ་རྟེན། ། ༡༢ །
 ཕྱོགས་བརྒྱར་གུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། །
 ་ཤིན་ཏུ་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དག། །
 མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བྱུང་མེད་དང་། །
 མཆེ་བ་དུག་ཡིད་གྲང་བོ་ཆེ། །
 མ་བྱའི་སྐེ་ཡི་ཁ་དོག་ལྡན། །
 དེ་ལྟར་སློབ་དུ་བཟངས་དང་། །
 རིན་བོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད། །
 དྲི་མ་མེད་པའི་གཏོར་གྱིས་བཀའ། །
 དམག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་། །
 སློལ་མ་ཁེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས། །
 འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གུར། ། ༡༣ །
 མ་ལ་ཡ་ཡི་ལྷུ་མ་ར་བུ། །
 རོར་བུ་རིན་བོ་ཆེ་ཡི་དོ། །
 དེ་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་བསྐྱས། །
 ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འཚོགས་བྱས། །
 འགྲོན་སར་མཚོད་བ་བྱས་པ་བཞིན། །
 ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་ཅེད་མོ་བཅུས། །

མྱོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་རིག་པ་གུབ །
 རིག་པ་འཛོལ་བའི་ལྷ་དབང་པོའི །
 རལ་གྱི་འོད་ཟེར་ལྷང་གུས་ནི །
 ལག་བཟང་དེ་ལ་པོག་པ་དེ །
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོའ་བྱེད་བ །
 གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར ། ༡༥ །
 ལྷ་དེ་གི་ཐོང་བས་མཛོལ་བར་བཏགས །
 དེ་བཏགས་ན་མའི་བར་དུ་བྱུང་ །
 ལྷ་བར་ཤུ་དུལ་བཏགས་པ་དེ །
 མིག་དང་གང་ཟག་འབྲས་པ་འདྲ །
 ཐོར་ཚུགས་མཚན་པ་བཏགས །
 དུ་ཞིས་བྱང་བས་པོར་ས་ནས །
 རྟེན་པར་གཡེར་ཁ་མཛོལ་བར་བཏགས །
 ཞབས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི །
 སིལ་སིལ་སྒྲི་དང་གཡེར་ཁ་བཏགས །
 མྱོལ་མ་ཁྱེད་ལ་བསྐྱབས་ཚམ་ན །
 འདོད་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཚམ །
 དེ་ཕྱད་ལྷ་མོ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད ། ༡༦ །

རྫོང་འགྲུ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་འཛོལ་བ།

གསེར་གྱི་བརྒྱ་དེ་ལ་ནི།

གཉིས་རྩོ་རྩེ་བ་ལས་འབར།

པར་རྩོ་ཉའི་ཤིང་དེ་ནི།

ཅུང་ཟད་བཀལ་བ་དྲི་ཞིས་དམར།

དེས་ན་ལྷ་རེ་བཞིན་དུ་བྱེད།

དམ་བུ་རྩ་དང་རྩ་ལ་སོགས།

ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱབས།

སྐྱོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས།

ལྷ་ཡི་ལྷ་ས་རར་ཡུལ་རིང་ས་ཅེས།

བདེ་བ་ཤིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་། ། ལ། །

ག་མུར་དང་ནི་ག་ཀོ་ལ།

ཨ་ག་ཅ་དང་སྟེ་ས་དང་དྲི།

དེ་རྣམས་བདག་ས་ནས་ཅུང་བསྐྱེས་པས།

དྲི་ཞིས་ཅུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟེན།

ལྷ་སོའི་ལྷ་ས་བཞིས་ཀྱི་བར།

ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཅུ་མཚོགས་དེས།

པར་དེག་ཅུང་དེག་ཅེད་མོ་བྱེད།

ལྷ་སོ་སོའི་པ་དེ་རྣམས་དང་།

ཁྱིེད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱུ་ལོན་པའི་དུས་ཀྱིས། །
རྣམ་པུལ་དུ་ནི་ཚེད་མོ་སྲོང་། ། ༢༠ །

མཐོ་རིས་གནས་པའི་རྣམ་པུལ་ཀྱིས། །
གུས་པས་བཀའ་ཞི་སྒྲི་བོས་ལེན། །
དེ་ལེན་ཕྱག་ནི་ཉམས་ནས་སུ། །
སྲིང་བོ་ཆེ་ལ་ཞེན་པ་ལ། །
གྲུན་ཆ་བཏགས་པའི་གསལ་ཇི་དེས། །
ལག་པ་གཉིས་ལ་གདུབ་བྱ་བཏགས། །
དེས་ནི་ལྡེ་ལི་བསྟོང་ས་འཕྲ་ན། །
བཀག་མི་ཉམས་པ་བ་སྒྲུ་རྒྱང་། །
དོ་རྩེ་པ་ལས་ལག་བརྒྱན་བཏགས། །
ཁྱིེད་ཀྱི་སྒྲུན་གྱིས་གཞིགས་ཙམ་ན། །
རྣམ་ལོ་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་ཐོབ། །
རྣམ་ལོ་ས་རིས་བསྐྱེང་བ་བྱེད། ། ༢༡ །

སངས་གྲུས་བསྟན་པའི་ལོན། །
རིན་ཆེན་པོ་དོག་སྒྲི་བོར་གནས། །
ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་རྒྱ་རིས་ཁྲུབ། །
ཉི་མ་གསལ་པའི་འོད་འབྲུ་བ། །

མྱེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཀའ་ ॥
 གཡོན་བསྐྱུས་གཡས་བརྒྱང་ཞབས་གཅིག་གིས་ ॥
 དེ་མཉན་བཀའ་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
 དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་གོ་ ॥
 བྱིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བསྐྱོམས་པ་གྱིས་པས་ ॥
 སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ॥
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ནས་ཡོད་ ॥ ༢༠ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ॥
 ཉགས་ཚལ་ཕྱུག་གྱིས་མཚོན་ཆས་བརྒྱང་ ॥
 འིན་དུ་འཛིགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ ॥
 ཉམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་ལག་གཏུང་བུ་ ॥
 དེ་ནམས་འཛིགས་ཆེ་སྐྱུལ་དུ་མཐོང་ ॥
 ཀྱེ་མའི་ཁྲིས་ནས་སྐྱུག་པར་བྱེད་ ॥
 ལོད་པའི་སྐྱེ་ནི་འིན་དུ་འཛིགས་ ॥
 མ་ཐུངས་པ་ལི་སྟོན་པ་བྱེད་ ॥
 རོ་ལངས་དྲིང་དྲིང་གསལ་ནི་བརྟུང་ ॥
 འཛིགས་ཆེན་ཅེད་མོ་སྐྱེ་ཆེན་སྐྱུག་ ॥ ༢༡ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ་ ॥
 སྐྱོལ་མའི་བ་སྐྱེ་དེ་རི་ལས་ ॥

འཇིག་རྟེན་པ་དེ་འཛོ་བར་བྱེད །
 བདེ་བར་གནས་པ་ཚངས་པ་དང་ །
 ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ །
 དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལྷ་ལ་སོགས །
 ལྷ་དང་མི་དང་བྱུ་བ་ཤོ་དང་ །
 དྲི་རྩ་གཞོན་སྦྱོན་སྦྱུང་ནམས་དང་ །
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བའི་འཁོར་མོ་ཡང་ །
 བསེད་བདེ་གཤེགས་ཁྲིམ་དེར་གནས །
 གྲུ་མ་རབ་དུ་རྩུ་འདྲུལ་རྟེ །
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱུག་བྱས་པ །
 གྲུ་མ་འབུལ་ནི་འབུལ་གནས་པ །
 ལྷ་ཚོགས་ལྷ་སེད་དངོས་པོ་ནི །
 གྲུ་མ་སྐྱོལ་མ་ཁྲིད་ཡིན་ནོ། ། ༢༩ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེའོ་བལ །
 རྒྱ་སྐྱེགས་དང་ནི་སིན་དུ་ར །
 དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྷར །
 དཔལ་ལྡན་ཨིན་ནི་ལ་འདྲ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེའོ་བལ །
 འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་དུབས་དཀར་འདྲ །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག་།
 ཁྱིད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་མཐོང་། །
 ་ཤེལ་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཞུགས། ། ༢༩ །
 ཡི་ཤེས་མར་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན།
 དེས་ནི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་། །
 དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དབང་པོ་གཅིག་།
 དེས་པར་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།
 བྲངས་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས། །
 ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྤྲོས་ཀྱིས་མཁྱེན།
 བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི།
 བྱ་རོག་ཁ་འདྲའི་སྦྲ་དང་ནི།
 རླུག་བསྐྱེལ་ཚད་པས་བྱས་ཅས་ན།
 དེ་སྦྱོས་ན་ཚ་བྱང་ཅས་ན།
 བདག་གིས་པོ་རོག་སྦྲ་བཞིན་བདོན། །
 བཞན་གྱི་སེམས་ལ་བཞན་གང་རྒྱ། ། ༣༠ །
 བདག་གིས་རྒྱས་པའི་དོན་འདི་ནི།
 མ་རྒྱས་གོང་དུ་རྒྱག་པར་མཁྱེན།
 ཁྱིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ནི།
 བདག་གིས་ལྷ་བ་དོན་མེད་སྐྱིང་། །

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།
 ཉེ་བའི་གཉེན་གྱི་སདུན་དུ་ནི།
 དུག་དག་སྐྱབས་པ་སྐྱུ་པ་པ་བཞིན།
 སྐྱབས་པ་སྐྱུ་པ་དོན་དེ་གཤམ་གྱང་ནི།
 རང་སྐྱེང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན། ༡༧ །

མཚན་འདོགས་དགའ་བ་རྒྱ་མཐོ་ཉིད།
 རབ་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་མཐོ་ཆ།
 གུ་ས་མཛེས་སེམས་འཛིགས་བར་ཏུ།
 གད་པ་ས་ངག་ཡི་གེས་གནང་བར་ཏུ།
 སྐྱེང་ཆེ་ཆེན་སོ་བྱིང་ཉིད་གྱིས།
 སུན་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་སྐྱེད།
 ཁྱིམ་གྱི་བསྟོན་པའི་ཚུ་དེས་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ནི་གཏང་བར་བཀུས།
 མཚན་མཛེས་བྱང་ས་གཞི་སྐྱེད་དོ།
 བསྟོན་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།
 འཇམ་བུ་ཐོབ་པ་ཡོང་བར་སྐྱོད། ༡༨ །

རབ་དུ་བསྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཆ།
 བདག་གིས་བསོད་ནམས་བཤད་མི་གཤམ།

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་གྱིས་ནི།
 འཇིག་རྟེན་བ་ཀུན་དོན་གྱུ་བ་ནས།
 གོལ་པའི་བདེ་བ་སྲོང་བར་ཤོག།
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ།
 དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀའ་ཤིས་གྱིས།
 དེ་བཀའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི།
 བདེ་བ་ཤེགས་སྲས་ཀྱི་ས་རིས་ཡིན།
 བདེ་ནས་བདེ་ཅུ་འགྲོ་བ་ཀུན།
 སྐར་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤོག། ༣༧ །

མེ་དོག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

སྟོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཚན་པ་
 རྫོགས་སོ།

NOTE.

Page		for		read	
१३			क्षुध		क्षय ।
"	१३	"	क्षाम	"	क्षाम ।
"	१७	"	सदस्य	"	सदस्य ।
"		"	मद	"	मद ।
"		"	दस्य	"	दस्य ।
"	७०	"	क्षाम	"	क्षाम ।
"	७२	"	विषय	"	विषय ।
"	७३	"	दिग्दर्शन	"	दिग्दर्शन ।
"	७५	"	क्षि	"	क्षि ।
"		"	मन्त्रमन्त्र	"	मन्त्रमन्त्र ।
"	७०	"	सर्व	"	सर्व ।
"	७०	"	क्षि	"	क्षि ।
"		"	सर्व	"	सर्व ।
"	७७	"	क्षि	"	क्षि ।
"	८२	"	क्षि	"	क्षि ।

TRANSLATION.¹

1

Reverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

¹ I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

therein, being numbered among them. Unequaled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

"Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be"—this determination, of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkst thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

10

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

11

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkling by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

12

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

! Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dote of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

as it were, the canopying beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

of thine; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy for mankind.

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvati and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokēvara.

INDEX

OF

TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT EQUIVALENTS.

Words.	ग	Page
गुँउँके'वद'दके'व	राटोति	८४
गुँन वळं	१७
गुँन'दु'व'भुँके'उँद' उव'वित्त	१७
गुँन'द'मा'द आ'न'द	८७
गुँन'भा'भुँके' वळं'व	८४
गुँन'द'मा'भुँके' वळं'व'व	८४
गुँन'द' वळं'व'व	१३
गुँन'द' वळं'व'व	१४
गुँन' व'पि १३, १७, १८, १७, ८४	
गुँ १७, १८, ८८, ७७, ७३, ७७, ७७	
गुँ' १३, १८, १८, ८८, ८७, ८४, ८७, ८८, ८८, ८८, ८८, ८८, ८८		
गुँ' व'वो	१७
गुँ' व'व	८३
गुँ' व'व	८३
गुँ' व'व	८३

Words.		Page
वृत्त	७४
वृत्तसंज्ञा आद्यत	...	७४
वृत्तस्य वक्तव्य	...	७७
वृत्तस्य अन्वय	...	४७
वृत्तस्य वद	...	७७
वृत्त आद्य	...	७७
वृत्तस्य प्रथम	...	७७
वृत्त रचित	...	४७
वृत्तस्य रचना	...	४७
वृत्तस्य रचित	...	७२, ८२
वृत्तस्य प्रथम	...	८७
वृत्तस्य अन्वय	...	८७
वृत्तस्य धर्म	...	७२
वृत्तस्य कर्म	...	७७
वृत्तस्य लक्षण	...	७४
वृत्तस्य उद्देश्य	...	७२
वृत्तस्य अन्वय	...	७२
वृत्तस्य वद	...	४७
वृत्तस्य वदस्य वद	...	४७
वृत्तस्य उद्देश्य	...	७२
वृत्तस्य वद	...	७७

Words.				Page
ॐ नमो	८९
ॐ नमो भद्र	९४
ॐ नमो	१०५
ॐ नमो	९२
ॐ नमो	१०
ॐ नमो	९०
ॐ	११
ॐ नमो	१०
ॐ नमो नमो	९१
ॐ नमो	९४
ॐ नमो	१३
ॐ नमो	१०
ॐ नमो नमो नमो	१०
ॐ नमो	८१, ८०
ॐ नमो (image)	८३
ॐ नमो	१०
ॐ नमो	९१
ॐ नमो	१०
ॐ नमो	९१
ॐ नमो	१३

Words.	Page
ལྷོ་བུ་ཀུན་ལ་ ..	71L
ལྷོ་བུ་ལ་ལྷོ་བུ་ན་ འདྲེན་ལྷོ་	70
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ལྷོ་ ..	72
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	72
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ལྷོ་ ..	72, 73
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་ ..	70
ལྷོ་ལྷོ་	73
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	73
ལྷོ་བུ་ལྷོ་	74
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་ ..	76
ལྷོ་བུ་ལྷོ་	76
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	73
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་ ..	71
ལྷོ་བུ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་ ..	72

ལ

ལ ལྷོ་	75, 76
ལ ལྷོ་	72
ལ ལྷོ་	74

Words.		Page
सर्व हिम	१७
सर्वे काम	११३
सर्वेन्द्रिय गृह	११३
सर्व गेह	१७
सर्व वेद्य	५०
सर्वत्रैक बहुवैति	५०
सुसुप्त	१५, १११
सुभ	१०, ८०
सुभा	१८
सुप्त पूर्व	११३
सुप्त कवि	५३.
सुप्तो मयि	८८
सुप्तो मया अस्मि	१४
सुप्त गर्भ	५०
सुप्तद्वय अनुराग	८१
सुप्तद्वय विशेषण	८५
सुप्तद्वय विशेषात्	१७
सुप्त ज्ञान	८१
सुप्त ज्ञापि	४३
सुप्तद्वय आकाश	८३

Words.		Page
सुप्त-सङ्घात विष्णु	८०
सुप्त गृह	८०
सुप्त-सप्त अन्तःपुर	७२
सुप्त तद्	८६, ८७, ८७, ८८
सुप्त ते	८२
सुप्त तम्	१७
सुप्त तव	१२
सुप्त-श्री युष्मत्	१०
सुप्त-श्री तव	१२
सुप्त-श्रीस त्वं	८६
सुप्त-सर्वज्ञ-सर्वज्ञ तन्माद्य	१६
सुप्त-स्य त्वयि	८०, १२
सुप्त-स्य त्वां	१२
सुप्त-स्यस्य त्वत्तः	१६
सुप्त कुटिल	८२
सुप्त-स्य दोजा	८७, ७०
सुप्त तम्	१४, १६
सुप्त त्वां	८७, १०
सुप्त भवती	१८
सुप्त युष्मत्	७७

Words.			Page
མྱོད་ལམ་	50, 70, 74, 76 44
མྱོད་ཀྱི་ལའོ་བ་
མྱོད་ཀྱི་ལབ་	50, 44
མྱོད་པདྨ་ལྷུང་བྱེད་པ་	འཕྲུལ་འཕྲུལ་	...	50
མྱོད་ལ་ལམ་	77
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་པ་	ལུ་ལུ་	...	52
མྱོད་ལ་སྤོ་ལམ་	11)
མྱོད་ལྷོ་ལྷོ་	འཕྲུལ་	...	50
མྱོད་ལྷོ་ལྷོ་པདྨ་	འཕྲུལ་འཕྲུལ་	...	50
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	44
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	52, 54
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	50
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	52
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	52
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	74
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	47
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	76
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	52
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	50
མྱོད་ལ་ལོ་སྤོ་སྤོ་	72

Words.				Page
ଆମର କୌତୃ	୬୭
ଆମରାଂଦୟ ଦୁର୍ବିବନ୍ଧ	୧୭
ଆମରାଂସ ବିରକ୍ତ	୬୭
ଆମରାଂସ ବ୍ରହ୍ମ	୮୬
ଭାସ୍କରାଂସଂସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଯୋଗ୍ୟତା	୧୮
ଭାସ୍କରାଂସ ବିନି	୮୧
ଭାସ୍କରାଂସ ବିନି	୮୬
ଭାସ୍କରାଂସ ବିଜ୍ଞାନ	୬୦
ଭାସ୍କରାଂସ ବଳ	୧୨
ଭାସ୍କରାଂସ ଦିନା	୧୭
ଭାସ୍କରାଂସ ଆବର୍ତ୍ତ	୬୦
ଭାସ୍କରାଂସ ମହତ୍ତ୍ୱ ଆବର୍ତ୍ତ	୧୮
ଭାସ୍କରାଂସ ବଳୀ	୧୧

ସା

ସାମୁଦ୍ର କର୍ମ	୧୮
ସାଂସ	୧୭, ୮୦
ସାଂସ	୧୪, ୬୦
ସାଂସ	୮୧
ସାଂସୀ ବଳ	୬୦

Words.			Page
གང་ཕྱིར་ བཟུམ་པོ་	44
གང་པོ་ ལྷན་པོ་	57
གང་ཞིག་ བཟུམ་པོ་	51
གང་ལྟར་ བཟུམ་པོ་	45
གངས་ ལྷན་པོ་	50
གངས་ ལྷན་པོ་ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	100
གང་ ལྷན་པོ་	100
གཟུང་ ལྷན་པོ་	111
གྱི་	12, 15, 12, 57, 52, 50, 55, 70, 72, 77		
གྱིས་	... 12, 15, 57, 52, 51, 54, 70, 71, 72		
གྱིས་ ལྷན་པོ་	52
གྱིས་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	75
གྱིས་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	77, 50
གྱིས་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	12, 13
གྱིས་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	51
གྱིས་ ལྷན་པོ་ ལྷན་པོ་	54
གྱི་	12, 13, 10, 11, 52, 70, 71, 75, 77		
གྱིས་	12, 10, 15, 11, 50, 10, 72, 74, 76		
གྱི་	77

Words.				Page
पुत्रुर्त्तं	७२
पुत्रदुःसंयोग उद्धृत		१०
पुत्रदुःसंयोग उद्धृत	४०
पुत्रो कर्मर	७०
पुत्राया वदन्	१०
पुत्रस्यै गणना	८१
पुत्रौ गौत्रा	४०
पुत्राय निश्च	८३
पुत्रायायै सुखत्	१२
पुत्रो पुत्र	७१
पुत्रोऽपि पुत्र	७०
पुत्रोऽपि पुत्रो आमुक्ति	८०
पुत्रोऽपि पुत्रोऽपि आङ्गयमान	८१
पुत्रोऽपि करिन्	७०
पुत्रोऽपि हभ	८३
पुत्रोऽपि दलिन्	७३
पुत्रोऽपि क्लेशो प्रतिगज	८१
पुत्रोऽपि क्लेशोऽपि गजन्	८१
पुत्रो क्लेश	८३
पुत्रो दीप	४०

Words.			Page
श्रीरघु वेङ्ग	७१
श्रीरघु विद्युत्	७१, ७१
रघुनाथ पूर	७२
रघुनाथ सुदित	१७
रघुनाथ मन्दि नन्दन	१७
रघुनाथ मन्दि मन्दि	११
रघुनाथ मन्दि उदय	७६
रघुनाथ मन्दि	७७
रघुनाथ मन्दि कल्याण	८१
रघुनाथ मन्दि अयस	८८
रघुनाथ मन्दि	७३
रघुनाथ मन्दि	७३
रघुनाथ मन्दि	७३
रघुनाथ मन्दि	७३
रघुनाथ मन्दि	१७
रघुनाथ मन्दि	११
रघुनाथ मन्दि	७२
रघुनाथ मन्दि	७७
रघुनाथ मन्दि	८७
रघुनाथ मन्दि	८३

Words.		Page
वस्तुसंकेतं मोह	१७
वस्तुं आकाश	७४
वस्तुं अलङ्कार	७२
वस्तुस्य घात	७५
वस्त्रेण स्फुटित	७३
वस्त्रेणस्य भाषमाण	८१
वस्त्रेणस्यै दत्तमाधुष्यं	७७
वस्त्रेण्य ऊर्ध्वं	१५
वस्तुस्य लोका	१७
वर्षो शिरः ११, ७१, ७८	
वर्षोऽय उपरि	७३
वर्षेण्युपुस्य नाथीकृत्य	१७
वर्षेण्यस्यैः अनाथ	१७
वर्षेण्य कथं	७४
वर्षेण्य मल	७३
वस्तुस्य लोका	१७
वस्तुस्य वनत्	७८
वस्तुस्यैः आपूर्णमान	८०
वस्तुस्यैः अतत्	७३
वस्तुस्यैः अतीवमान	७१

Words.			Page
འགྲུར་ཟམ་པེ	56
འགྲུར་ལམ་ལམ་པེ	114
འགྲུར་འབྲེལ་པེ	21
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	14
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	50
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	57
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	10
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	54
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	66
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	52
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	52
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	12
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	54, 55
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	54
འགྲུར་ལྗོངས་ལྟེང་ལྟེང་ལྟེང་	56

Words.				Page
कुंभार	४७
कुंठेक विपुल	४८
कुंठेके अन्वि	८७
कुंठेके सिन्धु	८७
कुंठेकेषु लाला	१७
कुंठेकेषु मर	८२
कुंठेकेषु प्रमर	८२
कुंठेकेषु आरात्	७३
कुंठेके विभूषा	७७
कुंठेके उद्भव	७७
कुंठेके अलङ्कार	७७
कुंठेके अवतंस	८०
कुंठेकेषु अक्षरक	८०
कुंठेके पूर्वमात्र	७७
कुंठेके अन्त	७२
कुंठेके मट्टर	८०
कुंठेके अक्षर	८७
कुंठेके	८७
कुंठेके अक्षर	७७
कुंठेके अक्षर	४४

Words.				Page
भ्रुं वन	५५
भ्रुं धारा	५१'
भ्रुं कर्मण्य वनत	४१'
भ्रुं कर्मण्य अत्रुवन्	५८
भ्रुं क्वु अविरेक	१७
भ्रुं कुल	५८
भ्रुं मांमः पुं निवृत्तै	५१
भ्रुं माया	४८
भ्रुं माया	५६
भ्रुं मां स्यात्	४७
भ्रुं नाद	४६, ४७
भ्रुं नाद	४७
भ्रुं नाद वावाट	५४
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	१६
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	५७
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	६६
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	४६
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	६४
भ्रुं न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां न्नां	६२

Words.			Page
སྒྲོལ་མ་སྐུ་མཉམས་ བཟོ་བྱེད་	20
སྒྲོལ་མ་ ལྷོ་ལྷོ་	24
སྒྲོལ་མ་ འཇམ་མཁའ་	17, 54
སྒྲོལ་མ་ འཇམ་མཁའ་	12, 14

50

ང་ཉིད་ ལམ་	14
ང་ལྟུང་ མཉམས་	16
ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ བཟོ་བྱེད་	50
ངན་བསམ་ རུ་ལོ་ལོ་	10
ལྷོ་ལྷོ་ ལམ་	25
ཏུ་བ་ རའི་ལོ་	10
ཏུ་བའི་ཤེན་ལྷོ་ལྷོ་ ལམ་ལོ་ལོ་	12
ཏེ་མཉམས་ ལམ་	12
ཏེ་མཉམས་ ལམ་	22
ཏེ་མཉམས་ ལམ་	22
ཏེ་མཉམས་ ལམ་ (wonderful)	22
ཏེ་མཉམས་ ལམ་ ལོ་ལོ་	112
ཏེ་མཉམས་ ལམ་	50
ཏེ་མཉམས་ ལམ་	10

Words.				Page
दोस कटक	९१
दोस तट	१०
दोस तटी	१०
दण्डस्य विकट	१०
दण्डस्य मधुर	८९
दोसास्य भाव	८३
दण्डे धृत	१९
दोसस्य दोषोपनिन्द	अभ्यर्षित	१४
दोसस्य दोषोपनिन्द	अभिमत	१९
दोसस्य सुख साक्षात्	८४
दोसो करम	१८
दोसस्य चामर	१०
दोसस्य पाक्	११
दोसो नील	८९
दोसो श्याम	१३

ठ

ठठो केलि	८१
ठठो दोषोपनिन्द	८३
ठठ	१४, १९, १०, ९१, ९३, ९३, ९१, ११९, ११०, ८०			

Words.			Page
ཅི་དང་ཅི་ཀི་ཀི་	੪੨
ཅི་ཡིར་ ཀ་མ་ལ་	੪੭
ཅི་ཡང་ ཀ་ཤིབ་	੪੪
ཅིང་	੮੩
ཅེས་ དམི	੪੪
ཅོ་དོ་ ཀེམ་	੭੪
ཅོ་དོ་ ཀེམ་	੭੪
ཅོད་པན་ མའོ་ཤི	੧੦
ཅོད་པན་ ལུ་ཤུང་	੪੩, ੭੦
གཅིག་ འུ་	੭੭, ੭੦, ੮੦
གཅིག་ལུ་ འུ་	੪੧
གཅིག་ལུ་ འུ་	੮੮
གཅིག་ལུ་ འུ་	੮੪
གཅིག་ལ་ འུ་	੪੭
གཅོད་པ་ འུ་ཤི་ཤི	੮੭
གཅོད་པར་བཤིད་ འུ་ཤི་ཤི	੪੮
བཅས་ འུ་	੮੭
བཅས་ འུ་	੭੮
བཅས་ལུ་འུ་ འུ་	੪੩
བཅས་འུ་ འུ་	੭੭

Words.				Page
ସଠିଈକ୍ଷ ଓସକ୍ଷୁକ୍ଷ	୬୪
ସଠିଈଈକ୍ଷକ୍ଷ ଭଗବତି	୪୯
ସଠିଈଈକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ ଭଗବତୀ	୪୯
ଠିଈକ୍ଷ ଆକ୍ଷ	୪୨

ଠ

ଠ ଠକ୍ଷ	୮୭
ଠଠକ୍ଷ ଭଗବତ	୮୮
ଠଠକ୍ଷ ଭଗ୍ନ	୪୮, ୪୯
ଠଠକ୍ଷ କଳା	୮୭
ଠକ୍ଷ ଭିକ୍ଷ	୪୯
ଠକ୍ଷକ୍ଷ ଆକ୍ଷ	୬୮
ଠକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ ପକ୍ଷ	୬୮
ଠକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ ଭଗ୍ନକ୍ଷ	୪୯
ଠକ୍ଷ କିଠ	୪୨
ଠକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ	୬୭
ଠକ୍ଷ ବର୍ଷ	୬୭
ଠକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ ଭଗ୍ନ	୪୮
ଠକ୍ଷକ୍ଷକ୍ଷ ଭୀକ୍ଷ	୬୭
ଠକ୍ଷ ବେକ୍ଷ	୬୬

Words.				Page
कु मङ्गल	७८
कु उदक	७८
कु जल	७९
कु बलिल	७८
कु अश्वः	५१, ७८, ८८
कु मङ्गल अश्वि	५०
कुर्वो नदी	५१
कुर्वेक जलद	५१
कुर्वन् युवति	७०
कुर्वन् भार्या	७२
कुर्वन्कुर्वो वरयुवति	७०
कुर्वन्कुर्वो जलद	७८
कुर्वन्	५१
कुर्वन् उद	७२
कुर्वन् उद	५८
कुर्वन् महा	७७
कुर्वन् महात्	७१
कुर्वन् महा	८२
कुर्वन् अघिकत	८८
कुर्वन् आश्व	७५, ७९

Words.			Page
ཚོས་ཀྱིན་ རམ་ལྷ	62
མཚེ་བ་ རྒྱལ	62
མཚེ་བ་ རལ	72
མཚོག་ བཟང	77
མཚོག་ ལམ	77
མཚོག་ བཟ	64, 70, 72
མཚོད་པ་ བུ་མ	78
མཚོད་པ་ མཐམ་མོ	78
མཚོད་པར་བལྟེན་ མམ་མཚོ་མམ་མི	72
འཚར་ཀ་ རལ	77, 60
འཚར་ཀ་ མའི་མཚལ	60
འཚི་བདག་ མམ་མ	67
འཚི་བར་འབྱུར་ མམ་མམ་མམ་	74

F

འཚི་བར་ མམ་མ	74
འཚི་བར་ མམ་མམ་མ	76
འཚི་བར་ མམ་མམ་མ	78
འཚི་བར་ མམ་མམ་མ	65
འཚི་བར་ མམ་མམ་མ	78, 60

Words.

...	୧୭
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ଲୋକେଶ୍ଵର	୧୪, ୧୫
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ତ୍ରିଲୋକ	୧୦
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ତ୍ରିଲୋକ	୨୪
ଅହିମାନ୍ୟତା ଧୀର	୧୭
ଅହିମାନ୍ୟତା ଅଧ୍ୟ	୬୫
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ବିକାଟ	୬୭
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ	୬୮, ୭୫
ଅହିମାନ୍ୟତା ଅନୁଷ୍ଠାନ	୨୪
ଅହିମାନ୍ୟତା ଅନୁଷ୍ଠାନ	୧୭
ଅହିମାନ୍ୟତା ଲୋକ	୬୦
ଅହିମାନ୍ୟତା ବିସ୍ତାପ	୪୫
ଅହିମାନ୍ୟତା ପ୍ରହାରୀ	୪୫
ଅହିମାନ୍ୟତା ହଳୀ	୭୭
ଅହିମାନ୍ୟତା ପାଟି	୭୭
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ ପାଟିଆତ
...	୪୫
ଅହିମାନ୍ୟତା	୭୭
ଅହିମାନ୍ୟତା	୭୭
ଅହିମାନ୍ୟତା-ସ୍ତୁତୀ-ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ	୭୭

Words.				Page
ཉལ་བ་	विशाल	30
ཉི་མ་	तिग्मांश	१२
ཉི་མ་	भास्व	७३
ཉི་མ་	दिवस	१२
ཉི་མ་	अर्क	११, ८०
ཉི་མ་སྟེང་གི་	प्रतिदिवस	११
ཉི་ཚེན་	अवकाश	८०
ཉི་ཚེན་	अन्तर्का	१३
ཉིད་	एव	१२, १६, १७
ཉིད་	ता	६०
ཉིད་ལྟེན་	दिवस	६१
ཉི་བར་བཞག་པ་	उपस्था	८०
ཉི་བར་བཞེན་པ་	उपलेश	६०
ཉི་བར་ལྟེན་	उपगृह	६१
ཉི་བར་སྒྲུབ་པ་	उपनि	७१
ཉི་བར་བསྐྱེད་པ་	उपदेष्ट	८१
ཉི་བར་སྐྱེད་པ་	उपचार	७०
ཉི་བར་བྱས་	दुष्कृत	१०
གཉིད་	निद्रा	७३
གཉིས་ཀྱི་	उभय	६१

Words.			Page
གཉིས་འབྲུང་ རིག	57, 70
གཉེན་ བལྟ	57, 72
གཉེན་འདུན་ བལྟ	65
བརྗེས་བཤིན་ལ་ ལ་མཚམས་	70
བརྗེན་ མཚོ	66
རྗེད་ ལམ	70
རྗེད་པ་ བྲུང་	75
རྗེད་པར་ མ་ཕུལ་ (= མ་ཕུར་)	77
རྗེད་ ལྷུང་	77
རྗེད་ཀྱི་ ལྷུང་	78
རྗེད་ཀྱི་ ལྷུང་	78

ཏ

ཏ	...	10, 12, 50, 51, 52, 70
ཏི	...	70
ཏེད་པ་ མཚོ	...	76
ཏེས་མཚོ	...	70
ཏེར་ རིག	...	71
ཏེར་མ་ རིག	...	62
ཏེབས་ཀྱི་ རིག	...	59

Words.			Page
བཀོད་མ་སྤྱོད་པ་	वलिभुज	...	८४
བརྟམས་པ་	वज	...	८७
བདང་སྐྱོམས་	उवेद्या	...	१७
བདེ་བ་	वज	...	७८
བདེ་བ་	सुख	...	१३
བདེ་བ་ལྟམ་	आवृत्त प्रकाश	...	७०
བདེ་བ་	घोत	...	७७
བདེ་བ་	उद्भाष्य	...	७७
བདེ་བ་པ་	उत्पत्ति	...	१७
བདེ་བ་	विर	...	८३
བདེ་བ་པ་	घोत	...	८०
བདེ་བ་	आलम्बि	...	७७
བདེ་བ་	रंजित	...	७३
བཀོད་པར་བཤུར་	तजनि	...	७४
བདེ་བ་པར་བཤུར་	जये	...	१३
བདེ་བ་	आलोक	...	१३
བཤུར་	लोज	...	८८
བཤུར་ལྟམ་	लंका	...	८८
བཤུར་པ་	वृत्तिपर	...	७०
བཤུར་པ་	वृत्ति	...	१७

Words.				Page
བསྐྱོད་པ་ བྱུ་མི	୪୨
བསྐྱོད་པ་ ལོ་མ	୪୧, ୫୩, ୫୪
བསྐྱོད་པ་ ལོ་མ་མཚན	୫୫
དྲ་ ལུ་མ	୪୨
དྲ་ ལུ་མ	୪୨
དྲ་ ལུ་མ་ ལོ་མ	୫୫
དྲ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୪୫
ལྷ་ ལོ་མ་	୪୬
ལྷ་ ལོ་མ་	୫୬
ལྷ་ ལོ་མ་	୫୬, ୫୭, ୫୮, ୫୯, ୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦
ལྷ་ ལོ་མ་ ལོ་མ་	୬୦

མ

མ་ ལོ་མ་	୫୫
མ་ ལོ་མ་	୫୫
མ་ ལོ་མ་	୫୫

Words.				Page
ཤོས་ རྒྱུ་	੪੭
ཤོས་ཚམས་ རྒྱུ་	੪੨
ཤོས་པ་ རྒྱུ་	੫੦
མཐའ་དཀར་ བཀའ་	੪੯, ੪੪
མཐའ་མེད་ རུའ་	੫੪
མཐའ་ཡས་ ལུགས་	੪੨
མཐོལ་ བཀའ་	੪੦
མཐུ་ རྒྱུ་	੪੪
མཐོ་ལ་ ལུགས་	੫੭
མཐོ་རིས་ ལུགས་	੪੦
མཐོ་རིས་ ལུགས་	੪੨
མཐོ་རིས་ལ་བཀའ་ ལུགས་	੪੨
མཐོང་ རུའ་	੪੪
མཐོང་ རྒྱུ་	੪੨
མཐོང་བཞིན་ རྒྱུ་	੪੫
མཐོན་མཐོང་ ལུགས་	੪੦
མཐོན་མཐོང་ ལུགས་	੪੦
འཕྲུལ་པ་ ལུགས་	੪੭
འཕྲོན་ལེན་ ལུགས་	੫੦
འཕྲོར་ཤོས་ཏེ་ ལུགས་	੪੭

६

Words.				Page
ददा	१३, १८, १९, १८, ५०, ५१, ५२, ५३, ५४, ५५, ५६,			
				५७, १०, ११, १२, १६, ६१
ददा अनेक	५५
ददास्य भविष्य	६६
ददास्यद्वय भविष्योक्त	६६
ददास्यस्य षट्	७०
ददः	१८, १९, १०, ५१, ५२, ५५, ५६, ५७, ७१, ७२, ७३,			
				७५, ७७, ७८
ददः च	१७, १८, ६९
ददात् किं	१८
ददात्तस्य प्रतिष्ठा	१९
ददात्तस्य प्रथम	६५
ददात्तस्य	७१
ददात् वा	६९
ददात्तस्य अन्त	१९
ददात्तस्य कर्तृ	७९
ददात्तस्य कर्तृ	७१
ददात्तस्य विद्याल	७६

Words.				Page
དུ	५१, ५०, ५२, ५३, ७३
དུམ ཕུམ	५०, ५२
དུམ ལའེཀ	५५
དུམ་དལ ལའེཀ	५८
དུལ བེམ	८७
དུད་པ བཟབ་	७३
དུད་པའི བེམཟབ་	८०
དུཔ་པ ལེམ	५२
དུཔ་པུ ལེམལ	५२
དུཔ་པ བེམཟ	७३
དུམ ལེམའེ	७२
དུམ་ལེམའི ལེམལལ	५८
དུམ་ལེམལ ལེམའེ	७२
དུམ་ལེམལ ལེམལལ	५८
དུམ་ལེམལ ལེམལལ	५३
དུ ལའི	५५, ८३
དུ ལའི	५३
དུ་དལ ལའི	५५
དུ ལའི	८५, ८६
དུ་ལའི ལའི	८५

Words.		Page
དེ་དག། འད	V2
དེ་ནི་ ཡམ་	LS
དེ་ནི་ མ་	SV
དེ་ནི་ མ་	LS
དེ་བཞིན་ མཇམ་	L3
དེ་ཡི་ མཇམ་	VY
དེ་ཡིས་ མེན་	L3
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ འད	VL
དེ་ལྟ་སོད་ཀྱི་ མཇམ་པེ	V3
དེ་ལྟར་ རམ་	VS
དེ་ལྟར་ན་ཡང་ མཇམ་པེ	V3
དེ་སྐྱིད་ མའམ་	VS
དེའི་ འད	V3
དེའི་དོན་དུ་ མའམ་	V3
དོ་སྐྱོ་མེད་ རམ་མི་ལོ་	V2
དོ་ཤལ་ མའམ་	VY
དོན་ རམ་	VY, V3, 217, LS
དོན་བཞིན་ མའམ་པེ	VY, VS
དོན་བཞིན་ལ་ རམ་པོ་	V3
དོན་དུ་བཞིན་ མའམ་པེ	V3

Words.				Page
བདག་གི་ མམ	༧༉
བདག་གི་ མཁུ	༧༧
བདག་གི་ མེ	༧༩
བདག་གིས་ མལའ	༧༧
བདག་ཉིད་གསོ་ ལཱ་ལྷུ་ལྷུ་	༧༩
བདག་ཉིད་ལྷུ་ལྷུ་བཞིས་ ལཱ་ལྷུ་ལྷུ་	༧༧
བདག་ལོ་བྱེད་ རྩེ	༧༩
བདག་ལྷུ་ མའུ་མུ་	༧༩, ༧༧
བདག་ལྷུ་ མཁུ	༧༧
བདེ་གཤེགས་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༩, ༧༉
བདེ་བར་གཤེགས་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༉
བདེ་བ་ཅན་ ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་	༧༉
བདེ་ལེགས་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༉
བདེན་བམ་ལོན་ མེལཱཱ	༧༩
བདེན་གསུངས་ལྷུ་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༧
བདེ་སོགས་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༉
བདེན་བའི་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༉
བདུངས་བའི་ ལཱ་ལྷུ་ལྷུ་	༧༩
བདུག་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༩
མདའ་ ལྷུ་ལྷུ་	༧༩, ༧༉

Words.				Page
མདུང་ བླམ	52
མདུང་པ་ ཡམི	54
མདུན་དུ ཕྱལ་པ་	70, 65
འདྲའ་བར་མཛོད་པ་ ལའི་ཀའ་མཚོ་	77
འདི་ ལ་ལམ་	78
འདི་དག་	75
འདི་ནི་ ལ་ལམ་	77
འདི་ནི་ ལ་ལམ་	68
འདི་ཙམ་ཞེས་པ་ རྩམ་སྐྱེ་	66
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མ་འདྲེས་པ་ ལའི་བཏེ་བཏེ་	66
འདུག་ཅིང་ རྩམ་སྐྱེ་	59
འདུན་ས་ ལ་ལམ་	58
འདྲེ་བས་པ་ རྩམ་སྐྱེ་	50
འདོད་ ལ་ལམ་	74
འདོད་པ་ ཀའ་མཚོ་	75, 78
འདོད་པ་ ཀའ་མཚོ་	76
འདོད་པ་ ལམ་	75
འདོད་པ་ ལ་ལམ་	68
འདྲ་	50, 52
འདྲི་བའི་ ལའི་ཀའ་མཚོ་	54

Words.				Page
शुभ्र	७०, ७७
शुभ्र	७०
शुभ्र	८०
शुभ्र	७०
शुभ्र	५३, ७५
शुभ्र	७०
शुभ्र	...	४०, ५०, ५१, ७३, ७५, ७७, ७८		
शुभ्र	७०
शुभ्र	५०
शुभ्र	८१
शुभ्र	४३, ५८
शुभ्र	४७
शुभ्र	४७, ५०
शुभ्र	५५
शुभ्र	४०
शुभ्र	४३
शुभ्र	८१
शुभ्र	७०
शुभ्र	४३, ४४, ४५, ७३, ८५	
शुभ्र	४४

Words.			Page
कस'कास' गगन	50, 41
कस'कास' बोमन्	40, 40
कस'अ' जातु	44
कस	50
क	१३, १३, १०, १४, १६, १७, १७, ५१, ५३, ५०,		
	५५, ७०, ७१, ७६		
क'स' लान्	४४
क'स' लान	७४
क'स' कुव	७६
क'स'स' सामर्थ्य	४०
क'स'स' शक्ति	५७
क'स'स'स' सामर्थ्य	४०
क'स' धन	५७
क'स' वित्त	७१
क'स'स' मणि	४१, ४०, ७३, ७०
क'स'स'स' निर्धन	७१
क'स'स'स' उपहृत	५७
क'स'स' स	६३, ६३
क'स'स' स्थान	६६
क'स'स' पर	५६

Words.		Page
མཁའ་ཤིང་	विशाल	50
བསྐྱེད་	प्रहार	51
བསྐྱེད་པ་	प्रहार	52
མཚན་	क्रम	50
མཚན་(?)	आटोप (?)	12
རྣམ་	शोच	50
རྣམ་	अवस्था	114
རྣམ་	पूष	52
རྣམ་གྱིས་	विक्रिया	114
རྣམ་གྱིས་ཀྱིས་	पर्याय	117
རྣམ་པར་གྱི་རྣམ་པར་	संख्या	120
རྣམ་པར་ཏུ་	मि विद्यवति	114
རྣམ་པར་མཛོད་	उद्घाटित	110
རྣམ་པར་ལྷོ་	लिङ्ग	50
རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་	विनिषय	51
རྣམ་པར་སྤྱོད་	विरचित	55
རྣམ་ཏུ་	विलस	50
རྣམ་སྤྱོད་པ་	विनिषयित	12
རྣམས་	12, 12, 12, 114, 115, 116, 50, 51, 51, 55,	
	51, 52, 52, 117, 118, 119, 110, 12	

Words.				Page
རྫོན་པོ་ བོན་མཉམ་	52
རྫོན་མཉམ་ བཟུང་	40
རྫོན་མཉམ་པོ་ བཟུང་ལྟར་	40
རྫོན་པོ་ ལཱ་ལོ་	47
རྫོན་པོ་ ལཱ་ལོ་	40
རྫོན་པོ་ལྟར་ ལཱ་ལོ་ (oily and luminous)	40
རྫོན་ ལཱ་ལོ་	50

པ

པོ་ལྟར་ ལཱ་ལོ་ ལཱ་ལོ་	60
པོ་ ལཱ་ལོ་	45
པོ་ ལཱ་ལོ་	40
པོ་ ལཱ་ལོ་ ལཱ་ལོ་	54
པོ་	47, 44
པོ་ ལཱ་ལོ་	44
པོ་ ལཱ་ལོ་ ལཱ་ལོ་	44
པོ་ ལཱ་ལོ་ ལཱ་ལོ་	50
པོ་ ལཱ་ལོ་	47, 51
པོ་ ལཱ་ལོ་	43

Words.			Page
དབལ་འབྱོར་ ལག་ལྷོ	୫୦
དབལ་ལྷོ་ལྷོ་ན་ ལོར་སྟེ་	୪୯
དུང་པ་ མུན	୫୧
ལྷོ་ལྷོ་ མའི་	୫୮
ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	୫୪
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་མའི་	୪୨
ལྷོ་ ལོ་ལྷོ་	୪୩, ୪୦
ལྷོ་ལྷོ་ ལོ་ལྷོ་	୪୦
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་	୪୦
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	୫୪
ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་	୫୦
ལྷོ་ ལྷོ་	୫୭
ལྷོ་ ལྷོ་	୫୮
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་	୫୪
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་ ལྷོ་ལྷོ་	୪୧
ལྷོ་ ལྷོ་	୫୦
ལྷོ་ལྷོ་པ་ ལྷོ་ལྷོ་	୫୫, ୫୩
ལྷོ་ ལྷོ་	୫୧

५

Words.				Page
५ पिता	४४
५कं५ पछ	४८
५सं५सिं५ अपहृष्या	५५
५मा गहा	४७
५नं५ कृत्कार	५७
५नं५सुमं५स्य सत्यद	४७
५व क्कट	५२
५मं५स ताज	८३
५मं५ पात	७७
५सं५ आवद्	४३
५सं५ देव	११
५सं५५ कार्यख्य	४७
५सं५सिं५ गह	५८
५मा दोन्	८७
५मा५सं५ वन्दित	१७
५मा५सं५ वनः	४७
५मा५सं५ वन्दर	८३
५सं५ भूवः	७७

Words.

Page

अक्षय्यं तपदि	७४
अक्षय्यं प्रसभं	७७
अक्षय्यं वृथात्	४७
अक्षय्यं सद्यः	७०
अक्षं ज्ञात	७७
अक्षिर्भिः स्वर्जव्	७०
अक्षिण्यन्तुः इति	७७

व

वसु गोमन्	८३
वसुश्रेयः प्रसद	८३
वसुश्रेयः मर	८३
वसु वृत्त	४४
वसु वृत्त	७२
वसुश्रेयः कुर्वन्	७८
वसुश्रेयः विदेव	७८
वसुश्रेयः इति	७८
वसुश्रेयः कौलम्	७७
वसुश्रेयः ज्ञाना	७८
वसुश्रेयः जी	७२, ७३

Words.				Page
མོ	੫੭
བྱབ ལ་པ་པར	੫੮
བྱབར བཀའ་པོ་	੫੯
བྱམས་པ་ རྒྱུ་ལྡན	੬੦
བྱམས་པ་འདི་ རྒྱུ་ལྡན	੬੧
བྱས་ རྒྱུ་	੫੨, ੬੬
བྱས་པོར་ རྒྱུ་	੬੯
བྱིང་པ་ མཐུ་	੫੫
བྱུང་ ལྡན	੫੭
བྱུང་ ལྡན་ལྡན	੬੦
བྱུང་ རྒྱུ་ལྡན	੬੨
བྱེ་བ་ ལོ་ལོ	੬੦
བྱེ་བ་མེད་པར་ འཛིན་ལེན་	੫੩
བྱེད་པ་དང་ལྡན་ ལ་པ་པར	੬੦
བྱེད་པར་འགྱུར་ ལ་པ་པར་ལྡན	੬੦
བྱན་ ལ་ལྡན	੬੨
བྱན་ལོ་ལྡན་ ལེ་ལེ	੬੧
བྱལ་བ་ ལེ་ལེ	੬੦
བྱིས་པ་ ལེ་ལྡན	੬੨
བྱེ་བེ་ ལེ་ལྡན	੭੭, ੬੦

Words.		Page
क्षिप्रस्य गुणित	...	57
क्षिप्रं मुञ्च	...	58
क्षिप्रं क्विन् मूढ	...	52
क्षिप्रं धी	...	55
क्षिप्रं इन्द्र	...	10, 12
क्षिप्रं योमसोम प्रकाशविनिमय	...	77
क्षिप्रं क्षुमा ईश्वर	...	16
क्षुमा दरिद्र	...	50
क्षुमाशुभ आकृति	...	50
क्षुमा दण्ड	...	17
क्षुमा निम्नतत्	...	57
क्षुमा क्वलित	...	57
क्षुमा कुं क्वलन	...	50
क्षुमा विवाक	...	77
क्षुमा विभव	...	55, 56
क्षुमा विभूति	...	50
क्षुमा कट	...	57
क्षुमा क्वल	...	77
क्षुमा क्षुमा क्षुमा क्षुमा क्षुमा	...	52
क्षुमा क्षुमा क्षुमा	...	57, 16

Words.			Page
सुसुप्तस्य सफलता	४४
सुसुप्तस्य बन्धि (connection)	६८
सुसुप्तस्य भेदात्	६८
सुसुप्तस्य अटवी	७२
सुसुप्तस्य बोधि	७६
सुसुप्तस्य वेला	४०
सुसुप्तस्य जन्मत	७१
सुसुप्तस्य भोग्य	६०
सुसुप्तस्य अट	४२
सुसुप्तस्य अट	७२
४			
सुसुप्तस्य	४०
सुसुप्तस्य	४०
सुसुप्तस्य माता	४४
सुसुप्तस्य अनिश्चय	६६
सुसुप्तस्य मन्दा	७६
सुसुप्तस्य शश	४२
सुसुप्तस्य अट	६२
सुसुप्तस्य अपभ्रत	४०

Words.				Page
མང་	62
མང་རབ་དུ་རྒྱལ་སྐབས་པ་	མང་	62
མན་ངག་	མ་	60
མཉམ་	50
མཉམ་སྦྲུལ་	50, 70
མི་	60
མི་པར་	52, 62
མི་དགའ་	མ་	77
མི་དགའ་	77
མི་དགའ་	60
མི་ཤར་	65
མི་སྐྱེས་པ་	65
མི་འཕྲོགས་	67
མི་འཕྲོགས་སྤོང་ལྡན་	མ་	67
མི་རྒྱ་	67
མི་ཚོ་	68
མི་གཞི་	52, 54, 77
མི་གཞི་	72
མི་གཞི་ལྟ་སྐབས་	72
མིང་	77

Words.			Page
दसमादसौं तेनागी			४७
दसकपय वीच			४७
दसकःच किरक			५७
दसकःच राग			४७
दसकःचउरि नौद्विच			४७
दःसु द्विचिन्			४३
दःसु च्चर			४३
दःसु मरु			४३
दःसु चिक्			४७
दःसुदःचकिमास्त्रे चिक् चिक्			४७
दःसु च्चर			५६
दःसुच भिचक्			४६
दःसुकि मन्दाकिनी			४६
दःसु . क			५३
दःसु . क			५४
दःसुचि कालक			४७
दःसुचि मचिचि			४६
दःसु च्चरनी			५३
दःसु च्चर			५४

ཅི

Words.	Page
ཅན་དན་ ལྡན་	ཉ།
ཅམ་ མམ་	ཉ།, ༧༧
ཅམ་ཡང་ ལམི	ཉ།
མཚོ་མཚོ་པ་ འབྲུག་	༩༢
མཚོ་མཚོ་ ལྷ་མོ་	ཉ།, ༧༠
མཚོ་ (ཅེ) ལམ	༩༡
མཚོ་པོ་ མམ་མོ་	ཉ།
མཚོ་པོ་ མམ་	ཉ།
མཚོ་དཔལ་ བེལ་ལམ	༩༡
མཚོ་པ་ ལམ་ལམ་མམ་	ཉ།
མཚོ་དཔལ་ ལམ་ལམ་མམ་	ཉ།
ཅི་ མཚོ་	༩༧
ཅི་པོ་ཅིང་ མམ་	ཉ།
ཅི་པོ་ འབྲུག་	༩༢
ཅི་ མཚོ་	ཉ།
ཅི་ མཚོ་	༩༡
ཅི་ མཚོ་	༩༢
ཅི་དཔལ་ མཚོ་	ཉ།

Words.			Page
ཕྱེ་བར་འགྲུར་ རྒྱུ་ལྡིག་	୧୫
ཕྱེ་མོ་ མི་ལམ་	୬୭
ཕྱེ་མོ་ ལྷུ་	୧୨
ཕྱེ་རབ་ འགྲུ་	୬୭
ཕྱོད་ ལམ་	୬୬
ཕྱུ་ལ་དུ་གསོལ་ དེ་ཅི་	୫୦
ཕྱུ་ལ་གྱི་ བེ་ལྡན་མི་	୧୧

ཚྭ

ཚྭ་ཟེང་ཅན་ བེ་ལྡན་	୧୦
ཚྭ་ལ་ བེ་ལྡན་	୧୦, ୫୨
ཚྭ་ལ་ཅན་ ལྡན་	୬୫
ཚྭ་ལ་ཅན་ ལྡན་	୬୫
ཚྭ་ལ་ཅན་ ལྡན་མཚན་	୫୨
ཚྭ་ལ་ ལྡན་	୧୬, ୧୭
ཚྭ་ལ་ ལྡན་	୬୨
ཚྭ་ལ་ ལྡན་	୧୭
ཚྭ་ལ་ལྡན་ ལྡན་	୫୬
ཚྭ་ལ་ལྡན་ ལྡན་	୧୭
ཚྭ་ལ་ ལྡན་	୫୬

Words.			Page
ཙྰ་ ལ་ལེ	57
ཙྰ་ ལ་ལེ་	70
ཙྰ་ ལེ་	62
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	77, 78
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	77
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་ (assemblage)	62
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	59
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	55
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	55
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	55
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	77
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	72
ཙྰ་ ལེ་	60
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	67
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	52
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	72
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	77
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	72
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	56
ཙྰ་ལྟ་ ལེ་	55, 57, 67

Words.				Page
निर्दोष	७०
निर्दोष	७०
निर्दोष	७६
निर्दोष	७६
निर्दोष	७७

३

निर्दोष	७८
निर्दोष	७४
निर्दोष	४०
निर्दोष	४०
निर्दोष	४०, ७६, ६०
निर्दोष	७४
निर्दोष	४२
निर्दोष	७७
निर्दोष	७२
निर्दोष	६६
निर्दोष	७२
निर्दोष	७७
निर्दोष	४६

Words.				Page
ཞེས	ੴੴ
ཞེས་ཀྱི་ རྒྱུ་	ੴੴ
ཞེས་ཏེ་ རེ་མཚན་	ੴੴ
བཞུགས་པ་དུ་བཞུགས་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་ དེ་	ੴੴ, ੴੴ
བཞུགས་ཀྱིས་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་པ་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་པ་དུ་བཞུགས་པ་ཀྱི་ དེ་ལྟར་	ੴੴ
བཞུགས་པས་ དེ་ལྟར་	ੴੴ
བཞི་ མཚན་	ੴੴ
བཞི་ལྟར་	ੴੴ
བཞི་ལྟར་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞི་ལྟར་ རྒྱུ་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞི་ རྒྱུ་ (as it were)	ੴੴ
བཞི་ རྒྱུ་ (like)	ੴੴ
བཞི་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞི་ལྟར་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་ རྒྱུ་	ੴੴ
བཞུགས་ རྒྱུ་ རྒྱུ་	ੴੴ

Words.		Page
गुण्यस्य उर आहति		५८
सुहृत्स्य मधुर (?)		७७
सुहृत्स्य (गुण्यस्य) यद्		५२
सुहृत्स्य वदत्		७०
सुहृत्स्य यद्		५३
सुहृत्स्य यद् यद्		५३
सुहृत्स्य यद्		७७
सुहृत्स्य यद् यद्		५७

२

सुहृत्		५६
सुहृत् व		५७
सुहृत् वीर		६८
सुहृत् यत्नात्		५५
सुहृत् कर		५८
सुहृत् लक्ष्मी		५३
सुहृत् कुम्भ (lustre)		६८
सुहृत् आभा		६८
सुहृत्स्य किरण	५६, ५७, ७३, ६०, ६१	
सुहृत्स्य मधुर		७३

Words.				Page
འོད་ཟེར་	धाम	८३
འོད་ཟེར་	करबच्	१७
འོད་ལྡན་	बोमत्	८०
འོན་ཀྱང་	किन्तु	८९
འོས་པ་	बर्हति	१९

ཡ

ཡང་	अपि	१३, १४, १८, ९०, ८९
ཡང་	व	१८
ཡང་	एवः	१६
ཡང་དག་	सम्बन्ध	१९
ཡང་སོང་ཞེས་ཤེད་ཅིང་	कथुतया	८७
ཡངས་	सङ्घट	७३
ཡངས་	आवत	७८
ཡངས་ཀྱི་གདང་ལྡན་	आहताद्य	७८
ཡངས་ལྡན་	विपुल	१४
ཡན་ལག་	अङ्ग	७०
ཡན་ལག་མཚོག་	उत्तमाङ्ग	१४
ཡི་	११, ९४, ९७, ७०, ७७, ७०
ཡི་གེ་	बर्ह	१०

Words.			Page
ཡིད་མཁམ་	LL
ཡིད་འོང་ཚམས་	US
ཡིས་ ༡༡, ༩༤, ༧༩, ༧༩, ༧༩, ༧༤	
ཡུན་རིང་སྐྱོད་	༧༧
ཡུམ་མ་མོ་	༧༩
ཡུམ་མ་མོ་	༧༧
ཡུམ་མ་མོ་མ་མོ་	༧༩
ཡི་ཤེས་མ་མོ་	LY, LY
ཡོངས་འདུལ་	༧༧
ཡོངས་སྐྱོད་པ་	༧༤
ཡོན་ཏན་ལུ་ ༩༩, ༧༩, LY, LL	
ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལུ་	LL
གཡམ་མ་མོ་	LO
གཡམ་མ་མོ་མ་མོ་	LY
གཡམ་མ་མོ་	༧༩
གཡམ་མ་མོ་མ་མོ་	༧༩
གཡམ་མ་མོ་	༧༩
གཡམ་མ་མོ་	༧༩
གཡམ་མ་མོ་	༧༩
གཡམ་མ་མོ་	༧༩

Words.				Page
གཤམ་ཞིང་ བཟུལ	57
གཤམ་གྱི་ ལེ་	77

3

རང་ ལ	76, 77
རང་གི་སྐྱེ་བོ་ ལུགས	77
རང་དགའ་ ལུགས	80
རང་སེམས་ ལུགས	85
རབ་སྐྱེ་ཞིང་ ལྷན	77
རབ་གཞིན་ བཤིབས	70
རབ་གསལ་ བཤིབས	80
རབ་དུ་	82
རབ་དུ་དགའ་བ་ བཟུལ	82
རབ་དུ་བརྗེས་ བཟུལ	70
རབ་དུ་གསལ་བར་ ལུགས	75
རབ་བསྐྱེ་བས་ ལུགས	77
རབ་བརྗེས་ ལུགས	70
རབ་དུ་དགའ་བ་ བཟུལ	87
རབ་དུ་མི་གསལ་ ལུགས	70
རབ་དུ་མི་བཟུལ་ལྷན་ ལུགས	85

Words.			Page
རབ་བཞུགས་ཤིང་	प्रवृत्ता	...	१३
རབ་བྱུང་	उद्भव	...	७०
རབ་བསྐྱེལ་	प्रवृत्त	...	१४
རབ་འབྱུགས་	वंशोभ	...	१७
རབ་འབྱུགས་པ་	उद्भवात्	...	१७
རབ་འབྱུགས་པ་རབ་གསལ་	सोतापमान	...	७१
རབ་འབྱུང་པ་	प्रोद्यत्	...	७१
རབ་འབྱུང་	उद्गूर्ण	...	८१
རབ་འབྱུང་	उद्भव	...	७१
རབ་འབྱུང་	उत्पन्न	...	७०
རབ་འབྱུང་	उत्पन्न	...	१८
རབ་འབྱུང་	उत्पन्न	...	१८
རབ་འཇོག་ཅིང་	विगतव	...	७८
རབ་ལྱུས་	उद्यम	...	१७
རབ་ལྗོ་	प्रवृत्	...	७३
རལ་ལྗོ་	वृत्ति	...	७१
རལ་ལ་	वृत्ता	...	७३
རལ་ལ་ཅན་	वृत्ता (?)	...	१८
རལ་ལ་	वर्ष	...	१०
རི་རྒྱལ་ས་	वृत्त	...	७३

Words.			Page
རི་དྲུགས་དག	बुधरिप	...	52
རི་ལུ་	गुटिका	...	54
རིང་དུ་	दुराव	...	72
རིང་པོ་	74
རིངས་དྲུག་པོ་	शौक	...	52
རིན་ཚེན་	रत्न	...	70, 70
རིན་པོ་ཆེ་	रत्न	...	75
རིས་	कामाव	...	74
རིས་པ་	काम	...	55
རིས་པར་	कामाव	...	74
ཅུ་	78
ཅུལ་པ་	भूति	...	54
རེ་པ་	बाधा	...	72
རེ་འདོད་	वाञ्छा	...	74
རོ་	रत्न	...	70
རོ་ལངས་	वेताल	...	72
རོ་ལ་པ་	वेला	...	70

ལ

ལ 77, 72, 70, 72, 50, 57, 54, 54, 56, 72,
72, 70, 74, 77, 74, 70

Words.			Page
अ अभि	७०
अअदवादीस एके	८३
अअस एके	८७
अअस केचित्	८३, ८७
अअोवास प्रवृत्ति	४६, ८३
अअ वाङ्	४७
अअ कर	७३
अअय वीत्	७७
अअय प्रकोट	७७
अअस अति	४६
अअस	७३
अअ'उमा'सि'व'स'सि असङ्गत्	४३
अअ'अद'द'वा'दु वङ्गः	४४
अअ मार्ग	४३
अअ'सु'द' प्रतीती	४७
अअ ...	४७, ४७, ७७, ७७, ७६, ७७, ७३, ७७		
अअ अनी	७७
अअ'अ'अ'द' कर्मान्त	७७
अ'अ' सि'दू'र	८७
अ'अ' अ'व'द'द	७६

Words.	101			Page
लुप्त तन्त्र	१२, ६१
लुप्त मूर्ति	६१, १७
लुप्त वस्त्र	६८
लुप्त अन्न	६८, १७
लैला	१२
लैलाक्षस आह्वय	६३
लैलाक्षस मित्रा	६६
लैला अन्न (bristling)	१७
लैलाय अन्न	१०
लैलायक्षस	११
लैलाय वात	१७
लैलायक्षस कालोत्त	१७

११

११ लक्ष	६८
११ लक्षेय अन्त	६३
११ लक्ष	१०
११ लक्ष	११
११	६३, ६८, १०, १७
११ लक्ष तर (greater)...	६७

Words			Page
འཇིག་རྟེན་ཡང་ཡང་	भ्रूवत्सर	...	१४
འཇིག་རྟེན་ཡུན་རིང་མ	अनतिथिर	...	१७
འཇུག་མ	वेग	...	१६
འཇུག་མ	जव	...	७०, ७१
འཇུག་པ	लक्	...	७८
འཇུག་པ་ལྟར་	८०
འཇུག་པ་ལྟར་	आटिकवव	...	८०
འཇུག་པ་ལྟར་	८१
འཇུག་པ་ལྟར་	८२
འཇུག་པ་ལྟར་	८३
འཇུག་པ་ལྟར་	८४
འཇུག་པ་ལྟར་	८५
འཇུག་པ་ལྟར་	८६
འཇུག་པ་ལྟར་	८७
འཇུག་པ་ལྟར་	८८

ས

ས	मही	...	१०
ས	भूमि	...	११
ས	भू	...	८२
ས	མ་གཤི	...	७०
ས	མ་གཤི	...	१४, ७०
ས	མ་གཤི	...	७१, १४
ས	མ་གཤི	...	८२

Words.		Page
གསལ་ལྗོངས་ རྒྱུ	51
གསུམ་ རི་	50
གསེར་	42
གསེར་ བའི་ཀར་	27
གསེར་ ཀའ་ཀར་	115
གསེར་ ཀའ་ལུ	50
གསེར་འོད་ལྗང་ལུ་ ཀའ་ལུ་ལམ་	50
གསོ་བར་ཕྱེད་ ལམ་ལམ་ལམ་	112
གསོད་ བཟའ་	51
གསོད་པ་	57
གསོལ་པ་ ལམ་ལམ་	50
གསོལ་བར་བ	57
གསོལ་པ་བར་བ་ལས་ ལམ་ལམ་	11)
བསྐྱེད་པ་ ལམ་ལམ་	11)
བསྐྱེད་ བཟའ་	52
བསྐྱེད་པ་ ལམ་ལམ་	52
བསྐྱེད་པ་ ལམ་ལམ་	40
བསྐྱེད་པའི་ ལམ་ལམ་ (cool)	57
བསོད་ལྗངས་ ལམ་	27, 28, 50
བསྐྱེད་པ་ ལམ་	50

Words.				Page
मयि दक्षि	१७
मयिमास अलित	१४

६

कुक्षिसामुद्र	७१
कु अमर	७७
कु मवत्	८३
कु सुह	११, ७७
कुर्षो देवी	७०
कुर्षो देवकन्या	७५
कुर्षात् अतिरेक	८५
कुर्षत्समा (together)	७८
कुर्षत्सि विमान	७७
कुर्षत्सि तत्पर	७७

७

कुर्षत्सि अगुह	७८
कुर्षत्सि कुबलय	७७, ७४
कुर्षत्सि हला	७८

INDEX
OF
SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

Words.	अ	Page
अ ष		१४
अग्र कद्रमुद्र		१४
अग्र कःणस		१४, ४०
अग्रलेख		४२
अक्षयकाष्ठन		४६
अक्षय धीमे		१४
अक्षि मीमा		१६, २५, ४५
अक्षोभ्य		४०
अखिल झो'व'सो'उ'		१६
अखिल झो'र'सो'		१६
अगतिक		४०
अगद झु'र'		२६
अगदवग्गुटिका		४६
अगुव ड्य'गा'रु		४०, ४८
अय मा'उ' (ठे)		१६
अय म'उ'मा'		६

Words.		Page
अयवहारी		१०
अघ झुंजाय	०
अङ्ग यङ्गयमा	२८
अङ्ग लुङ्गा	२६, ३८
अङ्ग लोङ्ग (bristling)	३८
अङ्गलिष्ठट झुंजाय	१०
अटवी अटवी	१६
अटवी अण्णालय	१६
अट्ट झुंजाय	१६
अडिम	२२, ३५
अतिक्कामणी अण्णालय	२६
अतिरेक झुंजाय	३६
अदः अदः	३६
अदवलय	३३
अदिलीय अदिलीय	०
अदित	३०
अदिततल	३०, ३०
अधम अण्णालय	१३, १५
अधामिक	१३
अधामिकतर अण्णालय	३३

Words.	Page
अधियुक्ति	४३
अधिष्णुत् ॐने	४८
अध्यावस्यन् चतुर्दश	४८
अध्यायक	४९
अध्यायिका	१
अनतिथिः चिकित्सुः	१
अनन्त मन्त्र	४९
अनवद्याही	५५
अनाथ मर्त्यमः	५
अनियत मन्त्र	४८
अनियतेयत मन्त्र	४८
अनुकम्पा चतुः	१०
अनुकराध्यायि	१०
अनुमान	१६
अनुबन्ध चतुः	१६
अनुबन्ध द्वैत	१६, १५
अनुभवति मन्त्र	५३
अनुबन्ध कर्म	५३
अनुकर्म द्वैत	१३
अनुकर्म द्वैत	१३

Words.				Page
ཡམི ཡང་	༣, ༤, ༡༦, ༣༦, ༨༩
ཡམི ཀྱང་	༥, ༨, ༡༣, ༡༥, ༢༣
ཡཔམྱེས་	༡༢
ཡཔམྱེས་ མ་སེལ་	༤
ཡཔམྱེས་ རབ་དུ་མི་གསལ་	༤
ཡཔམྱེས་ བཞིན་མེད་	༣༦
ཡཔམྱེས་ དམ་པ་མེད་པ་	༣༦
ཡཔམྱེས་ ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་	༣༤
ཡབ་ལ་ དོན་མེད་མ་	༡༦
ཡབ་ལ་ མི་སྐྱེས་པ་	༨༩
ཡམ་ བླ་	༦༦
ཡམ་ རྒྱ་གཞིར་	༡༤
ཡམ་ རྒྱ་མཚོ་	༨༥
ཡམ་ལ་	༤
ཡམི ལ་	༡༤
ཡམི་སྐྱེ་	༣༦
ཡམི་ཤལ་ལ་	༡༣, ༣༦
ཡམི་ཤལ་ མཚོན་འདོད་	༡༣
ཡམ་མཚོན་པའི་ མཚོན་པར་བསྐྱེད་	༡, ༨
ཡམ་མཚོན་པའི་ མཚོན་པར་དོན་བཞིན་	༤

Words.				Page
अर्थां देवताश्रितं च	२८
अर्चति देवाय	१२
अलङ्कार श्लेषादि	१
अलङ्कार श्लेष	२०
अलङ्कार श्लेष	३२
अभि सुन्दर	२१
अवतंस श्लेष	३६
अवतंस श्लेषश्लेषादि	३६
अवति श्लेष	३७
अवधात	२६
अवधव कर्तव्य	३८
अवधोक्तिश्च	३५, ३६
अवधम् श्लेष	०
अविद्या	१५
अविरल श्लेष	३८
अशेष श्लेष	३२
अथ ६	३२
अष्टमहाभय	३, १५, २३
अष्टमहाविद्या	३३
अथर्व ५५५ श्लेषादि...	५

Words.				Page	
असत्	དམ་པ་ས་ཡིན	६
असह्य	སྲོན་ཏུ་སེད་པ	१२
असह्य	བརྗོད་སྒྲུབ་ས་སེད	१२
असि	རལ་གྱི	१६
असि	ལགས	१३
असि	ཁོ་བོ་ལགས	१३
अस	ཁྲུག	२०, २६
अहं	ང་ཉིད	१०
अहं	བདག	७
अहार्थ	སི་འཕྲོགས	४१
अहार्थ	འཕྲོགས་སྲོད་ལྟོད་ལྟོད	४१
अहो	ཀྲི་མ	७
अजाय	ལུང	४८
आ					
आज्ञति	གཟུགས་ཅན	२१
आज्ञति	དུའི་བས་ཅན	२१
आज्ञ	རྒྱུ	२०
आज्ञ	རྒྱུ	१२, १६
आज्ञ	རྒྱུ	२५
आज्ञ	ཁྲུག	४२

Words.				Page
आचार	སྤྱོད	२६
आज्ञा	འགྲུབ	३८
आटोप (f)	མཚན (f)	१
आढलर	རྩོགས	२३
आतपत्र	གུ་གསལ	२८
आतिथ्य	३४
आत्मभरि	བདག་ཉིད་གསོ	३०, ३२
आत्मा	བདག	२९
आत्मोपशं	བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས	१०
आनन्द	ཀུན་དགའ	४७
आपद्	ཤོངས	१, ४
आपित्स	འཛིན་འདོད	२०
आपित्स	སེམས་འདོད	२०
आपुष्यमाद्य	འགོངས་ཤིང་	३६
आप्त	ཐོབ	४८
आवहयकाम	བདུང་བྱས	१७
आभा	ལོང	४३
आभोग	ཁྱིམ་གནས	४२, ४३
आर्मुक्ति	གྲོལ་བའི་བར་དུ	४८, ४९
आज्ञा	མཚན་པ	२७, २८

Words.		Page
आवत यत्न	२६
आवत दृष्ट्यादिदो	३५
आवतात यत्नसिवादिदो	२६
आवाति अमुद	८
आवः ऊँ	२८
आरम्भ ऊँ	२३
आरम्भ ऊँ	५
आराव् अरुदो	२०
आराध अरुदो	२८
आर्त	१०
आर्त अथवासा	४८
आर्थातरा	४९
आर्था अथवासा	१, ४, २२
आर्था अथवासा	१
आर्त्त अथवासा	१८
आर्त्त अथवासा	४०
आर्त्त अथवासा	२०
आर्त्त अथवासा	५
आर्त्त अथवासा	१
आर्त्त अथवासा	२१, ३८

Words.			Page
इयत्ता अर्थात्	४८
इव वलिक (as it were)	४६
इव वलिक (like)	४६
इव वलिकु	१४
ई			
ईक्षित वल्लभा	१६
ईश्वर इवमिदं	४८
ईश्वर इवमिदं	४९
उ			
उद्यम इवमिदं	४१
उद्यमः इवमिदं	१२
उद्यमिनि इवमिदं	४०
उद्यमन इवमिदं	१०
उद्यमिनि इवमिदं	२२
उद्यमन इवमिदं	४१
उद्यमन इवमिदं	२३, २४
उद्यमन इवमिदं	४१
उद्यमन इवमिदं	४०
उद्यमन इवमिदं	२०
उद्यमन इवमिदं	२२
उद्यमन इवमिदं	२२

Word.			Page
अवच्छिन्न गुणद्वयसंज्ञितं	१६
अवच्छिन्न संज्ञेयं	१६
अवच्छात संज्ञेय	११
अवच्छात संज्ञेय	११
असत् स्वभाव	१०
असत्त्व व्यभिचारी	१
असत्त्व स्वभाव	११
अतीत्यंते स्वभावस्युत्पत्तिः	१६
अनुक्त उच्यते	१८
असत्त्व स्वभाव	१८
असत्त्व स्वभाव	१०
असत्त्व स्वभाव	१६
असत्त्व स्वभाव	१०
असत्त्व स्वभाव	१०
असत्त्व स्वभाव	१५
असत्त्व स्वभाव	११
असत्त्व स्वभाव	११
असत्त्व स्वभाव	१०
असत्त्व स्वभाव	१६
असत्त्व स्वभाव	११

Words.		Page
अपचित	འཕམ་ཕམ་མམ་པ་	२६
अपच	...	२९
अपठौकित	...	२८
अपदेश	ཉེར་བཟུང་དག	४७
अपघा	ཉེ་བར་བཞག་པ་	४७, ४८
अपमा	...	२७
अपरि	སམོལ་ལ	२०
अपरि	མྱེང་དུ	२०
अपल	རྩོ་...	४३
अपविष्ट	འདུག་ཅིང་	१८
अपमेवा	ཉེ་བར་བཟུང་པ་	२६
अपहृत	...	२८
अपहृत	གནང་པ་	२७
अपाण्य	ཉེས་བུ	४८
अपागति	...	४०
अपाल	ཉེར་བྱངས་	२६
अपाल	སམ་བཟུངས་	२६
अपाधि	...	४४
अपाध्याय	...	२८
अपाय	མཁས་	२६, ३०

Words.			Page
उपेक्षा चन्द्रशुभ्रस्य	१२
उपोद्गत	२
उभय मञ्जिष्ठा	१८
उब ठेलेद	२१
उब ठेय	३२
उबो ममलि	२८
ज			
उब मञ्जिष्ठा	१२
घ			
एक मञ्जिष्ठा	२५, २८, ३०
एक मञ्जिष्ठा	३३, ३७
एक मञ्जिष्ठा	८
एका मञ्जिष्ठा	१३
एके अन्वयममिष	३१
एके अन्वय	३३
एकेक ३:३	३२
एजा अन्वय	३७, ३८
एव ३	७, १०, १२ —
एवा १२	१३
एवा १२	१३

श्री

Words.				Page .
शोध कर्मणः	१०, ४८
शोध म	२२
. क				
कञ्ज कुञ्जद्वीपः	८
कट अक्ष	१८
कट अक्षय	१८
कटक र्श	१८
कटक म्पुम्पु	१८
कटक	१६, २३
कटकभट मञ्जिरः (२)	२२
कटाक्ष कुम्भीय	१६
कटि श्रे	२८
कटिपटो	२६
कट्ट दक्षिणे	२२
कठिनाक्ष	४५
कठ अक्षि	२२
कठवपुत्र	२२
कथं द्विभुज	१३

Words.		Page
कनक कान्ति	३६
कन्दर्प अर्द्ध-स	३७
कपोलि	३८
कमलिनी यद्	३९
कर प्रथ	१
कर वेद	८
कर अण	१६
करभ ह-सि	१७
करबन् वेद-वेद	८
कराल दुर्गाय	१७
करिन् श्रद्ध-सि	३८
कबला पुष्पा-सि	७, ७७
कर्मट रक्षा-प्रथ	२८, २९
कर्मर ह-सि-सु	२८, २९
कर्मर श्रद्ध-सि	२८
कर्मर मा-सु	३७, ३८
कर्म अक्ष	२३, ३०
कर्मन्त अक्ष-सि	२९, ३०
कर्मन्त श्रद्ध-सि	२९
कला ह-सि	२७, ७७

Words.				Page
कल्प द्रव्यवशात्	६
कल्पवृक्ष	१०
कल्पान्द्रुसामघ्न	१६
कल्याण दमोपेयस्य	३७
कलाण कुन्दमूर्ति	१६
कवि	५
कक्षात् उन्मुक्त	१३
कक्षात् उन्मुक्त	६
काञ्चन मसिन्	३३
काञ्चनाम मसिन् अर्द्धवृत्त	३३
काञ्ची र्द्विभक्त	३५
काल मन्त्रेणमस्य	३३
काला मृगमस्य	३३
काला गुणमसिन्	३७
कान्दिश्रीक दुर्गादेः किञ्चिद्	५, ६
कान्दिश्रीक सुप्रसन्नमसिन् अर्द्धवृत्त	५
काम अर्द्धवृत्त	१०, १४
कामधातु	३२
कामना	१५
कार्यस्य अर्द्धवृत्त	१७

Words.		Page
काचे ठे	२५
काष्ठीर	२
काष्ठीरिक्	५०
किं ठे	१२
किं दस'उं	१६
किं किं ठे'द'ठे	५
किञ्जल्क जे'द'सु	३६
किन्तु वे'क'गु'द	३६
किरख वे'द'जे'द	२३, २४, २६, ३१
किरख वे'द'म'जे'द	३२
किरख द'स'द'य (red)	३३
किरोट	३६
कीनाथ म'पि'क'हे	२१, २२
कुच कुम	३७, ३८
कुटिल सि'म	१६
कुनपुवात	२०
कुनखान	१६
कुनवव कु'म'प	२१, २५
कुन थ'न	२०
कुन ख'र'द	१०

Words.				Page
कुच कर्कशं	७०
कुचकमूक	११
कुचम कर्कशं	१
कुचर सुम	११
कुचर कुचि	१७
कुच टोम	८
कुचकमूक	६
कुच सुम	५, ७७
कुच सुम-मीन	११
कुचला सुचि-यस	११
कुचला सुचि-यस	१६, १७
कुचा कुचि	११
कुचोट	७१
कुचि	१०
कुचिव् अप्यस	७२, ७३
कुचि तठे	७१
कुच तठे	१२
कुच तठे	१२
कुचि कुचि	१५, ७०
कुचो सुच	१६

Words.				Page
कोट्ट ईद	१८
कोट्ट आस	१८
कोट्टाङ्गखान	१९
कोलाहल झेवासा'प'पु'प	४१
कोष अईद	४२
कोषभट्ट अईद'अईद	४२, ४३
कोष्ठक	४२
कम रिया'प	४३
कम अक'क	४०
कमाव रिया	१४
कमाव रिया'प	१४
कमि	२६
कोङ्काल कु'प'प'पु'प	४७
कोङ्काल कु	४७
कोङ्काल कु'प'प	४२
कोङ्कालकु'रि'डी	४६
कु'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'प'p	४०
कोष प्रो'प	६
कोष प्रो'प	१०
कोष प्रो'प'प'प'प'p	१०

Words.		Page
चबं क्तुः	१७
चबेन क्तुः	१७
चत क्तुः	५
चत क्तुः	२६, २७
चतनचन क्तुः	५
चान्ति	१७
चाम क्तुः	२२
चौर क्तुः	७३
चुध क्तुः	२२
चुध क्तुः	७२
चोद क्तुः	२७, २८
चोद क्तुः	७३

ख

ख क्तुः	७१
ख क्तुः	५
ख क्तुः	२६
ख क्तुः	५
ख क्तुः	२१
ख क्तुः	६

न

Words.		Page
नगन कापड	...	१७
नगन कस'कापड	...	१७, १२
नगळ केंवणस	११
नगळणा वसुण'य	...	२१
नगळणा वसुण'डे	...	११
नत वसुण'य	...	२७
नतयान	१६
नति अर्णोव	...	४, ५
नतिमनन अर्णोव'गुण'अर्णोव	...	५
नतिमनन अर्णोव'व'वुण'...	...	५
नद थो'कीण	...	२५
नदुनर वसुण'य	...	१७
नदुण'...	...	२७
नदुण'...	...	१२, १३
नदुण' कस'केंवण'स	...	२७
नदुण' वसुण'केंवण'स	...	२७
नदुण' वसुण'...	...	१७
नदुण' कस'...	...	१७
नदुण' कस'...	...	१७

Words.				Page
गल अर्थात्	१२
गलवचक	१२
गिरु क्लेश	१८
गिरोह	१०
गीर्वाण क्लेशवद	१८, १९
गुटिका रोग	११
गुह अङ्ग	२१, २२, ३३, ३४, ३८	
गुहौघ अङ्गकल्प	३८
गुह शूल	२०, २८
गुहा शुष्क	८
गुह क्लेश	१०
गुह क्लेश	११
गुह क्लेश	८
गुह क्लेश	२०, २८
गुह अङ्ग	२२
गुह अङ्ग	८
गुह अङ्ग (अङ्गवत्?)	१९
गुह अङ्ग	८
गुह अङ्ग	१८, १९
गुह अङ्ग	१२

घ

Words				Page
घन घनत्व	२८
घन स्त्रीमात्रक (thick)	४७
घनकवचे घुमासङ्घे स्त्रीमात्रक	४७

च

च दन्त	१३, १४, ४३
च ध्वज	१४
च दन्त	१३
चक्र असेम्ब्ले	३२
चक्र असेम्ब्ले (assembly)	४२
चक्रवर्तु मण्डप	२२
चक्रवर्तु मण्डप	१६
चक्रवर्तु	३३
चक्रवर्तुपत्र	४३
चक्रवर्तु	४१
चन्द्रग उर्वरक	३३
चन्द्रगति	३४
चन्द्रक	३३
चन्द्रातप	३६
चन्द्रार्क शिखर	५

Words.		Page
चर मयि	४२
चरयि क्वसिं	२२, ४८
चरयि क्विं	४५
चर्यां श्रुं	४१
चलत् मयि क्विं	१६
चलत् मयि च	२६
चानर इत्यव	२८
चामीकम मसो	२६
चाव	१
चार्वीं सवसिं	२८
चित्रं ईश्वरं (wonderful)	४२
चित्रं श्रुं (image)	४२
चिन्ता मस्य च	१६
चिन्तामयि	२
चिरं युक्त्वा	२६
चित्रं मयि	४८
चौर	२
चुम्बि श्रुं	४२
चुम्बि मयि	१, ४६
चुम्बिवाच	४८

Words.				Page
बैट गोपिय	२२, २३
बैट गुणपिय	२२
बैतव् शिवाय	३३
छ				
हटा क्रु	३७
हयव्	२३
हैव् क्	३०
ज				
जगत् अर्णो	७
जगति अर्णो	३७
जगत् क्रु	२६
जगत् क्रु	२६, ३०
जगती पुत्र	२६
जगती पुत्रा	२२
जगतिन् पु	२२
जगित् क्रु	२०
जगित् क्रु	३३
जगत् शिवाय	२६
जगत् क्रु	२६
जगत् क्रु	३०

Words.				Page
जब कु	१६
जबकोडा	२०
जबद कु'पेईद	१०
जब पुमास	१०
जात म्पुन'केन	३१
जात म्पे	३६
जातक्य स'पे'सुस	२६
जातु क्क'प'न	६
जाबते म्पुन	२६
जिनरहित	१, ५०
जीमूत ठ'पेईद	२७, २५
जात पेस'केन	३६
जातार्थ दे'पेस'केन	३६
जान पे'पेस	३३, ३०
जेब पेस'पु	३३
जबर म्पुन'प	१२, १२, ३३, ३५
जबलन म्पुन'पुदे	१०
जबलित म्पुस'पेस	१०
जबलित म्पुन	१०
जबाबा म्पुन'पुन	१०

Words.	ཅ			Page
ཅམ་ཅམ་ ཅང་ཅུ	81
	མ			
མམ་མམ་	81
མཇ ཇོས་	81
མཇི ཇོས་	82
མམ་ ཇོས་	80, 88
མམམ་ ཇོས་ཇོས་	81
མམམ་ ཇོས་ཇོས་	81
མམམ་མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་ཇོས་	81
མམམ་མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་ཇོས་	81
མམ་ ཇོས་ཇོས་	82
མམ་མམ་	82
མམ་མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་	8
མམ་མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་	8
མམ་ ཇོས་ཇོས་	82
མམ་མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་ཇོས་	82, 88
མམ་ ཇོས་	80, 81
མམ་ ཇོས་ཇོས་	8
མམ་ ཇོས་ཇོས་ཇོས་	82

Words.			Page
तद वधि	१७
तदर्थं वधि वधिः	१७
तद्गु लुग	१, १०, १८.
तन्म कुट	२७
तन्मो क्षमाय	२७
तद वधिः (greater)	७२
तदं वधिः	७६
तद्वत् वधिः	२५
तदर्थं वधिः	२८, २९
तद वधिः	७८
तद वधिः	१
तद वधिः	१
तद वधिः	२१, ७७
तद वधिः	१०
तद वधिः	२०
तद वधिः	७८
तद वधिः	२२
तद वधिः	१
तद वधिः	१०
तद वधिः	१, २२, ७८

Words.		Page
बारिबी क्षोपात्र	१, ४, ५०
तात्र योमात्रेण	४९
तावक	४४
तावत् देह्ये	१०
तिग्मात्र श्रुति	७
तिग्मात्र अःत्रेण	७
तीक्ष्ण क्षेपे	२०
वीर मन्त्र	१६
तीर्थ	२७
तीर्थ शिवाय	४४
तुरग द	४९
तुलित मन्त्र	१८
तुल्यकालं तुल्यमतिमा	१४
तुल्यकालं तुल्यमत्र	१४
तुल्यं तुल्यं तुल्यं तुल्यं तुल्यं	४५, ४६
तुल्यं (= तुल्यं तुल्यं) तुल्यं तुल्यं	४५
तुल्यं तुल्यं	४५
तुल्यं	४५
तुल्यं तुल्यं	४५
ते देवता	४५

Words.			Page
ते छेद	१६
तेन देयीस	४०
तल्ल देर'व	१३
तल्लति महें'वर'दगुद	२२
तल्लति छेद'वर'दगुद	२२
तस्यन् क्षमास्ये	२०
ति वास्तुम	३६
तिमल्ल	२५
तिमल्लद	११
तिदद्याकव	३६
तिभव	४
तिमदमह छेद'सुद	२४, २५
तिलोक दही'दे'वास्तुम	३६
तिलोक दही'दे'वास्तुम	६, ४२
तं छेद'गुम	४६
तं छेद	६
तल्ल'पुद'व	३०
तल्ल'प	२६
तल्ल'छेद'व्यम	१२
तल्ल'छेद	२५, ३२, ३६, ३७, ४०, ४०

Words.				
तदु	२०, २०, ००, ००	
तदु	१९
तदु	००
तदु	१०
तदु	११
तदु	१२
तदु	१३
तदु	१४
तदु	१५, १६
तदु	१६, १७
तदु	१८
तदु	१९
तदु	२०
तदु	२१
तदु	२२
तदु	२३
तदु	२४
तदु	२५
तदु	२६
तदु	२७
तदु	२८
तदु	२९
तदु	३०

Words.				Page
वर्षं द्विमास	१८
वर्षं द्विमासांश	१७
वत्स कन्यकाश	७२
वजित यत्प्रमास	७२
वज्रव शौ	१७
वज्रभूमीवत्	७५
वसु ऋषिकुल	१८
वस्त्रे यस्त्रे	१२
वस्त्रे श्रिया	१२
वाम ऋष्यांश	१७
वामनिर्भारिणी	२५
वाम क्षमांश	२७
वामबोधा	२८
वाचक शीघ्र	७१
वाच	२२
वाचक प्रश्न	१८
विद् द्विमास	२२, ७२
विद्वाचक द्विमासऋष्यांश	७२
विद्यायै द्विमास	२०
विद्यमति	७०

Words.			Page
दिवस श्रेष्ठ	८
दिवस श्रेष्ठ	८
दीन दलकपद	१७
दीप श्लोक	७७
दुःख सुभावस्य	...	५, १०, ३१, ७७, ७८	७८
दुःखी सुभावस्य	७, ७९
दुःखित अक्षय	२२
दुःख दिव (lustro)	७३
दुःख मयद	२२
दुःख शीला	२७
दुःख श्लाघ	५
दुःख श्लाघद	५
दुःख श्लाघद	७
दुःख श्लाघद	७
दुःख श्लाघद	७
दुःख श्लाघद	३०
दुःख श्लाघद	७७
दुःख श्लाघद	७८
दुःख श्लाघद	७७
दुःख श्लाघद	७५

Words.				Page
देवी क्लृप्ते	१६
देहि सुधं दुःखसौम्य	३०
देव धौंस्य	२६, ३०
देव अशु	२६
दीना सुप्रसन्न	१८, ३८
दीन सुखे	१३
दीन असाय	३८
दीन सुख	३१
दीनायमान स्वप्रसन्नः स्वप्रसन्नः	२३
दीनायमान अशुचि	२३
दुःख अस्मिन् (?)	३६
दिव्य मन्त्रिणां सुखं	१८, ३८
दिव्य सुखं	३५
दिव्य सुखं	३५
दिव्य सुखं	३१
दिव्य सुखं	३६
दिव्य सुखं	३७
ध				
दिव्य सुखं	३१, ३८
दिव्य सुखं	३७

Words.				Page
अनविहार	३४
धरा अक्षयि	१
धर्मकाव	४२
धर्माकर	१
धवज दण्ड	४३
धानी धुआ	८
धाम अद्वैत	४२
धाम गङ्गा	१८
धारसीमन्त्र	३३
धारा क्षुब्ध	२४
धिक क्षुब्ध	७, ८
धिमधिक क्षुब्ध क्षुब्ध क्षुब्ध क्षुब्ध	८
धी क्षुब्ध	१०
धुम दुःख	१०, ११
धुक्ति दुःख	१२
धुनी दुःख	१३
धुत अद्वैत	१०
धुत अद्वैत	१०
धीत अद्वैत	१०
धुत अद्वैत	१०

Words.				Page
आत्म सुखम्	७, ७७
		न		
न अ	१७
न अी	२७
न अे	४
न अीक	१२
नञ् अिन्	२०
नञ्ति अिन्	१२
नदी अिन्	२७
नञ् अिन्	४
नञ् अिन्	७
नञ् अिन्	२४
नञ् अिन्	१
नञ् अिन्	२८
नञ् अिन्	५
नञ् अिन्	१८, ७२
नञ् अिन्	२७
नञ् अिन्	२८
नञ् अिन्	१
नञ् अिन्	७२, ७३

Words.				Page
गाङ्गी ङ	२६
गाथीकात्त सार्थेङ्गुप्रस	८
गाव. झ	१२, १५
गाम 'डी'	१२
गाम सार्थेङ्ग	१३, १६
गाजा	१४
गाविका	२८
गिहर 'सार्थेङ्ग	२६
गिहर 'सार्थेङ्ग	२४
गिजा सार्थेङ्ग	३१
गिधि सार्थेङ्ग	२६
गिबत्त सार्थेङ्गुप्रस	५
गिबतपेदनीय	३०
गिबुत्ते सार्थेङ्गुप्रस	१६
गिधेन 'सार्थेङ्ग	२६
गिजात्त सार्थेङ्ग	२३, ३२, ३३
गिजात्त सार्थेङ्ग	३०, ३२, ३३
गिजात्त सार्थेङ्ग	२६, ३०
गिजात्त सार्थेङ्ग	२६
गिजात्त सार्थेङ्गुप्रस	७

Words.		Page
निवसन् गोक्ष	१०
निष्कृत	२०
निष्पत्तत् अद्य	२४
निष्पत्तत् मायो'व'भेद'ते'...	१६
निष्पत्तत् मायो'भेद'	१६
निष्पत्तत्	१०
नील श्रु	४१
श्रुति व'भेद'प	१, ११
श्रुतिपर व'भेद'प	११
श्रुत	४१
श्रुत शि'प'द'प	४१
शेष क्त	४
श्रीका सु	१
श्राव	४
. प		
पट'त'ग' श्रु'त'प	४
पञ्च श्रु'त'प	४
पद श्रु'त'प	१२, १
पद श्रु'त'प	४
पद श्रु'त'प	४

Words.		Page
दबोधर	...	३८
दर मालिन	...	५, ६, २८
दरमति मालिनश्रीमर्षोस	...	६
दरिद्रव यदस्यसुखीदम	...	३०
दरिद्राव	...	३३
दरिद्रव त्रिमासिक	...	१०
दरिद्रानामोर ई	...	२५
दरिद्रमात्र सार्द्धं च ह्येवमासी	...	३८
दरुव सुमति	...	१०
दरुवः मालिनस्य	...	५
दरुवा मालिनस्य कर्मस्य	...	१२
दरुवाव कर्मस्य च	...	२६
दरुव दमस	...	३०
दरुवीकृत दमस च	...	३०
दरुव सार्द्धं च	...	१२
दरुव सार्द्धं च	...	३१
दरुव सार्द्धं च	...	३८
दरुव सार्द्धं च	...	१०
दरुव सार्द्धं च	...	२, २०
दरुव सार्द्धं च	...	१०, २६, ३०

Words.		Page
པ་ལོ་ རྒྱལ་སྐད་པ་	༩
པ་པ་ རྒྱལ་	༤, ༡༩
པ་པ་ རྒྱལ་པ་	༩༦, ༡༩
པ་པ་ལ་ལོ་ རྒྱལ་པ་ལོ་ལོ་	༥
པ་པོ་ རྒྱལ་ཅན་	༩༦
པ་འི་ རྒྱལ་པ་	༡༩
པ་འི་ལ་ལོ་ རྒྱལ་པ་ལོ་ལོ་	༡༡, ༡༩
པ་ལ་ རྒྱལ་སྐད་	༡༩, ༡༩
པ་ལ་ རྒྱལ་སྐད་པ་	༡༩
པ་ལ་ལ་ལོ་	༡༩
པི་ལ་ པ་	༡
པི་ལ་ལོ་ རྒྱལ་པ་ལོ་ལོ་	༡༡
པུ་ ལུ་	༩
པུ་ལོ་ལོ་ ལུ་ལོ་ལོ་ལོ་	༡༩
པུ་ ལུ་ལོ་ལོ་ལོ་	༡༩, ༡༡, ༡༡
པུ་ལོ་ ལུ་ལོ་ལོ་	༡༡
པུ་ ལུ་	༩
པུ་ ལུ་	༡༩
པུ་ ལོ་	༡༩
པུ་ ལོ་ལོ་	༡༡

Words.				Page
ཡར་མཚོ་	੨੮, ੩੬
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੩੦
ཡུལ་མཚོ་	੨੮
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੬
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੬
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੨
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੨
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੨
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੮
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੮
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੩੨
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੮
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੩੦
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੩੩
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੮, ੨੯
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੦
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੩੦
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨੫
ཡུལ་གྲོ་མོ་	੨

Words.			Page
प्रक्षयविधिनव	ལྷོད་པ་རྣམས་སྤོང་བ	...	26
प्रक्षयविधिनव	དབང་པོ་གསོལ་	...	26
प्रक्षिपि	སྤོལ་ལམ	...	10, 11
प्रतपति	རབ་དུ་བརྒྱད	...	•
प्रतपति	བརྒྱད་ཅེང	...	•
प्रति	ལྷོ་པོ་	...	12
प्रतिपक्ष	སྤང་ཅེན་ལྷོ་པོ་	...	12
प्रतिष्ठा	དམ་པ་ཅམ	...	10
प्रतिदिग्ध	ཉི་མ་སོ་སོར	...	6
प्रतिविधि	མཚུངས་པ	...	24
प्रतोनी		...	6
प्रतोनी	ལམ་སྤང	...	•
प्रत्याचष्टे	རྫོག་ཅེད	...	12
प्रत्येकबुद्ध		...	22
प्रथम	དང་པོར	...	24
प्रथमतर	ནང་ས་ཀྱིས་དང་པོར	...	24
प्रथितव	རབ་པ་ཅེད	...	1, 22
प्रथक	རབ་མཚོག་ལྷོད་པ	...	22
प्रथोच	སྤད་པར	...	22
प्रभाष	མཐུ	...	22

Words.			Page
प्रवृत्ति वाह्योपनिषत्	१७, ४२
प्रमदं क्षुण्णस्य	४१
प्रमदं वपुःशेद	४१
प्रमाद	४५
प्रमादप्रवृत्ति	४५
प्रमादात् वपुःशेद	४८
प्रमत्तं स्वयंभुव	६
प्रवचन	२
प्रवरं वृद्धिम्	१
प्रवीणं क्षुण्णस्योपनिषत्	४६
प्रवृत्ता अहङ्कार	७
प्रवृत्ता स्वयंभुवोपनिषत्	७
प्रवृत्तं स्वयंभुवोपनिषत्	२६
प्रवृत्तं वृद्धिम्	२६
प्रवृत्तं अहङ्कार	२५
प्रवृत्तं स्वयंभुव	२२
प्रवृत्तं वपुःशेद	२२
प्रवृत्तं वपुःशेद	११
प्रवृत्तं वपुःशेद	१६
प्रवृत्तं वपुःशेद	१६
प्रवृत्तं वपुःशेद	१६

Words.			Page
प्रहारक अर्द्धक	२३, २४, ४१
प्रहार वस्तु	१६
प्रहार वस्तुत्व	२०
प्रहृत स्वतुद्वयत्व	१७
प्राक् प्र	२६
प्राचिनां श्लोकमहाकृतसंग्रह	१०
प्रातः कृत्य	१२
प्रातः श्रवण	१२
प्राप्रवृत्ति श्रवणस्वप्न	२६
प्रायः श्रवण	२७
प्राथम्यं द्वयमात्रे	१२
प्राथम्ये द्वयमात्रे	१५
प्रातः स्वप्न	१६
प्रातःप्रहार	२०
प्रेक्षकत्व	१७
प्रेत श्रेय	२४
प्रेत	२३
प्रेतश्रेय	२०
प्रीति स्वप्न	२४
प्रीति स्वप्नत्व	२४

Words.

प्रोषव् रव-प्रसुत-व	१७
प्रोषव् रव-महात्म्य	३६
प्रोषहाल अठरगा	३६
प्रौढ मङ्गल	७०
प्रौढ सिद्धि-प्रदायि	१६

फ

फला मन्दि-रामा	७२
फलिन् मन्दि-रामा-रुद्र	२१, ७२
फल अमृत	२६
फल अमृत-सु	६, ७८
फलान्तर सुन्दर	२२
फलान्तर-पुर	२२
फल-प्रति	२२

ब

बन्ध मन्दि-रामा-रुद्र	२४
बन्ध मन्दि-रामा	२२, २०
बन्ध मन्दि-रामा-रुद्र	७६
बन्ध मन्दि-रामा	१७
बन्ध मन्दि-रामा	२६
बन्ध मन्दि-रामा	२२

Words.			Page
बड्डः अङ्गमन्दवत्	६
बाल अऊद'ग	१, ३६
बालार्क	१, ३०, ५०
बाड अमा	१२
बुद्ध	५०
बुद्ध आसन्न	३६
बोधिवित	११
बोधितव	३५
बोधितवदेवोप	२
ब्रह्म ऊदस	३०
ब्रह्मा ऊदस	३२
अ			
अलि मुस	२६
अलि मुस'य	१, १३, २६, ३३
अलि मङ्गु	२६
अन्ना मुस'यस	१
अश्वति मउस'द्वम	७
अश्वती मउस'द्वम'म	३२
अट	२३
अङ्गुलि	३६

Words.				Page
भद्रघट	, ...	५०	...	७६
भद्र अक्षय्याय	७०
भद्र सुन्द	७८, ७०
भद्रमान शुद्धि मन्त्र	७०
भद्रमान सप्तशुद्धि मन्त्र	७०
भक्त शिव	७२
भव शिव	७०
भवति सुन्द	७०
भवती शिव	७०
भवभव	७०
भवभूम	७०
भाव्य रूपय	७०
भाव्यागाराध्य	७२
भार सुन्द	७२
भार्या सुन्द	७०
भाव दत्तेश्वर	७२
भावक	७२
भावमान सप्तशुद्धि मन्त्र	७०
भावव शिव	७२
भावव पञ्चम	७२

Words.				Page
भिक्षु	२
भिक्षु ऋण	१६
भिक्षु श्लेष	१६, १७
भीत भविस्य	३२
भ्रम भ्रम	१
भ्रम भ्रम	२५
भ्रम श्लेष (enjoyer)	७७
भ्रु श	७२
भ्रु शमलि	१२, १७
भ्रु भ्रु	१२
भ्रुतल शर्मोदय	७२
भ्रुतल शर्मोदयकमप	७७
भ्रुमि श	७६
भ्रुवः श्रुक्म	७६
भ्रुवः श्रु	५
भ्रुवः श्रुतय	७१, ७६
भ्रुवः श्रुतयय	१२
भ्रुवा शर्मोदय	२७
भ्रुवः श्रुतय	१६, २०
भ्रुवः श्रुतय	३२

Words.				Page
ਮੇਰ ਸੁਕੋਦਰ	---	੨੨
ਮੇਰਾ ਸੁਖਿਯ	੨੩
ਮੇਰਾ ਸੁਖਿਯੋ	੨੦, ੨੮
ਮੇਰਾ ਸੁਖਿਯੋ	੨੦, ੨੮
ਮੇਰਾ ਸੁਖਿਯੋ	੨੦, ੨੮
ਮੇਰਾ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੮
ਕਮ	੨੮
ਕਮਿਤ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੯
ਕਮਿਤ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੦
ਕਮਿਤ	੨੯
ਕਮਿਤ	੨੨
ਮ				
ਮਰ ਸੁਖਿਯ	੨੦
ਮਰਦੀ	੨੦
ਮਰਦੀ ਸੁਖਿਯ	੨੩
ਮਰਦੀ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੩
ਮਰਦੀ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੩
ਮਰਦੀ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੮, ੨੯, ੩੨
ਮਰਦੀ ਸੁਖਿਯੁਯ	੨੦, ੨੨

Words.			Page
मद वचनमेकं	७१
मद वचनस्य	७१
मदं श्लोका	७४
मदं श्लोकस्य	७८
मदवदो	७५
मद् इति (?)	७६
मद्वर वचनस्य (?)	७६
मद्वर इति	७८
मध्ये कर्तुं	७
मन्त्रं यति	१५, ७०
मन्त्र वाक्यस्य अर्थस्य	७७
मन्त्रं कर्तुं	१६
मन्त्रं कर्तुं	८, १६
मन्त्रभाष्यं कर्तुं	७
मन्त्रादिभिः कर्तुं	७०
मन्त्रादि कर्तुं	७५
मन्त्रादिद्वयं	७५
मन्त्र वचनस्य	१७
मन्त्रा वचनस्य	७८
मन्त्रि वचनस्य	१९

Words.			Page
मदि	१०
मदि वदमा	७७
मदि सिं वी	३२
मदुल देद-त्रे	१३
मदिष्यत् अकिं वद-अमुद	७२, ७३
मदत्	१६
मद्वीदाभूमि	३४
मदय	१३
मद्वती ऊक्यो	६
मद्व ऊक्य	७१
मद्व ऊक्यो	७२
मद्वीकेलि	७, १५, २४
मद्वीभव	२५
मद्वीव्याधि	३३
मद्वीविति	३८
मद्वी क्ष	२५, ३८
मद्वी क्षमलि	८
मां वदमा	२६
मांल अमपक्ष	३८
मांली	६
मांला अ	

Words.				Page
मात्र उर्य	३०
मात्स्यं शेरु	१३, १५
मातृशय्य	०, ३३
माद्यत् उर्य	३५
माधुर्ग (= मधुरम्) सुकन्द	३६
मान म्भुय	१७
मानसेन्द्रिय	३०
माया म्भुय	१३, १५
माया म्भुयः	३६
मायाजाल	३०
मार	३१, ३७
मार्गं म्भुय	०
माया शेरु	१८, २१, २६
मित्र म्भुयमन्त्रि	३७
मिच्छा म्भुयमन्त्रि	३६
मिच्छा म्भुयमन्त्रि	३६
• मुकुट उर्य	१०
• मुल उर्य	३०
मुल उर्य	३६
मुल उर्य	३६

Words.		Page.
बुद्ध मार्केयो	३२
बुद्ध	३
बुद्धित दमम	३५
बुधोक्त	२
बुधम	३६, ३७
बुद्ध भुमस	२०
बुद्ध केस	५
बुद्ध सुवर्ण	५
बुद्धि भुम	२७, ३८
बुद्ध भिदुमस	२०
बुद्धिभिरु भिदुमसदम	२०
बुद्ध भुमसदम	१८
मोक्षद्वार	६
मोक्ष सुवर्णकेसयो	१६
मोक्ष केस	३८
ब,		
बः मर	१०, २७
बः मरकेस	२२
बः मर	१७, ३८

Words.				Page
बन्तु पाद	३३
बद्ध पाद-अपभ्रंश	३६
कदि पाददे	३३
बद्धात् पाद-श्रुति	३३
बस्य पाद-मी	३३
बाबना पाद-अपभ्रंश	३३
बाबि अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बाबा अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बाबुणी अ	३३
बाबु अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बाबना	३३
बाबात् अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बाबक	३३
बाबदन्ते अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बुक्ति अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश (connection)	३३
बुवति अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बुद्धात् अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३, ३६
बुद्धात् अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३
बुद्ध अर्ध-वर्ण-अपभ्रंश	३३, ३६
बोधिन्	३३

Words.				Page
रक्षत् शिक्ये	२७
रक्षा श्रुत्वा	२७
रक्षणा वर्णोदये	२७
रक्षित वर्णोद	१
रक्षित वर्णोदय	२०, ४२
रक्षु क्षमाय	२१, २२
रटित श्रुत्वे	२२
रटित श्रुत्वाय	४४
रत्न रिकेके	८, ४६
रत्न रिकेके	४६
रत्ना	६
रत्नको दमपत्र	४६
रत्न र्	४८
रत्नना र्द्वैके	२१
रत्ननाम्नि	२५
रत्नायन	२६
रत्न दमपत्र	१
रत्न र्के	४२
रत्नटीलि गुरुकेवदपदके	४४

Words.				Page
रिपु १५५	२०
रुद्र ३६१	८
रुद्रक	..			३३
रुचिर ३६६	३२
रुद्र ११		३३
रुद्र ३६६	३८
रुद्रकला शिवा शिवाङ्ग	३९
रुद्रित ६५	३६
रुद्र ३६६	३५
रुद्र ३६६	३०, ३२
रुद्र ३६६	३३
रुद्र ३६६	३३
रुद्र ३६६	३०, ३३
रुद्रक	२०
रुद्रधातु	३२
रुद्र ३६६	३२, ३८
रुद्र ३६६	३०
रुद्राङ्ग ३६६	३८
रुद्राङ्ग ३६६	३३
रुद्राङ्ग ३६६	३३

ब

Words.				Page
बभ्रुव	३२
बभ्रुव	३०
बबु	५
बबु	५
बबु	३६
बबु	२२
बबु	३६
बबु	१३
बबु	३०, ३८
बबु	३३
बबु	१६
बबु	१६
बबु	१०
बबु	३२
बबु	१६, २०
बबु	३२, ३५
बबु	३, ३६, ३८
बबु	३८
बबु	१६

Words.				Page
कोक समुदाय	१६
कोकल सुन्द	१८, १९
कोकिल दमदम	२३
वंग	२७
वज्र	२१, २४
वज्र ई	२०, २६
वज्रमुकुट	२, ३
वद वक्ति (like)	४३
वन्दित प्रणमना	३८
वन्द्य प्रणमना	, ४२
वयः प्रणम	२६
वर अर्द्धमा	२६, २८, २९
वरगुणिका	२६
वरणा	२२
वरवर्ति कुदअर्द्धमा	२८
वराह	१५
वर्णमाल सुन्द	३०
वर्णने अर्द्धमा	१३
वर्णने अर्द्धमा सुन्द	१०

Words.				Page
བའོ་ ཚར་	੨੪
བའོ་ལ་ དགྲིས་	੨੧
བའོ་ལ་ བུ་བ་ཚན་	੨੧
བའོ་ལ་ བུ་བ་	੨੧, ੪੧
བའོ་ལ་བའོ་ བསྐྱེད་ལུང་པ་	੨੮
བའོ་ལ་ བའོ་ར་མ	੪੪
བའོ་ལ་བའོ་ བའོ་ར་མ་སྐྱོད་པ་	੪੪
བའོ་ལ་མོ་	੨੦
བའོ་ལ་ མི་ལོང་	੧੬
བའོ་ལ་ འཕྲི་ལོང་	੬
བའོ་ལ་ བའོ་ར་མ	੨੮
བའོ་ལ་ མེ	੨, ੧੦, ੧੮
བའོ་ དམ	੪੪
བའོ་ལ་མེར་ འཕྲི་ལོང་ལུང་ལུང་	੨੦, ੪੫
བའོ་ལ་ མོ་ལ	੨੦
བའོ་ལ་ མོ་ལ་ལོས་	੪੬
བའོ་ལ་མེར་ མེ་སྐྱོད་ལོས་	੨੨, ੨੩
བའོ་ལ་ འོ་དོ	੬
བའོ་ལ་ འོ་དོ་པ་	੪੮
བའོ་ལ་ རེ་འོ་དོ	੬

Words.	३७७			Page
वाच मन्त्र	२७, २८
वाच कुन्	१६
वाची क्येयव	२७
वापी हिन्दु	२६
वावदूक	२२
वाङ्मयान यज्ञेयं यन्मन्त्रं यथा	१७
विकट अक्षयस्तु	२०
विकट यन्मय	१६
विक्रत क्कमन्त्र	२१
विक्रत क्कमन्त्र	२२
विक्रमश्रीकदेव महाविद्या	५०
विक्रिया क्कमन्त्र	६
विक्रयस्त्वयं यन्मन्त्रं	२६
विक्रयमान कुन्	७६
विक्रान कुन्	२६, २६
विक्र क्क	२६, २०
विक्र	२२
विक्रय	२७
विक्रयं कुन्	१०, २७
विक्रयं कुन्	२७

Words.				Page
विद्विषत्	क्व'वत्'सूद'व	२५
विधिं	सुव'उदे	३६
विषमत्	दुद'वदि	३०
विनय	दुदा'व	३८, ३९
विनिपतित	क्व'सूद'व	५
विनिमय		३०
विन्दति	क्व'व	३६
विपन्न		२७
विपुल	सु'क्व	१३
विपुल	वद'स	८
विपुल	वद'स'क्व	९
विभव	दुद'व	१२, २७
विभिन्न	व	३३
विभ्रुति	दुद'व	२१
विभ्रुति	क्व'व'व	२१
विभ्रुता	सु'क्व	२१
विष्णु	वद'व'व	७
विरचित	क्व'वत्'सूद'व	२७
विरह	सुव'व	६९
विश्वति	क्व'वत्'सूद'व	९

Words.	Page
बिलास द्रोळरमुद्रते ...	१०, ११
बिलासव मायेते ...	१६
बिलास वतेदमा ...	१७
बिहव अहमा ...	१७
बिहवाव पुनपदस ...	१८
बिहवेव पुनपदु ...	१९
बिभाल १५५ ...	१७
बिभाल मादसते ...	२०
बिभाल पुनते ...	२०
बिभाल अतेव ...	१७
बिभाल दमादमाव ...	१७
बिभ पुतेस ...	११, ११
बिभपु पुतेसते ...	११
बिभ पुमा ...	११
बिभर ...	१०
बिभ पुनपहमा ...	१०
बिभजति पुतेसते ...	१०
बिभ पुमासव ...	११
बीति वदस ...	११
बीता वीते ...	११

Words.			Page
बीष्ठा	१९
बीर दसद'सो	२५
बीरलेण दुवा'सो'दसपा'सु'क	३२
बीरलेण दसपा'सु'सु'क	३२
बिच' स'द'	६
बिचि' अ'सो'स	३०
बेन' पु'स'स	१०
बेनी' स'े'द'सु	३५
बेस' स'ी'द'सु	३६, ३७
बेता'ल' स'ो'स'द'स	४१
बेति' अ'सु'क	४४
बेनी' अ'सु'क'दे	४६
बेना' स'सु'स'स	१६
बेना' स'े'	४१
बेना'ल' स'द'स	६, १७, १८
बेद'स'स	३६
बेघ'	१४
बेब'स'स' अ'सु'स'द'सु'स'स'स'	३
बेब'स'स' स'े'क'अ'स'स'स'स'स'स'	५
बेन' स'स'स'स'	१

Torda.	...	Page
འཇགས་རྒྱུ་	12
འཇགས་ལྟངས་	21
འཇགས་ལྟངས་	21
འཇགས་ལྟངས་	33
འཇགས་ལྟངས་	22, 33
འཇགས་ལྟངས་	22
འཇགས་ལྟངས་	21
འཇགས་ལྟངས་	31
འཇགས་ལྟངས་	34
འཇགས་ལྟངས་	31
འཇགས་ལྟངས་	31, 32
འཇགས་ལྟངས་	4

མ

མཇུག་ལྟངས་	5
མཇུག་ལྟངས་	6
མཇུག་ལྟངས་	20
མཇུག་ལྟངས་	30
མཇུག་ལྟངས་	32
མཇུག་ལྟངས་	40
མཇུག་ལྟངས་	40
མཇུག་ལྟངས་	40

Words.			Page
शब्दा शब्दाङ्ग	१७, २८
शब्द शब्द	२२
शब्द शब्द	१
शब्द शब्द	७७
शब्द शब्द	१८
शब्द शब्द	२२
शब्द शब्द	१, १८, १९
शब्द	२६
शब्दा शब्दाङ्ग	८
शब्दा शब्द	२२
शब्दा शब्द	२६, २७
शब्दा शब्दाङ्ग	८
शब्दा शब्द	२६
शब्दा शब्दाङ्ग	१६
शब्दा शब्दाङ्ग	१६
शब्दा शब्द	२७
शब्दा शब्द	२७
शब्दा शब्द	७७
शब्दा शब्दाङ्ग	२७

Words.				Page
ओतव्	२३३	२०
प्रान्	प्र (प्र)	२२
अत्रा	२३
अम	अम	२४
अवे	अवे	२५
अवत्	अव	२६, २७
आवत्	२७, २८
ओ	द	२८
ओभवा	वसि	२९
ओमत्	वेद	३०
अत	अत	३१
अति	अति	३२
अत्रा	अत्रा	३३
अवत्	अव	३४
ओत्र	ओ	३५
अत्	अत्	३६
अवत्	अव	३७
ओत्	ओ	३८

स

Words.				Page
सः दे	२०
सः देके	२२
संज्ञोभ द्रुमस्य	१६
संज्ञोभ द्रुमस्य	१६
संज्ञ	०
संज्ञात्त मधुस्य	२४, २५
संज्ञाशोभ	१४
संज्ञाशोभ	४६
संज्ञासम्पत्	४०
संज्ञात्त मधुस्य	४८
संज्ञात्त मधुस्य	१६
संज्ञात्त मधुस्य	०, ४४
संज्ञात्त मधुस्य	४१
संज्ञात्त मधुस्य	००
संज्ञात्त मधुस्य (?)	४४
संज्ञात्त मधुस्य (?)	४४
संज्ञात्त मधुस्य	२०
संज्ञात्त मधुस्य	६
संज्ञात्त मधुस्य	०, ४४

Words.

Page

सद्यः अक्षय्य	१६
सन्ततं सुकुलमास	१२
सन्तोष ऊर्ध्व	४६
सन्नि प्रियस्य	२०
सपदि अक्षय्य	२२
सपथ्यां अर्द्धेय	२६
सफला अक्षय्यसुख	१०
सभा अर्द्धेय	२०
समुदित वरुणपथी	२०
सम्यक् सुकुलमास	१
सम्यक्	१
सम्पन्न ईश्वर्यं यद्वि शान्तसुख	१०
सम्पुष्य सुद	२१
सम्पुष्यमान	१६
सम्पुष्यमान	४२
सम्पुष्यमान	१०
सम्यक् अर्द्धेय	११
सम्यक् सम्पुष्यमान	२०
सरित् कु	२०
सर्वे प्रसन्न	२०
सर्वे सुख	२०

Words.				Page
वाच्यं गुणमपेक्ष	३३
वाच्यं	३५
विह श्ले	२०
विहाय श्ले	२०
विह सुवच	३२
विहुर धी	३२
विहुर सुख	३०
वीना अक्षय	३१
सुखावती वदे'प'उक	३८, ३९
सुगत वदे'म'पेमास	३२, ३८
सुगत वदे'प'म'पेमास	३२, ३९
सुगतमहावर्ग	११
सुत सुख	३३
सुत सुखार्थ	३८
सुत सु	•	३०
सुवरी अक्षय	•	३०
सुव सु	•	१, ३८
सुवरीविंका	•••	३८
सुवमि द्वि(क)क्षि	"	३३
सुवव सुवार्थ	३०

